ABC Certified
THE MOST INFLUENTIAL & WIDELY ACCLAIMED SINDHI DAILY OF PAKISTAN
ھڪ ئي وقت ڪراچي ۽ حيدرآباد مان شايع ٿيندڙ قديم سنڌي اخبار
THE DAILY IBRAT Hyderabad
روزاني عبرت
حيدرآباد
Regd: NO-2430-B
69 YEAR 1958 - 2026
Hyd: Ph: 2728703-4, 2728571-2, Fax: 2781879, 2784300 - Isld Ph: 2823277
Karachi Ph: 2272030-7 - 4538862-3 - Fax: 2272038-9 - 4543839 - 2639492- Lahore: Ph: 5854047-8
سال (95) آچر 04 آڪٽوبر 2026ع 21 ربيع الثاني 1448هه صفحا 6 - ملهه 30 روپيا شمارو (50)
website: www.dailyibrat.com Email: ibrat@yahoo.com, ibratmarketing@yahoo.com
Saturday 3rd October 2026

حڪومت ۽ اپوزيشن وچ ۾ ڳالهين جو ٻيو دور ڪامياب، ڳالهيون جاري رکڻ تي اتفاق

پيپلز پارٽي ۽ اپوزيشن وچ ۾ ڳالهين جو ٻيو دور قومي اسيمبلي جي اسپيڪر سردار اياز صادق جي صدارت هيٺ ٿيو، حڪومت جو اپوزيشن جي باني چيئرمين سان ملاقات جو بندوبست ڪرڻ تي اتفاق

گرفتار اڳواڻن ۽ ڪارڪنن توڙي باني چيئرمين جي ڀينرن جي آزاديءَ بابت معاهدو طئي، خيبر پختونخوا حڪومت دهشتگردي جي مسئلي کي سياسي رنگ نه ڏيڻ جو پڻ فيصلو ڪيو ويو

باني چيئرمين بابت سپريم ڪورٽ جي حڪم تي به عمل ٿيڻ جو امڪان، اجلاس انتهائي خوشگوار ماحول ۾ ٿيو ۽ اميد ظاهر ڪئي ته سمورين پارٽيون اڄ به ساڳئي جذبي سان ڳالهيون جاري رکنديون: اياز صادق

حڪومت طرفان وفاقي وزيرن امير مقام، راڻا ثناءُ الله، محسن رضا نقوي، طلال چوڌري ۽ طارق فضل چوڌري ۽ پيپلز پارٽي جي طرفان شيري رحمان، نويد قمر ۽ اعجاز حسين جکراڻي شرڪت ڪئي

اپوزيشن طرفان بئريسٽر گوهر خان، راجا ناصر عباس، عامر ڊوگر، اسد قيصر، حليم عادل شيخ ۽ سلمان اڪرم راجا شرڪت ڪئي، جيڪلهن اڳتي وڌڻو آهي ته اعتماد بحال ڪرڻو پوندو: ڌرين ۾ اتفاق

اسلام آباد (مانيٽرنگ ڊيسڪ) حڪومت ۽ اپوزيشن وچ ۾ ڳالهين جو ٻيو دور ڪامياب رهيو آهي، جڏهن ته ٻنهي ڌرين پنهنجي مطالبن بابت ڳالهيون جاري رکڻ تي اتفاق ڪيو آهي حڪومت، پاڪستان پيپلز پارٽي (پي پي پي) ۽ اپوزيشن وچ ۾ ڳالهين جو ٻيو دور قومي اسيمبلي جي اسپيڪر سردار اياز صادق جي صدارت هيٺ ٿيو ڌرين جو چوڻ آهي ته حڪومت بقايا نمبر 27 ڏسو صفحو 2

آمريڪا ۽ ڏکڻ ڪوريا وچ ۾ تيل جي منصوبي لاءِ 8.4 ارب ڊالر جو معاهدو

واشنگٽن (اي پي پي) آمريڪا جي صدر ڊونلڊ ٽرمپ اعلان ڪيو آهي ته ڏکڻ ڪوريا سان سندس ملڪ جي واپاري معاهدي ۾ تيل جي پيداوار بحال ڪرڻ جي هڪ منصوبي لاءِ 8.4 ارب ڊالر جي سيڙپڪاري بقايا نمبر 28 ڏسو صفحو 2

پاڪستان جو والاريل ڪشمير ۽ فلسطين جي حقِ خودارادیت تي گڏيل قومن کان عملي قدمن جو مطالبو

عالمي قانون کي هڪ صورتحال ۾ ڀرپور طريقي سان لاڳو ۽ ٻي ۾ نظرانداز نٿو ڪري سگهجي: پاڪستاني نمائندو عثمان جدون

تقريبن گذريل 8 ڏهاڪن کان ڪشميري عوام سلامتي ڪائونسل جي انهن ٺهرائن تي عملدرآمد جو منتظر آهي

غزه ۾ جنهن صورتحال مان گذري رهيو آهي، اهو عالمي برادري جي اجتماعي ضمير لاءِ هڪ اهم امتحان آهي

گڏيل قومون (اي پي پي) پاڪستان غير ملڪي قبضن جي مذمت ڪندي گڏيل قومن تي زور ڀريو آهي ته ڪشمير ۽ فلسطين جي عوام جي خودارادیت واري حق جي ضمانت ڏيندڙ پنهنجي ٺهرائن بقايا نمبر 29 ڏسو صفحو 2

اسلام آباد: پرڏيهي وزير اسحاق ڊار سان نيٽلي بيڪر ملاقات ڪري رهي آهي

عورتن جي 800 ڪاروباري منصوبن جي معاونت لاءِ ڏيڍ ڪروڙ ڊالر جو گرين فنانس منصوبو تجويز

اسلام آباد (اي پي پي) عورتن جي قيادت ۾ هلندڙ 800 کان وڌيڪ ڪاروباري بقايا نمبر 30 ڏسو صفحو 2

ڪينيا ۾ ڪيترن گاڏين جي ٽڪر ۾ 17 ڄڻا فوت

نيروبي (اي پي پي) ڪينيا جي نيروبي-ممباسا شاهراهه تي ڪيترن گاڏين جي ٽڪر بقايا نمبر 31 ڏسو صفحو 2

وفاقي حڪومت خيبرپختونخوا ۾ گورنر راڄ جو فيصلو ڪري چڪي هئي، پيپلز پارٽي مخالفت ڪئي: بلاول ڀٽو زرداري

خيبرپختونخوا ۾ وڌندڙ دهشتگردي کي نظرانداز نٿو ڪري سگهجي، لانگ مارچ ختم ڪري دهشتگردي جي خاتمي لاءِ وفاق ۽ صوبائي حڪومت وچ ۾ لکت ۾ معاهدو ٿيڻ گهرجي

سياسي بحران ۽ دهشتگردي معاملن کي گڏ نه ڪيو وڃي، سمورين سياسي ڌرين کي گڏجي قومي پلان تيار ڪري دهشتگردي خلاف گڏيل ۽ اثرائتي حڪمت عملي اختيار ڪرڻي پوندي

خيبرپختونخوا ۾ دهشتگردي وڌڻ جا اثر سنڌ تي به پوندا، تنهن ڪري دهشتگردي ۽ افغان سرحد پار حملن واري معاملي کي سنجيدگي سان ڏسڻ ضروري آهي

وفاقي حڪومت خيبرپختونخوا ۾ ايمرجنسي يا گورنر راڄ لاڳو ڪرڻ تي جو ذهن ناهي ڇڏيو هو پر پيپلزپارٽي آئيني اختيار استعمال ڪرڻ کان اڳ سياسي حل ڳولڻ ۽ ڳالهين جو مطالبو ڪيو

ذهن ڏينهن کان گادي وارو شهر اسلام آباد بند پيل آهي، احتجاج جو مقصد هڪ حد تائين حاصل ٿي چڪو آهي، هاڻ سياسي ڌرين کي ڳالهين ذريعي معاملو حل ڪرڻ تي ڌيان ڏيڻ گهرجي

ڪي فور منصوبي تي وفاق پيهر پنهنجو واعدو پورو نه ڪيو، تنهنڪري سنڌ حڪومت منصوبي کي پيپلزپارٽي پبلڪ پرائيويٽ پارٽنرشپ تحت مڪمل ڪرڻ جو فيصلو ڪيو آهي

ڪراچي (رپورٽ: راجب ڳاهو) پاڪستان پيپلزپارٽي جي چيئرمين بلاول ڀٽو زرداري چيو آهي ته پي ٽي آءِ کي لانگ مارچ ختم ڪري وفاقي حڪومت سان دهشتگردي جي معاملي تي لکت ۾ معاهدو ڪرڻ گهرجي سياسي بحران ۽ دهشتگردي کي الڳ رکيو وڃي ۽ سمورين سياسي ڌرين گڏجي دهشتگردي کي منهن ڏيڻ لاءِ قومي پلان تيار ڪن ڪراچي ۾ گريٽر ڪراچي سيوريج بقايا نمبر 1 ڏسو صفحو 2

ڪراچي: پ پ چيئرپرسن بلاول ڀٽو زرداري گندي پاڻي کي صفا ڪرڻ واري منصوبي جو افتتاح ڪري رهيو آهي

ڪراچي ۾ پاڪستان ۾ پهرين گندو پاڻي صاف ڪري ٻيهر استعمال واري منصوبي جو افتتاح

وڏي وزير مراد علي شاهه هارون آباد ۾ ٽريٽمينٽ پلانٽ جو افتتاح ڪيو، صنعتن کي روزانو 35 ملين گيلن پاڻي ملندو

صاف ڪيل پاڻي صنعتن کي فراهم ٿيڻ سان برابر مقدار جو مٺو پاڻي گهريلو استعمال لاءِ دستياب هوندو

پاڻي جي کوٽ، وڌندڙ آبادي ۽ صنعتي گهرج کي منهن ڏيڻ لاءِ منصوبي کي اهم قدم قرار ڏنو ويو

ڪراچي (بيورو رپورٽ) سنڌ جي وڏي وزير سيد مراد علي شاهه هارون آباد ۾ ٽريٽمينٽ پلانٽ ون (TP-1) جي افتتاح جي تقريب کي خطاب ڪندي چيو ته هي منصوبو پاڻي جي سيڪيورٽي کي بهتر بڻائڻ، پائيدار صنعتي ترقي کي هٿي ڏيڻ ۽ پاڻي جي بقايا نمبر 6 ڏسو صفحو 2

غزه ۾ رهائشي عمارت تي اسرائيلي حملو، 5 فلسطيني شهيد

گذريل آڪٽوبر بعد اسرائيلي حملن ۾ گهٽ ۾ گهٽ 1400 فلسطيني شهيد ٿي چڪا

رام الله (اي پي پي) غزه ۾ صحت کاتي جي عملدارن ۽ امدادي ڪارڪنن ٻڌايو آهي ته ڇنڇر ڏينهن صبح شهر ۾ هڪ رهائشي عمارت تي اسرائيلي فضائي حملي جي نتيجي ۾ گهٽ ۾ گهٽ 5 فلسطيني بقايا نمبر 5 ڏسو صفحو 2

اسحاق ڊار سان برطانوي هاءِ ڪمشنر جي ملاقات، لاڳاپن تي ڳالهيون

برطانوي هاءِ ڪمشنر جين ميريٽ پرڏيهي وزارت ۾ نائب وزيراعظم سان ملاقات ڪئي

ڳالهيون ۽ سفارتڪاري ئي اڳيان وڌڻ جو واحد عمل جوڳو طريقو آهن: نائب وزيراعظم

اسلام آباد (اي پي پي) نائب وزيراعظم ۽ پرڏيهي وزير سينيٽر محمد اسحاق ڊار خطي ۾ ڇڪتاڻ گهٽ ڪرڻ جي ڪوششن جي اهميت تي زور ڀريندي چيو ته ڳالهيون ۽ سفارتڪاري ئي اڳيان وڌڻ جو واحد عمل بقايا نمبر 2 ڏسو صفحو 2

ٽيڪسٽائيل جي صنعت ملڪي معاشي سڃاڻپ جو اهم ٿنڀ آهي: هارون اختر

حڪومت صنعتي برابري ۽ روانگي واپار کي هٿي وٺائڻ تي خاص ڌيان ڏئي رهي آهي

اهڙو سازگار ماحول جوڙڻ لاءِ قدم کڻي رهيا آهيون، جنهن سان سيڙپڪاري ۾ واڌ ٿئي

لاهور (اي پي پي) وزيراعظم جي صنعت ۽ پيداوار بابت صلاحڪار هارون اختر خان چيو آهي ته پاڪستان جي ٽيڪسٽائيل صنعت ملڪي معاشي سڃاڻپ جو اهم ٿنڀ آهي حڪومت قومي صنعتي پاليسي تحت بقايا نمبر 3 ڏسو صفحو 2

آمريڪا ڊيزل بارڻ جي روانگي واپار تي پابندي نه لڳائيندو: ڊونلڊ ٽرمپ

يورپ وٽ ڊيزل جا وڏا ذخيرا موجود آهن ۽ اُهي عالمي سطح تي اهم ڪردار ادا ڪندس

ڊيزل جي روانگي واپار تي پابندي جو معاملو ڪڏهن به غور هيٺ ناهي آيو: آمريڪي صدر

اسلام آباد (اي پي پي) آمريڪي صدر ڊونلڊ ٽرمپ چيو آهي ته آمريڪا ڊيزل بارڻ جي روانگي واپار تي پابندي نه لڳائيندو، چاڪاڻ ته ان معاملي تي پابندي جي تجويز ڪڏهن به سنجيدگي سان غور هيٺ ناهي بقايا نمبر 4 ڏسو صفحو 2

دهشتگردي خلاف جاري مهم ۾ قوم سيڪيورٽي فورسز سان گڏ آهي: محسن نقوي

وفاقي گهرو وزير پاران بلوچستان ۽ خيبرپختونخوا ۾ خارجي دهشتگردن خلاف ڪامياب آپريشن تي سيڪيورٽي فورسز کي خراج تحسين

امن ۽ استحڪام برقرار رکڻ وارين ڪوششن کي مضبوط بڻائڻ ۾ عوامي حمايت هڪ اهم عنصر آهي: وفاقي گهرو وزير

عوام جي حمايت ۽ سيڪيورٽي فورسز جي لڳاتار ڪوششن سان دهشتگردي جو مڪمل خاتمو ڪيو ويندو

اسلام آباد (اي پي پي) وفاقي گهرو وزير محسن نقوي بلوچستان ۽ خيبر پختونخواهه ۾ خوارجي دهشتگردن خلاف ڪامياب آپريشن تي سيڪيورٽي فورسز کي خراج تحسين پيش ڪيو آهي آپريشن دوران بقايا نمبر 32 ڏسو صفحو 2

ڪراچي ٽريٽمينٽ پلانٽ ون جو فعال ٿيڻ سيوريج نظام ۾ هڪ اهم اڳڀرائي آهي: شرجيل ميمڻ

ٽي پي ون جي صلاحيت کي 51 ملين گيلن روزانو مان وڌائي 100 ملين گيلن روزانو ڪرڻ جو منصوبو آهي

لياري ۽ ملير جا 56 ڪلوميٽر ٽرنڪ سيور گندي پاڻي کي ٽريٽمينٽ پلانٽن تائين پهچائيندا

صاف ڪيل پاڻي صنعتي مقصدن لاءِ استعمال ڪرڻ سان مٺي پاڻي جي وسيلن تي دٻاءُ گهٽائڻ ۾ مدد ملندي

ڪراچي (بيورو رپورٽ) سنڌ جي سينيئر وزير ۽ اطلاعات، ٽرانسپورٽ ۽ ماس ٽرانزٽ واري صوبائي وزير شرجيل انعام ميمڻ چيو آهي ته گريٽر ڪراچي سيوريج پلان ايس ٿري تحت ٽريٽمينٽ پلانٽ ون جو فعال ٿيڻ بقايا نمبر 33 ڏسو صفحو 2

مٺي: سنڌ هاءِ ڪورٽ جو چيف جسٽس ظفر راجپوت بار جي عهديدارن کان حلف وٺي رهيو آهي

ڪراچي چڪور نالي پرسان ڪارپيٽنگ جو ڪم چئن ڏينهن ۾ مڪمل ٿيندو: مرتضيٰ وهاب

منصوبي جي مڪمل ٿيڻ سان گلستان جوهر ۽ ڀرپاسي جي شهرين لاءِ سفر ۾ سهولت ملندي

اسان ڪراچي جي عوام سان ڪيل واعدن کي عملي شڪل ڏئي رهيا آهيون: سٽي ميئر

ڪراچي (بيورو رپورٽ) ميئر ڪراچي بئريسٽر مرتضيٰ وهاب چيو آهي ته چڪور نالي جي ڀرپاسي جاري ڪارپيٽنگ جو ڪم ايندڙ چئن ڏينهن اندر مڪمل ڪيو ويندو جنهن سان ڪائيدو علائقي جي شهرين کي بقايا نمبر 34 ڏسو صفحو 2

عمرڪوٽ: سنڌ هاءِ ڪورٽ جو چيف جسٽس ظفر راجپوت سول ڪورٽ جي عمارت جو افتتاح ڪري رهيو آهي

ريلوي جي سمورن ورڪشاپز ۽ يارڊز ۾ جديد سي سي ٽي وي ڪئمرائون لڳائڻ جي هدايت

موجوده مالي سال جي ريوينيو هدفن کي حاصل ڪرڻ لاءِ سمورن لاڳاپيل آفيسرن کي گڏجي ڪم ڪرڻو پوندو: حنيف عباسي

ڪم جي معيار تي ڪو به سمجهوتو نه ڪيو ويندو ۽ ڪوتاهي ڪندڙ ماڻهن خلاف قانوني ڪارروائي عمل ۾ آندي ويندي

ملت، عوام، ميانوالي ۽ قراقرم ايڪسپريس هلندڙ مهيني خانگي شعبي حوالي ڪيون وينديون: اجلاس ۾ اعليٰ عملدارن جي بريفنگ

لاهور (اي پي پي) ريلوي واري وفاقي وزير محمد حنيف عباسي سامان جي رسد ۾ دير ڪندڙ خانگي وينڊرز کي فوري طور تي بليڪ لسٽ ڪرڻ ۽ ريلوي جي سمورن ورڪشاپز ۽ يارڊز ۾ جديد سي سي ٽي وي ڪيمرائون لڳائڻ سان گڏوگڏ نجي سيڪيورٽي مقرري ڪرڻ جي هدايت ڪندي چيو ته موجوده مالي سال جي بقايا نمبر 35 ڏسو صفحو 2

سنڌ هاءِ ڪورٽ جي چيف جسٽس جو ڪنري جو دورو، نئين جوڊيشل ڪمپليڪس جو افتتاح

چيف جسٽس جي ڪنري آمد تي گلن جي ورکا سان استقبال، عدالتي احاطي ۾ ٻوٽو پڻ پوکيو

جوڊيشل ڪمپليڪس جي نئين عمارت جو افتتاح ڪري دعا گهري وئي، سيشن جج ۽ وڪيلن جي شرڪت

عمرڪوٽ/ ڪنري (نمائندن وڪان) سنڌ هائي ڪورٽ جو چيف جسٽس ظفر احمد راجپوت هڪ ڏينهن جي دوري تي ڪنري پهتو جتي ڪيس گلدستو ڏئي گلن جي ورکا ڪري سندس استقبال ڪيو ويو هن عدالتي احاطي بقايا نمبر 12 ڏسو صفحو 2

ٽنڊوڄام زرعي يونيورسٽي جا رٽائرڊ ملازمن جي بک هڙتال، ٻن جي حالت خراب

پينشن جي ادائيگي سميت مطالبن لاءِ مرڻ گهڙيءَ تائين بک هڙتال جاري

حسين بخش ڊيسر ۽ سونو خان عالماڻي بيهوش، ايمبولينس ذريعي اسپتال منتقل

ڊاڪٽر پاران وڏي عمر وارن لاءِ بک هڙتال صحت لاءِ خطرناڪ قرار

ٽنڊوڄام (ن ڙ) سنڌ زرعي يونيورسٽي ٽنڊوڄام جي رٽائرڊ ملازمن پاران پينشن جي عدم ادائيگي ۽ ٻين مطالبن جي مڃتا لاءِ شروع ڪيل مرڻ گهڙيءَ تائين بک هڙتال کي 24 ڪلاڪ گذري ويا، جنهن دوران ٻن بک هڙتالين جي طبيعت خراب ٿيڻ بعد کين بيهوشي جا دورا پيا ۽ بقايا نمبر 36 ڏسو صفحو 2

حيدرآباد: وڪيل اڳواڻ عامر نواز وڙائچ تقريب کي خطاب ڪري رهيو آهي

ڪڪڙ ۾ پورهيت مٽان جعلي مقابلن جو ڪيس مڙهڻ خلاف ڳوٺاڻن جو احتجاج

ايس ايڇ او غلام حيدر چانڊيو جعلي مقابلي جا 2 ڪوڙا ڪيس داخل ڪيا آهن: معشوق هنگورو

پوليس مخالفن جي ونگار رهي ڪوڙا ڪيس داخل ڪري هيسائڻ جي ڪوشش ڪري پئي

ڪڪڙ (ن ع) ڪڪڙ ۾ نوجوان پورهيت معان جعلي مقابلن جو ڪوڙا ڪيس مڙهڻ خلاف ڳوٺاڻن جو احتجاجي مظاهرو ڳوٺاڻن انصاف نه ملڻ جي صورت ۾ عدالت جو دروازو کڙڪائڻ جو اعلان ڪيو آهي ان موقعي تي ڳوٺ ڏڙا هنگورا جي هنگورا برادري جي رهواسي ڳوٺاڻن امام الدين هنگورو معشوق بقايا نمبر 37 ڏسو صفحو 2

ڪيپرو ويجهو رڪشو ڪلٽي ٿيڻ سبب نائين ڪلاس جو شاگرد فوت

لوڻ ڪاڻ روڊ وڏل اسٽاپ تي حادثي ۾ 15 ورهين جو ڪيلاش ڀيل فوت ٿي ويو

نوجوان جو لاش گڏ مان ڪيپري اسپتال مان پوسٽ مارٽم بعد وارثن حوالي ڪيو ويو

ڪيپرو (ن ع) ڪيپرو لوڻ ڪاڻ روڊ تي وڏل اسٽاپ وٽ رڪشو ڪلٽي ٿيڻ سبب هائي اسڪول لوڻ ڪاڻ ۾ نائين ڪلاس ۾ پڙهندڙ 15 ورهين جو ڪيلاش ولد راسجي ڀيل رڪشو ڪلٽي ٿيڻ سبب فوت ٿي ويو بقايا نمبر 13 ڏسو صفحو 2

ڪيپرو لڳ آبادگارن جي گڏجاڻي، فصلن جي اگهن ۽ شگر ملون نه ڪلڻ بابت غور ويچار

گڏجاڻي ۾ جاويد جوڻيجو، ايوب وساڻ، عبدالسلام هاليپوٽو ٻين آبادگارن شرڪت ڪئي

جيڪڏهن جائز مسئلا حل نه ڪيا ويا ته قانوني ۽ جمهوري طريقي سان آواز بلند ڪندا

ڪيپرو (ن ع) فارمرز آرگنائيزيشن ڪائونسل سنڌ جي گڏجاڻي، آبادگارن پاران پاڻي، زرعي دوائن ۽ فصلن جي اگهن وقت سر شگر ملون نه ڪلڻ بابت خدشن جو اظهار ڪيپرو ويجهو ڳوٺ محمد ايوب وساڻ وٽ بقايا نمبر 14 ڏسو صفحو 2

ڪراچي جناح اسپتال ۾ جديد ڪينسر علاج ۽ طبي تحقيق کي هٿي ڏيڻ جو ترجيح آهي: وڏو وزير

جي پي ايم سي کي صحت، طبي تعليم ۽ تحقيق جو نمايان مرڪز بڻائڻ لاءِ سيڙپڪاري جاري رکي ويندي

هي ادارو صحت جي سهولتن، طبي تعليم ۽ تحقيق ۾ پاڪستان جي اعليٰ ترين مرڪز طور ابري آيو آهي

طبي ماهرن ۽ نوجوان ڊاڪٽرن کي مقامي تحقيق، جديد ٽيڪنالاجي ۽ مريض مرڪوز علاج تي ڌيان ڏيڻ جي هدايت

ڪراچي (رپورٽ: مجيد عباسي) سنڌ جي وڏي وزير سيد مراد علي شاهه ڇنڇر ڏينهن جناح پوسٽ گريجوئيٽ ميڊيڪل سينٽر (JPMC) ڪراچي ۾ سٽين ساليانو نيورو-انڪالاجي سمپوزيم (ANOS 7) جي بقايا نمبر 7 ڏسو صفحو 2

صوبائي وزير ناصر شاهه پاران پارٽي سرحدي فورس جي فائرنگ ۾ ٻن پاڪستاني شهرين جي شهادت جي مذمت

ڪراچي (بيورو رپورٽ) صوبائي وزير سيد ناصر حسين شاهه قصور ويجهو پارٽي بي ايس ايف جي فائرنگ ۾ ٻن پاڪستاني شهرين جي شهادت تي سخت مذمت ڪندي چيو آهي ته پاڪستاني شهرين جي شهادت تي دل انتهائي رنجيده آهي عظمت رسول ۽ محسن جٽ جي شهادت بقايا نمبر 11 ڏسو صفحو 2

سنڌ ۾ ريبيز جا وڌندڙ ڪيس حڪومت جي نااهلي ۽ ناڪامي جو ثبوت آهن: حليم عادل

ٻهراڙي ۽ شهري علائقن ۾ ريبيز کان بچاءُ واري ويڪسين نه هجڻ حڪومت جي سنگين غفلت آهي

سيمينارن ۽ ڪاغذي دعوائن بدران علائقائي سطح تي هنگامي بنيادن تي عملي قدم کنيا وڃن

ڪراچي (بيورو رپورٽ) سنڌ ۾ ريبيز جي وڌندڙ ڪيسن صوبائي حڪومت جي نااهلي ۽ ناڪامي جو چٽو ثبوت آهن پي ٽي آءِ سنڌ جي صدر حليم عادل شيخ چيو آهي ته چيف سيڪريٽري سنڌ پاران ريبيز جي بقايا نمبر 8 ڏسو صفحو 2

ڪراچي ۾ پراپرٽي ڊيلر جي قتل ۾ پوليس اهلڪار ملوث نڪتو، گرفتار

ڊيلر معراج حسن عابدي جي قتل ۾ ملوث اهلڪار اسرار وٽان پستول هٿ ڪيو ويو

گرفتار اهلڪار پوليس ۾ ڀرتي ٿيڻ کان اڳ مقتول جو سيڪيورٽي گارڊ رهي چڪو هو

ڪراچي (بيورو رپورٽ) سائوٿ پوليس ڊيفنس سي ويو ويجهو ڪار مان مليل پراپرٽي ڊيلر معراج حسن عابدي جي لاش جو معمو 48 ڪلاڪن اندر حل ڪندي فائرنگ ڪري قتل ڪرڻ جي الزام ۾ بقايا نمبر 9 ڏسو صفحو 2

اسلام آباد: هڪ ٻينگر ڇٽا پچي رهيو آهي

سنڌ اي-اسپورٽس چيمپئن شپ 2026" سيمي فائنل داخل، دلچسپ مقابلا

سيڪريٽري منور مهيسر ۽ ڊائريڪٽر اسپورٽس اسد اسحاق ڪراچي لڪي ون مال جو دورو ڪيو

اسلام آباد، گجرات، ڪوئيٽا، لاهور، گلگت ۽ ٻين شهرن جا رانديگر سيمي فائنل ۾ شامل

ڪراچي (بيورو رپورٽ) چيئرمين پاڪستان پيپلز پارٽي بلاول ڀٽو زرداري جي وژن ۽ سنڌ جي راندين واري وزير سردار محمد بخش مهر جي هدايتن تي سنڌ حڪومت جي ميزبانيءَ ۾ "نيڪسورا سنڌ اي- بقايا نمبر 10 ڏسو صفحو 2

ٻن شهرين جي قتل تي ڀارتي ناظر الامور پرڏيهي وزارت ۾ طلب، شديد احتجاج رڪارڊ

پاڪستان فوت ٿي ويل ماڻهن کي دراندازي قرار ڏيڻ جي ڪنهن به ڪوشش کي واضح طور تي رد ڪري ٿو

ڀارت عالمي قانون جو احترام يقيني بڻائي ۽ لاڳاپيل ٻه طرفن انتظامن ۽ سرحدي طريقيڪار تي پابندي ڪري

واقعو بنيادي انساني حقن جي سنگين ڀڃڪڙي آهي ۽ عالمي قانون تحت شهري زندگي جي تحفظ بابت سنگين خدشا پيدا ڪري ٿو

اسلام آباد (اي پي پي) پاڪستان ڀارتي بارڊر سيڪيورٽي فورسز طرفان پنهنجي ٻن شهرين جي قتل تي ڀارتي ناظر الامور کي طلب ڪري شديد احتجاج رڪارڊ ڪرايو آهي، جڏهن ته واضح ڪيو ويو ته پاڪستان بقايا نمبر 17 ڏسو صفحو 2

ڪراچي: مختلف علائقن ۾ حادثن ۽ واقعن ۾ ٻارڙن سميت 8 ڄڻا فوت، هڪ زخمي

ڪورنگي ۾ تيز رفتار بس جي ٽڪر سان هڪ پاءُ فوت، ٻيو زخمي: بس ۽ ڊرائيور پوليس تحويل ۾

ريلوي ٽريڪ، ڇپائي مشين، ٽريلر ۽ ٻين حادثن ۾ وڌيڪ جاني نقصان، ڪيترن فوتين جي سڃاڻپ نه ٿي سگهي

سپر هاءِ وي تي ڪير جي گاڏي ڪلٽي ٿيڻ سبب ٻه ڄڻا فوت، لاش قانوني ڪارروائي لاءِ اسپتال منتقل

ڪراچي (بيورو رپورٽ) ڪراچي جي مختلف علائقن الڳ الڳ حادثن ۾ ٻارڙن سميت 8 ڄڻا فوت ٿي ويا، جڏهن ته هڪ ڄڻو زخمي ٿي پيو ڪورنگي بلال ڪالوني واري بقايا نمبر 38 ڏسو صفحو 2

ملير جي مختلف علائقن ۾ ايم اين اي جام عبدالڪريم جوکيو جي حمايت ۾ ريليون

ٿلر، گهاري، ساڪرو، گڏاپ، ڪاٺوڙ، ملير ۽ ٻين علائقن مان مختلف برادرين جون ريليون احتجاج ۾ شامل

مظاهرين پاران بلوچستان جي اڳوڻي ايم پي اي علي حسن زهري خلاف ڪارروائي جو مطالبو

ڪراچي (بيورو رپورٽ) پ پ ايم اين اي سردار جام عبدالڪريم جوکيو خلاف بلوچستان جي اڳوڻي ايم پي اي علي حسن زهري پاران ڳالهايل نازيبا لفظ خلاف ٿلر، گهاري، ساڪرو، گڏاپ، ڪاٺوڙ ملير بقايا نمبر 39 ڏسو صفحو 2

گهرو وزير ۽ آءِ جي سنڌ رتوديرو ۾ فائرنگ سبب جاني نقصان جو نوٽيس ورتو، ڊي آءِ جي لاڙڪاڻي کان رپورٽ طلب

ڪراچي (بيورو رپورٽ) رتوديرو ۾ فائرنگ سبب جاني نقصان واري واقعي تي وزير داخلا سنڌ ضياءالحسن لنجار ۽ آءِ جي بقايا نمبر 40 ڏسو صفحو 2

ڪراچي: ايم اين اي جام عبدالڪريم جوکيو جي ڪردار ڪشي ڪرڻ خلاف احتجاج ڪيو پيو وڃي

نائيجيريا ۾ بوڪوحرام جي حملي کان پوءِ 15 لاش هٿ

ابوجا (اي پي پي) نائيجيريا جي اتر اوڀر واري رياست بورنو ۾ بوڪوحرام جي شڪي دهشتگردن جي حملي کان پوءِ بقايا نمبر 41 ڏسو صفحو 2

مسوريڙي کان غلام حيدر جويو شگر مل ويندڙ 28 ڪروڙن جو روڊ تباهيءَ جو شڪار

بنا ٽائون واري گويل سان ٽريڪٽرن جي آمدرفت سبب روڊ کي نقصان پهچڻ جو سلسلو جاري

سرڪاري خزاني ۽ عوامي مفادن کي نقصان پهچي رهيو آهي، انتظاميا نوٽيس وٺي: پورهيت مزاحمت تحريڪ

مسوريڙي (ن ع) مسوريڙي کان غلام حيدر جويو واپا معياري شگر مل جو ڪروڙين رپين جو روڊ بنا ٽائون گويل سان تباهه روڊ ايڪويندڙ هڪ به ڊرائيور گرفتار نه ٿي سگهيو پورهيت مذاهمت تحريڪ پاران بقايا نمبر 43 ڏسو صفحو 2

وينزويلا جي ساموڊي علائقي ويجهو 5 شدت جي زلزلي جا لوڏا

بيجنگ (اي پي پي) وينزويلا جي ساموڊي علائقي ويجهو 5.0 شدت جو زلزلو آيو جرمن ريسرچ فار جيو سائنسز مطابق زلزلي بقايا نمبر 42 ڏسو صفحو 2

آبپاشي کاتي جي ايس ڊي او هاري کي مارڪٽ ڪئي: غلام مصطفيٰ ڀهراڻي

زخمي هاري ٿاڻي تان ليٽر وٺي تعلقي اسپتال پهتو، سندس طبي معائنو ۽ علاج ڪرايو ويو

ايس ڊي او آبپاشي مبينا 3 لک رپيا رشوت عيوض واٽر تي پاڻي وڪرو ڪري رهيو آهي

آبپاشي کاتي جو تشدد جو الزام بي بنياد قرار، هاري تي 3 انچ پائيپ لڳائي پاڻي کڻڻ جو الزام

ڪوٽ غلام محمد (ت ر) پيچاڻ موري ديهه 349 جي آبادگار غلام مصطفيٰ ڀهراڻي آبپاشي کاتي جي عملي تي سندس هاري ياسين ڪيري کي مبينا تشدد جو نشانو بڻائڻ ۽ هراسان ڪرڻ جا الزام لڳايا بقايا نمبر 16 ڏسو صفحو 2

بدين جي سرڪاري اسڪولن ۾ تعليمي آگاهي مهم، 41 هزار شاگردن کي ليڪچر

مهم دوران تعليم جي اهميت، استادن جي عزت ۽ سلام ٽيچر ڊي بابت آگاهي ڏني وئي

بدين، تلهار، ٽنڊو باگو، گولاڙچي ۽ ماتلي جي مختلف اسڪولن ۾ موٽيويشنل ليڪچر منعقد

بدين (د ر) نيشنل ڪميشن فار هيومن ڊولپمينٽ (NCHD) بدين ۽ ضلعي تعليم کاتي جي گڏيل سهڪار سان بدين، تلهار، ٽنڊو باگو، گولاڙچي ۽ ماتلي جي مختلف سرڪاري اسڪولن ۾ موٽيويشنل ۽ آگاهي بقايا نمبر 15 ڏسو صفحو 2

نيپال ۾ مسافر بس حادثي جو شڪار، 6 ڄڻا فوت، 10 زخمي

کٽمنڊو (اي پي پي) نيپال جي نوال پاراسي ايسٽ ضلعي ۾ مسافر بس حادثي جو شڪار ٿيڻ سبب 6 ڄڻا فوت ۽ 10 زخمي ٿي پيا پرڏيهي ميڊيا مطابق پوليس ٻڌايو ته بس ۾ 18 مسافر سوار هئا ۽ اها اولهه بقايا نمبر 18 ڏسو صفحو 2

حيدرآباد: آٽوبان روڊ تي ترقياتي ڪم ڪيو پيو وڃي

هٿين خالي پاڪستاني شهرين کي فائرنگ جو نشانو بڻائڻ انتهائي افسوسناڪ آهي: بلاول ڀٽو

پ پ چيئرمين پاران قصور ويجهو ڀارتي بي ايس ايف جي فائرنگ سبب ٻن پاڪستاني شهرين جي قتل جي شديد مذمت

عالمي سرحد تي هٿين خالي شهرين کي نشانو بڻائڻ انساني حياتين جي حرمت ۽ طئي ٿيل سرحدي ضابطن جي سنگين

معصوم پاڪستاني شهرين جي رت کي مودي سرڪار ۽ ڀارتي گودي ميڊيا ڪنهن هٿ ٺوڪي بيانيي ۾ ڪنهن پردي ۾ لڪائي نٿا سگهن

اسلام آباد (اي پي پي) پاڪستان پيپلز پارٽي جي چيئرمين بلاول ڀٽو زرداري قصور ويجهو ڀارتي بارڊر سيڪيورٽي فورسز جي فائرنگ سبب ٻن پاڪستاني شهرين جي شهادت جي شديد مذمت ڪندي چيو آهي بقايا نمبر 19 ڏسو صفحو 2

حيدرآباد ۾ 20 سال پراڻي هائوسنگ اسڪيم جي ڪمرشل پلاٽن تي تڪرار

ٻن ڪمرشل پلاٽن جا دستاويز هجڻ باوجود پيٽون ۽ دڪان ڊاهي پٽ ڪيا ويا: آفتاب اقبال

عدالتي اسٽي باوجود هراسان ڪرڻ جو سلسلو جاري آهي، اعليٰ اختيارين معاملي جو نوٽيس وٺن

حيدرآباد (اسٽاف رپورٽر) حيدرآباد ۾ ايڇ ڊي اي جو ڪارنامو 20سال پراڻي هائوسنگ اسڪيم ۾ واقع ڪمرشل پلاٽ جو آڪشن ڪرائي حفاظتي پيٽون ۽ دڪان ڊاهي پٽ، عدالتي اسٽي باوجود هراسان ڪرڻ بقايا نمبر 21 ڏسو صفحو 2

رتوديرو ۾ پراڻي زميني تڪرار تان دڪان تي فائرنگ، پيءُ ۽ ٻن پٽن سميت 5 ڄڻا مارجي ويا

جيڪب آباد روڊ تي هٿياربندن جي فائرنگ ۾ رجب علي گهانگهرو ۽ سندس ٻن پٽن رياض ۽ قربان قتل ٿي ويا

گولين لڳڻ بلاول گهانگهرو ۽ واٿهڙو عبدالله بروهي به مارجي ويا، لاش پوسٽ مارٽم لاءِ تعلقه اسپتال منتقل

واقعو پراڻي زرعي زمين واري تڪرار جو نتيجو قرار، جوابدارن جي گرفتاري لاءِ پوليس جون ٽيمون روانيون

لاڙڪاڻو(بيورو رپورٽ) رتوديرو ۾ پراڻي زميني تڪرار تان هٿياربندن دڪان تي فائرنگ ڪري واٿهڙو سميت 5 ڄڻن کي بقايا نمبر 44 ڏسو صفحو 2

ملتان: روڊ ڪناري پنجاب پوليس موبائيل اسٽيشن بيٺل آهن

ملير ۾ سيڪيورٽي گارڊ جي قتل جو ڪيس داخل، صمد ڪاٺياواڙي گروهه نامزد

ڪراچي (بيورو رپورٽ) ملير سٽي ۾ زير تعمير عمارت ٻاهران فائرنگ ۾ سيڪيورٽي گارڊ جي قتل جو ڪيس داخل ڪيو ويو آهي پوليس موجب ڪيس سيڪيورٽي سپروائيزر جي فرياد تي ملير بقايا نمبر 20 ڏسو صفحو 2

نيو چور ۾ ڊليوري بعد عورتن جي مقرر رقم ۾ مبينا بي ضابطگيون

علي اڪبر لغاري ۽ ڪانٽريڪٽ ڊرائيور مبينا خردبرد ۾ شامل: ذريعا

ڊي سي عمرڪوٽ ۽ اعليٰ اختيارين کان معاملي جي شفاف جاچ ۽ قانوني ڪارروائي جو مطالبو

چور (رپورٽ لالجي سوڍو) پاپوليشن کاتي طرفان ڊليوري بعد عورتن لاءِ مقرر ڪيل اجرت جي رقم جي ورڇ واري نظام بابت عمرڪوٽ ضلعي ۾ سنگين سوال اٿڻ لڳا آهن جتي ذريعن موجب عمرڪوٽ توڙي بقايا نمبر 22 ڏسو صفحو 2

مٺي ۾ ايم ڊي ڪيٽ پوزيشن هولڊر ٿري شاگردن جي مان ۾ تقريب

ٿر جي باصلاحيت شاگردن کي تعريفي سرٽيفڪيٽ، اجرڪ ۽ ٿري شال جا تحفا ڏنا ويا

تعليم، صحت ۽ تحفظ هر شهري جو بنيادي آئيني حق آهي: محمد يوسف

مٺي (د-ر) جماعت اسلامي سنڌ جي جنرل سيڪريٽري ۽ نيو ڪراچي ٽائون جي چيئرمين محمد يوسف مٺي ۾ ايم ڊي ڪيٽ ۾ جي پوزيشن هولڊر ٿر جي شاگردن جي اعزاز ۾ منعقد ڪيل بقايا نمبر 45 ڏسو صفحو 2

پرڏيهي وزير اسحاق ڊار پرڏيهي آفيس جي مسجد جي واڌ ۽ رنگ روغن جي پيڙهه جو پٿر رکي ڇڏيو

اسلام آباد (اي پي پي) نائب وزيراعظم ۽ پرڏيهي وزير سينيٽر محمد اسحاق ڊار بقايا نمبر 46 ڏسو صفحو 2

مٺي: جماعت اسلامي پاران ايم ڊي ڪيٽ ۾ ڪاميابي ماڻيندڙ شاگردن کي آجياڻو ڏنو پيو وڃي

ڪراچي ۾ 58 لک 75 هزار رپيا ڦر ڪندڙ جوابدار مبينا پوليس مقابلي بعد زخمي حالت ۾ گرفتار

ڪراچي (بيورو رپورٽ) شير شاهه واري علائقي ۾ پوليس چار ڏينهن اڳ شهري کان 58 لک 75 هزار رپيا ڦر ڪندڙ جوابدار بقايا نمبر 47 ڏسو صفحو 2

لاڙڪاڻي ۾ گهر مان 10 لکن کان وڌيڪ سامان چوري، متاثرن جو احتجاج

ايوب ڪالوني ۾ رهواسي شوڪت علي سهتو مان سونا زيور، آئي فون سميت ٻيو سامان چوري ٿيو

متاثر شهري پاران ڊي آءِ جي ۽ ايس ايس پي جوابدار گرفتار ڪري سامان واپس ڪرائڻ جي اپيل

لاڙڪاڻو(بيورو رپورٽ) لاڙڪاڻي شهر ۾ اڻجاتل چور رات جي پوئين پهر ۾ شهري جي گهر جا تالا ٽوڙي سونا زيور، موبائيل فونون بيٽري ۽ قيمتي سامان چوري ڪري فرار پوليس ڪک پچي ٻيٺو نه ڪيس بقايا نمبر 25 ڏسو صفحو 2

ڪوٽڙي مان پشاور ويندڙ ٻه شاگرديائيون هٿ اچڻ بعد عدالت ۾ پيش، والدين حوالي

شاگرديائين نور ارباب جوکيو ۽ ڪلثوم آفريدي کي ڪراچي مان سيف هائوس ڄامشورو منتقل ڪيو ويو

ٻنهي ٽينيجرين کي عدالت ۾ پيش ڪرڻ ڪانپوءِ بيان بعد والدين حوالي ڪيو ويو

ڪوٽڙي سائيٽ (ن ع) صوبائي وزيرشاهينا شير علي جي بروقت ۽ اثرائتي ڪارروائي ۾ گهٽ عمر وارين شاگرديائين حفاظت سان تحويل ۾ ورتيون وِيون، صوبائي وزير براءِ ترقي نسواں سنڌ، محترمه شاهينا شير علي جي ذاتي دلچسپي، بروقت حڪمت عملي ۽ فوري قدمن جي نتيجي ۾ ضلع بقايا نمبر 26 ڏسو صفحو 2

گمبٽ ويجهو ناريجا برادري جي ٻن ڌرين ۾ جهيڙو، فائرنگ ۾ 2 ڀائر مارجي ويا، پيءُ سميت 3 زخمي

ڪچي واري علائقي ڳوٺ خانڻ ناريجو ۾ ناريجا برادري جي ٻن ڌرين ۾ معمولي ڳالهه تان جهيڙو ٿي پيو

جهيڙي دوران فائرنگ ۾ ڀائر راشد علي ناريجو ۽ محڪم الدين ناريجو ٿڏي تي مارجي ويا

فائرنگ زخمي فوتين جو پيءُ عبدالرزاق ناريجو ۽ ڀاءُ قربان علي ناريجو سخت زخمي ٿي پيا

اطلاع تي پوليس پهچي لاش ۽ زخمين کي ڪنڊيارو اسپتال منتقل ڪيو، لاش ضروري ڪارروائي بعد وارثن حوالي ڪيا

گمبٽ (رپورٽ : مريد ڪاٺوري) تعلقي گمبٽ جي ڪچي واري علائقي ۾ ناريجا بقايا نمبر 23 ڏسو صفحو 2

ڊاڪٽر وسيم قاضي ايندڙ چئن سالن لاءِ ڪراچي يونيورسٽي جو وائيس چانسلر مقرر

ڪراچي (بيورو رپورٽ) سنڌ جي سرڪاري يونيورسٽين جي ڪنٽرولنگ اٿارٽي وڏي بقايا نمبر 24 ڏسو صفحو 2

گمبٽ: جهيڙي ۾ قتل ٿي ويل ڀائر ۽ زخمي

[redacted]

پلان جي افتتاحي تقريب کي خطاب ڪندي بلاول ڀٽو زرداري چيو ته هن وقت اسلام آباد ۾ گھڻو ڪجھ ٿي رهيو آهي ۽ گذريل ڏهن ڏينهن کان گادي وارو شهر بند پيل آهي خيبرپختونخوا ۾ بيماري ٿيندي ته ڪراچي کي کنگھ ٿيندي، جيڪڏهن اتي دهشتگردي ٿيندي ته ان جا اثر سنڌ تي به پوندا هن چيو ته خيبرپختونخوا ۽ بلوچستان ۾ دهشتگردي جا واقعا سڀني جي سامهون آهن دهشتگردي تي ضابطو نه آندو ويو ته ان جا اثر ڪراچي سميت ٻين صوبن تائين به پهچندا دهشتگردي پيپلزپارٽي جي ريڊ لائين آهي ان خلاف سڀني کي متحد ٿي مقابلو ڪرڻو پوندو ۽ هن معاملي کي سياسي نظر سان نه ڏٺو وڃي پيپلزپارٽي چيئرمين چيو ته گذريل هڪ ٻن هفتن کان وفاقي حڪومت، صدر مملڪت ۽ پيپلزپارٽي سان رابطي ۾ هئي، دهشتگردي جي واقعن سبب صورتحال سنگين ٿي هئي وفاقي حڪومت خيبرپختونخوا ۾ فوري طور ايمرجنسي يا گورنر راڄ لاڳو ڪرڻ جو ذهن ناهي چڪي هئي ۽ پيپلزپارٽي جو موقف هو ته آئيني اختيار استعمال ڪرڻ کان اڳ سياسي حل ڳوليو وڃي بلاول ڀٽو زرداري چيو ته اسان حڪومت کان پي ٽي آءِ سان ڳالهين جي اجازت گھري ۽ زور ڏنو ته معاملي جو سياسي حل ڪڍيو وڃي پي ٽي آءِ جو لانگ مارچ ختم ڪرائي وفاقي حڪومت ۽ خيبرپختونخوا حڪومت رچ ۾ دهشتگردي جي خاتمي لاءِ لکت ۾ معاهدو ڪرايو ويو هن چيو ته پي ٽي آءِ جو ڏيان احتجاج تي آهي جڏهن ته خيبرپختونخوا ۾ دهشتگردي وڌي رهي آهي پي ٽي آءِ گذريل ڏهن ڏينهن کان اسلام آباد ۾ موجود ناهي ۾ اسلام آباد بند پيل آهي هڪ لحاظ کان احتجاج جو مقصد حاصل ٿي چڪو آهي، هاڻي سياسي معاملن تي ڌيان ڏيڻ گھرجي هن چيو ته سياسي بحران ۽ سياسي مسئلا پنهنجي جاءِ تي آهن پر دهشتگردي کي قومي مفاد کان الڳ نه ٿو ڪري سگھجي سموريون سياسي ڌريون گڏجي دهشتگردي جو مقابلو ڪن اميد آهي ته اسلام آباد ۾ موجود سموريون سياسي جماعتون سياسي حل ڪڍنديون ۽ اهڙي صورتحال پيدا نه ٿيندي جو ايمرجنسي لاڳو ڪري دهشتگردي جو مقابلو ڪرڻو پوي بلاول ڀٽو زرداري چيو ته پيپلزپارٽي سمجھي ٿي ته دهشتگردي جو خاتمو سڀ کان اهم آهي سياسي استحڪام ايندو ته دهشتگردي جو مقابلو به بهتر نموني ڪري سگھنداسين ۽ عوامي مسئلن جو حل به ڪڍي سگھنداسين هن چيو ته خيبرپختونخوا ۾ صورتحال خراب ٿيڻ سان ان جا اثر سنڌ تي به پوندا دهشتگردي ۽ افغان سرحد پار کان ٿيندڙ حملن جي معاملي کي سنجيدگي سان ڏسڻو پوندو ۽ سڀني جماعتن کي گڏجي ان خلاف حڪمت عملي جوڙڻي پوندي گريٽر ڪراچي سيوريج پلان بابت ڳالهائيندي بلاول ڀٽو زرداري چيو ته ڪراچي ۽ سنڌ جي ترقي لاءِ اهم منصوبن تي ڪم جاري آهي ڪي ڦور منصوبي بابت هن چيو ته وفاق هڪ ڀيرو ٻيهر پنهنجو واعدو پورو نه ڪيو جنهن ڪان پوءِ سنڌ حڪومت اهو منصوبو پيپلزپارٽي پبلڪ پرائيويٽ پارٽنرشپ واري طريقيڪار تحت مڪمل ڪرڻ جو فيصلو ڪيو جيڪڏهن ڪٿي "شهباز اسپيڊ" جي ضرورت آهي ته اها ڪي ڦور منصوبي لاءِ آهي ۽ اسان اڄ تائين وفاق جي واعدي پوري ٿيڻ جو انتظار ڪري رهيا آهيون

[redacted]

جوڳو طريقو آهن چنچر ڏينهن پرڏيهي آفيس جي ترجمان پاران جاري بيان موجب هن اها ڳالهه برطانوي هاءِ ڪمشنر جين ميريٽ سان ڳالهائيندي چئي جنهن پرڏيهي وزارت ۾ سانس ملاقات ڪئي ملاقات ۾ پاڪستان برطانيه لاڳاپن تي ڳالهيون ڪيون ويون ٻنهي ڌرين ٻه طرفي لاڳاپن ۾ هاڪاري رفتار جي آجيان ڪئي ۽ ان تعاون کي اڳيان وڌائڻ لاءِ قدمن تي ڳالهيون ڪيون هنن تبديل ٿيندڙ علائقائي صورتحال تي به ڳالهيون ڪيون نائب وزيراعظم ۽ پرڏيهي وزير چيو ته چڪتاڻ گھٽ ڪرڻ جي ڪوششن جي اهميت تي زور ڀريندي چيو ته ڳالهيون ۽ سفارتڪاري ئي اڳيان وڌڻ جو واحد قابل عمل طريقو آهن

[redacted]

پيداوار سيڙپڪاري، پيداواري صلاحيت، صنعتي برابري ۽ روانگي واپار کي هٿي وٺائڻ تي خاص ڌيان ڏئي رهي آهي جڏهن ته پاڪستان کي ڪجهي سال جي روانگي واپار سان اڳيان وڌندي تيار ۽ قدر ۾ اضافو ٿيل مصنوعات جي روانگي واپار طرف تيزي سان اڳيرائي ڪرڻي پوندي ته جيئن عالمي مارڪيٽن ۾ پاڪستاني شين جي قدر ۽ ملڪ جي روانگي واپار ۾ حصو وڌائي سگھجي انهن خيالن جو اظهار هن چنچر تي آل پاڪستان ٽيڪسٽائيل پروسيسنگ ملز ايسوسيئيشن جي تقريب کي خطاب ڪندي ڪيو ان موقعي تي ايسوسيئيشن جا عهديدار ٽيڪسٽائيل صنعت سان لاڳاپيل ڪاروباري ماڻهو صنعتڪار ۽ ٻين لاڳاپيل شعبن جا نمائندا وڏي تعداد ۾ موجود هئا وزيراعظم جي صلاحڪار چيو ته ميد ان پاڪستان دنيا ۾ پنهنجي جڳهه ڏاهي چڪو آهي هاڻي ان مقام کي وڌيڪ وسعت ڏيڻ ۽ پاڪستاني شين کي عالمي مارڪيٽن ۾ وڌيڪ مضبوط سڃاڻپ ڏيارڻ جي ضرورت آهي پاڪستان کي وڌيڪ پيداوار بهتر معيار جي پيداوار ۽ دنيا کي وڌيڪ مصنوعات وڪرو ڪرڻ جي ضرورت آهي ان لاءِ ملڪي معاشي رخ پيداوار روانگي واپار ۽ نجي شعبي جي قيادت ۾ پائيدار ترقي ڏانهن هئڻ گھرجي هارون اختر چيو ته قومي صنعتي پاليسي جي بنياد پيداوار سيڙپڪاري، پيداواري صلاحيت ۽ روانگي واپار تي رکي پئي وڃي حڪومت صنعتي شعبي لاءِ اهڙو سازگار ماحول جوڙڻ لاءِ قدم کڻي رهي آهي جنهن سان سيڙپڪاري ۾ واڌ، نون صنعت جو قيام، موجوده صنعتي يونٽن جي واڌ، روزگار جي نون موقعن ۽ ملڪي پيداوار ۾ واڌ ممڪن ٿي سگھي هن چيو ته حڪومت جو ڪم ڪاروبار ڪرڻ نه پر اهڙو ماحول فراهم ڪرڻ آهي جنهن ۾ ڪاروباري ماڻهو پنهنجون صلاحيتون تجربي ۽ تجربي جي ڪتب آڻيندي ڪامياب ڪاروبار ڪري سگھن ۽ ان کي وڌائي سگھن هن چيو ته حڪومت ريگيوليٽري رڪاوٽون ختم ڪرڻ ڪاروباري سرگرمين کي آسان بڻائڻ ۽ غير ضروري طريقيڪار جي خاتمي لاءِ قدم کڻي رهي آهي ته جيئن صنعتڪارن کي اجازت نامن ڏڪين قاعدن ۽ ضابطن ۽ غير ضروري انتظامي مرحلن ۾ وقت وڃائڻ بدران سيڙپڪاري، پيداوار جدت، روانگي واپار ۽ روزگار کي هٿي ڏيڻ تي توجهه ڏيڻ جو موقعو ملي سگھي ٽيرف کي معقول بڻائڻ ۽ غير ضروري ضابطن جي خاتمي لاءِ قدم به جاري آهن جڏهن ته ريگيوليٽري گلوٽين ذريعي ڪاروباري شعبي لاءِ غير ضروري قانونن ۽ ضابطن کي ختم ڪيو پيو وڃي هن چيو ته صنعتڪارن کي اهڙين پاليسين ۽ ڪاروباري ماحول جي ضرورت آهي جتي فيصلا وقت سر ٿين ۽ سيڙپڪاري جي عمل ۾ غير ضروري رڪاوٽون پيش نه اچن ڪاروباري ماڻهن کي اجازت نامن ۽ ڏکئي طريقيڪار بدران سيڙپڪاري، جدت، نين شين جي تياري، پيداواري صلاحيت وڌائڻ ۽ عالمي مارڪيٽ تائين رسائي تي توجهه ڪرڻ گھرجي هن چيو ته حڪومت صنعت ۽ ڪاروباري برادري جي مسئلن کي حل ڪرڻ لاءِ ساڻن مسلسل ۾ رابطي ۾ آهي ته جيئن صنعتي ترقي جي راهه ۾ موجود رڪاوٽن کي ختم ڪري سگھجي هارون اختر چيو ته پاڪستان جي ٽيڪسٽائيل صنعت کي عالمي مارڪيٽ ۾ صرف گھٽ لاڳت جي بنياد تي مقابلو ڪرڻ بدران معيار، جديد ٽيڪنالاجي، ڊزائن، پائيداري، جدت ۽ وقت سر رسد کي پنهنجي چٽاڀيٽي حڪمت عملي جو حصو بڻائڻو پوندو سڄي دنيا جي خريدارن جون ترجيحون تبديل ٿي رهيون آهن ۽ هاڻي صرف قيمت جو فيصلو اهميت نٿو رکي پر معيار پائيداري، شين جي سڃاڻپ، جديد ڊزائن ماحولياتي گھرجن ۽ رسد جي رفتار به عالمي واپار ۾ اهم سبب بڻجي چڪا آهن هن چيو ته پاڪستان وٽ مڪمل مربوط ٽيڪسٽائيل ماحولياتي نظام موجود آهي جنهن ۾ ڪپهه جي پيداوار کان وٺي ڌاڳي، ڪپڙي، پروسيسنگ، تيار ڪپڙن ۽ ٻين شين تائين مختلف شعبا شامل آهن جڏهن ته اصل چئلينج ان موجوده نظام سان وڌيڪ قدر پيدا ڪرڻ ۽ ان کي جديد گھرجن سان هم آهنگ ڪرڻ آهي

[redacted]

آئي پرڏيهي ميڊيا مطابق وائيٽ هائوس جي ڏکڻ لان ۾ ميڊيا جي سوالن جو جواب ڏيندي ڊونلڊ ٽرمپ چيو ته يورپ وٽ ڊيزل جا وڏا ذخيرا موجود آهن ۽ هو عالمي سطح تي اهم ڪردار ادا ڪندو اهڙي طرح آمريڪا به پنهنجو ڪردار ادا ڪندو ان ڪري ڊيزل جي روانگي واپار تي پابندي نه لڳائيندو هن چيو ته ڊيزل جي روانگي واپار تي پابندي جو معاملو ڪڏهن به غور هيٺ ناهي آيو ان ڪري يورپي ملڪن طرفان ڊيزل جا ذخيرا جاري ڪرڻ جو فيصلو هڪ سٺو قدم آهي

[redacted]

شهيد ٿي ويا پرڏيهي ميڊيا مطابق غزه جي صحت کاتي جي عملدارن مطابق گذريل آڪٽوبر جنگ بندي شروع ٿيڻ ڪانپوءِ اسرائيلي حملن ۾ گھٽ ۾ گھٽ 1400 فلسطيني شهيد ٿي چڪا آهن

[redacted]

ڪوٽ جي وڌندڙ چيلينجن کي منهن ڏيڻ لاءِ ڪراچي جي ڪوشش ۾ هڪ اهم سنگ ميل آهي پاڪستان پيپلز پارٽي جي چيئرمين بلاول ڀٽو زرداري هارون آباد ۾ پاڪستان جي پهرين وڏي پيماني تي گندي پاڻي جي ٽريٽمينٽ ۽ ٻيهر استعمال جي منصوبي جو افتتاح ڪيو ان تقريب ۾ پي پي سنڌ جي صدر نثار کهڙو صوبائي وزيرن ميئر ڪراچي بيرسٽر مرتضيٰ وهاب صنعت جي نمائندن، ترقياتي ڀائيوارن ٽيڪنيڪل ماهرن ۽ سينئر سرڪاري اختيارين شرڪت ڪئي ان موقعي تي ڳالهائيندي وڏي وزير چيو ته هي منصوبو جديد انفراسٽرڪچر ماحولياتي ذميواري ۽ پائيدار اقتصادي ترقي لاءِ پي پي پي چيئرمين بلاول ڀٽو زرداري جي نظريي جي عڪاسي ڪري ٿو هن ڪراچي ميٽروپوليٽن ڪارپوريشن ۽ هن اقدام کي ترقي ڏيارڻ ۾ شامل سمورن اسٽيڪ هولڊرن جي ڪوشش کي پڻ ساراهيو وڏي وزير چيو ته هي منصوبو پاڪستان ۾ پنهنجي نوعيت جو پهرين منصوبو آهي جيڪو گندي پاڻي کي صنعتي مقصدن لاءِ ٻيهر استعمال جوڳي وسيلي ۾ تبديل ڪري ٿو هن وڌيڪ چيو ته ان اقدام تحت گندي پاڻي جي علاج واري سهولت ذريعي صنعتن کي روزانو 35 ملين گيلن صاف ٿيل پاڻي فراهم ڪيو ويندو وڏي وزير چيو ته صنعتن کي صاف ڪيل گندو پاڻي فراهم ڪرڻ سان ان جي برابر مٺي پاڻي جي مقدار يعني 35 ايم جي ڊي ڪراچي جي شهرين جي گھريلو استعمال لاءِ دستياب ٿي ويندي هن وقت صنعتن کي ڏنو ويندڙ پاڻي هاڻي گھرن ڏانهن موڙي سگھجي ٿو جنهن سان شهر جي پاڻي جي وڌندڙ ضرورتون پوريون ڪرڻ ۾ مدد ملندي هن چيو ته صاف ڪيل پاڻي جي معيار کي آزمايو ويو آهي ۽ اهو صنعتي واهپي لاءِ موزون مليو آهي هن وڌيڪ چيو ته هي پلانٽ ايندڙ ڏينهن ۾ مڪمل پيماني تي پاڻي جي فراهمي شروع ڪري چڪندو وڏي وزير چيو ته هي منصوبو پبلڪ پرائيويٽ پارٽنرشپ ماڊل تحت رڪارڊ وقت ۾ مڪمل ڪيو ويو آهي ۽ پاڻي جي کوٽ، آبادي جي واڌ ۽ وڌندڙ صنعتي گھرج جي چيلينجن جو هڪ عملي حل پيش ڪري ٿو وڏي وزير چيو ته هي اقدام مالي طور تي پڻ پائيدار آهي ڇاڪاڻ ته صنعتون صاف ڪيل پاڻي خريد ڪنديون جنهن سان منصوبي جي آمدني مان آپريشنل خرچن کي پورو ڪرڻ ممڪن ٿيندو هن چيو ته هڪ ڀيرو چالو ٿيڻ ڪانپوءِ هي منصوبو گھڻو ڪري پاڻمرادو پنهنجو پاڻ سنڀاليندو ۽ ان جي روزاني جي ڪم لاءِ سنڌ حڪومت کان ڪنهن به اضافي مالي مدد جي ضرورت نه پوندي ميئر ڪراچي ڪراچي واٽر اينڊ سيوريج ڪارپوريشن ۽ منصوبي ۾ شامل سمورن اسٽيڪ هولڊرن کي مبارڪباد ڏيندي وڏي وزير چيو ته هن سهولت جي ڪامياب تڪميل ان ڳالهه جو ثبوت آهي ته سرڪاري ادارن ۽ نجي شعبي جي گڏيل سهڪار سان ڇا حاصل ڪري سگھجي ٿو سنڌ ۾ ترقي جي رفتار بابت ڳالهائيندي وڏي وزير چيو ته سڄي صوبي ۾ عوامي ڀلائي جا ڪيترائي منصوبا مڪمل ڪيا ويا آهن هن چيو ته اسان جا ڪيترائي منصوبا هلي رهيا آهن ۽ تڪميل تي پهچي رهيا آهن جو ڪڏهن افتتاحي تقريبن لاءِ به مس وقت بچندو آهي هن وڌيڪ چيو ته حڪومت محض رسمي تقريبون منعقد ڪرڻ جي بجاءِ شهرين کي خدمتون ۽ واضح فائدا پهچائڻ تي ڌيان ڏئي رهي آهي وڏي وزير ان ڳالهه تي زور ڏنو ته سرڪاري موڪلن جي ڏينهن ۾ به ترقياتي منصوبن تي ڪم جاري رهندو آهي ڇاڪاڻ ته عوامي خدمت حڪومت جي پهرين ترجيح آهي هن صحت جي شعبي ۾ سنڌ جي ڪاميابين کي پڻ نمايان ڪيو ۽ چيو ته صوبي جي صحت جي ادارن قومي ۽ بين الاقوامي سطح تي طبي ماهرن کان مڃتا حاصل ڪئي آهي هن چيو ته سنڌ ۾ موجود خاص سهولتن ته رڳو سڄي پاڪستان جي مريضن جي خدمت ڪري رهيون آهن پر معياري علاج جي ڳولا ۾ پرڏيهه مان ايندڙ ماڻهن کي پڻ راغب ڪري رهيون آهن وڏي وزير چيو ته ڪنهن به ترقياتي منصوبي جي حقيقي ڪاميابي ان جي افتتاح سان نه پر ان جي عوام کي ملندڙ فائدن سان ماپي ويندي آهي هن چيو ته جڏهن ماڻهن کي ڪنهن منصوبي جا فائدا ملڻ شروع ٿيندا آهن ته اهو ئي ان جو حقيقي افتتاح هوندو آهي عوامي ڀلائي لاءِ سنڌ حڪومت جي عزم کي ورجائيندي وڏي وزير چيو ته صوبائي انتظاميا بهتر انفراسٽرڪچر بهتر خدمتن ۽ پائيدار ترقياتي قدمن ذريعي عوام جي اميدن تي پورو لهڻ لاءِ ڪم ڪندي رهندي هن وڌيڪ چيو ته گورننس يا سروس ڊليوري ۾ جتي به ڪا ڪمي بيشي سامهون ايندي تنهن کي فعال طريقي سان حل ڪيو ويندو هارون آباد گندي پاڻي جي ٽريٽمينٽ ۽ ري يوز منصوبي سان اها اميد آهي ته اهو ڪراچي جي ملي پاڻي جي وسيلن تي دٻاءَ گھٽائڻ ماحولياتي پائيداري کي بهتر بڻائڻ ۽ صنعتي واهپيدارن لاءِ پاڻي جوهڪ ڀروسي جوڳو متبادل وسيلو فراهم ڪرڻ ۾ اهم ڪردار ادا ڪندو

[redacted]

افتتاحي سيمينار کي خطاب ڪندي، صوبائي حڪومت پاران مخصوص صحت جي سهولتن، طبي تحقيق ۽ ڪينسر جي جديد علاج کي مضبوط ڪرڻ جي عزم جو ورجاءَ ڪيو سال 2011ع ۾ سنڌ حڪومت جي حوالي ٿيڻ کان پوءِ پي ايم سي ۾ ايندڙ نمايان تبديليءَ کي اجاگر ڪندي وڏي وزير چيو ته هي ادارو صحت جي سهولتن، طبي تعليم ۽ تحقيق ۾ پاڪستان جي هڪ شاندار ۽ اعلي ترين مرڪز طور ابري آيو آهي هن ان ڳالهه تي زور ڏنو ته جي ايم سي (JPMC)، اين آءِ سي وي ڊي (NICVD)، اين آءِ سي ايڇ (NICH) ۽ ٻين مخصوص ادارن ۾ حڪومت جي سيڙپڪاريءَ جو مقصد اهو يقيني بڻائڻ آهي ته معياري صحت جون سهولتون ملي وسيلن کان بالاتر ٿي سڀني شهرين کي آساني سان ميسر هجن پاڪستان سوسائٽي آف نيورو-آنڪالاجي (PASNO) ۽ پاڪستان اڪيڊمي آف نيورولاجيڪل سرجري (PANS) پاران پي ايم سي ۾ آغا خان يونيورسٽي (AKU)، برين ٽيومر فاؤنڊيشن آف پاڪستان (BTFPAK) سوسائٽي آف ميڊيڪل آنڪالاجي پاڪستان (SMOP) جي تعاون سان تنظيم ڪيل هن سمپوزيم "حقيقي دنيا ۾ نيورو-آنڪالاجي: چيلينج، جدتون ۽ اثر" جي موضوع تحت نامور قومي ۽ بين الاقوامي ماهرن طبيبن محققن، صحت جي شعبن سان وابسته پروفيشنل ماڻهن تربيت حاصل ڪندڙن ۽ مريضن جي حقن لاءِ آواز اٿاريندڙن کي هڪ جاءِ تي گڏ ڪيو هن تقريب ۾ ميئر ڪراچي بيرسٽر مرتضيٰ وهاب، پاسنو (PASNO) ۽ پينز (PANS) جي صدر پروفيسر سيد اطهر انعام، جي پي ايم سي جي اڳوڻي ايگزيڪيوٽو ڊائريڪٽر پروفيسر ڊاڪٽر خالد شير، پروفيسر ايمريٽس ڊاڪٽر طارق محمود، آرگنائيزنگ ۽ سائنسي چيئر ڊاڪٽر شمائل عروج، پيشنٽ ايڊ فاؤنڊيشن-جي پي ايم سي جي چيئرمين مشتاق چاپرا، سينيئر ڊاڪٽرن، محققن ۽ طبي شاگردن شرڪت ڪئي معزز بين الاقوامي وفدن کي ڀليڪار چوندو وڏي وزير چيو ته طبي سائنس جي ترقي ۽ مريضن جي علاج جي نتيجن کي بهتر بڻائڻ لاءِ عالمي تعاون انتهائي ضروري آهي هن نوٽ ڪيو ته هر مرض جي تشخيص جي پٺيان هڪ مريض ۽ هڪ خاندان اميد جي تلاش ۾ هوندو آهي ۽ صحت جي شعبن سان وابسته پيشه ور ماڻهن، محققن ۽ پاليسي سازن جي گڏيل ذميواري آهي ته اهي يقيني بڻائن ته سائنسي ترقي بهتر علاج ۽ زندگيءَ جي معيار ۾ بهتريءَ جو سبب بڻجي سال 2011ع ۾ جي پي ايم سي جي سنڌ حڪومت ڏانهن منتقلي کي ياد ڪندي وڏي وزير چيو ته جڏهن هن اداري لاءِ ڪا به وفاقي رقم موجود نه هئي ته ڏهن صوبائي حڪومت فوري مالي مدد فراهم ڪرڻ لاءِ اڳتي آئي هئي هن چيو ته سنڌ حڪومت تڏهن کان وٺي صحت جي شعبي ۾ وڏي سيڙپڪاري جاري رکي آهي جنهن جي ڪري جي پي ايم سي کي پنهنجي سهولتن ۽ بنيادي ڍانچي ۾ نمايان توسيع ڪرڻ جي صلاحيت ملي آهي وڏي وزير سخي ماڻهن عطيو ڏيندڙن ۽ صحت جي شعبي جي اڳواڻن خاص طور تي مشتاق چاپرا ۽ پيشنٽ ايڊ فاؤنڊيشن پاران جي پي ايم سي جي جديديت لاءِ ڪيل خدمتن تي کين خراج تحسين پيش ڪيو هن حڪومت ۽ فلاحي تنظيمن جي وچ ۾ ڪامياب ڀائيواريءَ کي اجاگر ڪيو جنهن

سنڌي ايڊيشن
انچارج: مجيب ناريجو
IBRAT SANSAR
عبرت سنسار
ibratsansar@yahoo.com
آچر 04 آڪٽوبر 2026ع

هرمز جي دٻاءَ ۾ آمريڪي چونڊون ۽ ٽرمپ جو سياسي امتحان

فريد احمد

وچ اوڀر جي جنگ جو سڀ کان وڏو سياسي دٻاءُ هاڻي واشنگٽن جي اندر محسوس ٿي رهيو آهي. آمريڪا ۾ 3 نومبر جي مڊٽرم چونڊن لاءِ مهم عملي طور تي تيز ٿي چڪي آهي ۽ صدر ڊونلڊ ٽرمپ به 32 ڏينهن جي مهم تي نڪري پيو آهي. پر مسئلو اهو آهي ته چونڊ مهم جنهن وقت تيز ٿي رهي آهي، ان ئي وقت ايران جي جنگ جو بار آمريڪي ووٽر جي کيسي تائين پهچي ويو آهي. رائٽرز موجب ٽرمپ پاڻ به پنهنجي معاشي ڪارڪردگيءَ جي تشهير بابت شڪايت ڪري چڪو آهي، جڏهن ته ڪيترن ئي ريپبلڪن اميدوارن ايران جي جنگ ۽ وڌندڙ ٻارڻ جي اگهن تي صدر کان فاصلو رکڻ شروع ڪيو آهي. وائٽ هائوس جي صورتحال ۾ به تضاد صاف نظر اچي ٿو. هڪ طرف ٽرمپ جنگ ختم ڪرڻ ۽ ڳالهين جي امڪانن جون ڳالهيون ڪري ٿو ٻئي طرف وچ اوڀر ڏانهن آمريڪي فوجي قوت وڌائي پئي وڃي. ٽن جهاز بردار جنگي گروپن ۽ هزارين وڌيڪ فوجين جي خطي ڏانهن منتقليءَ جون خبرون اهڙي وقت اچي رهيون آهن، جڏهن ايران سان سفارتڪاري جو رستو مڪمل طور بند به ناهي ٿيو.

ٽرمپ لاءِ اصل سياسي سوال اهو آهي ته جنگ کي ڪيئن ختم ڪجي. جيڪڏهن ايران سان ڪو معاهدو ٿئي ٿو ته ان کي آمريڪي مفادن جي ڪاميابي طور پيش ڪرڻو پوندو. جيڪڏهن جنگ جاري رهي ٿي ته تيل، ڊيزل ۽ روزاني شين جي وڌندڙ قيمتن جو بار به وضاحت سان عوام آڏو رکڻو پوندو. ٽرمپ تازو گئس جي وڌندڙ قيمتن کي جنگ جي مقصدن جي مقابلي ۾ گهٽ قيمت قرار ڏنو پر آمريڪي ووٽر لاءِ اهو سوال وڌيڪ سادو آهي: جنگ جي اسٽريٽجڪ قيمت ڀلي جيڪا به هجي، پر گهر جو خرچ ڪيترو وڌندو؟

هتي ڊيزل جو بحران خاص اهميت اختيار ڪري ويو آهي. گئسولين جي قيمت سڌي طرح هر گاڏي هلائيندڙ کي نظر اچي ٿي، پر ڊيزل جي قيمت جو اثر ٽرڪ، ٽريڪٽر، مال برداري، زراعت، تعمير ۽ آخرڪار مارڪيٽ ۾ ايندڙ شين جي قيمتن تي پوي ٿو. واشنگٽن پوسٽ جي رپورٽ موجب رڪارڊ ڊيزل اگهن آمريڪا جي انهن ڳوٺاڻن ۽ ريپبلڪن ووٽرن کي به متاثر ڪيو آهي، جيڪي عام طور ٽرمپ جي مضبوط حمايت ڪندڙ سمجهيا وڃن ٿا. ڪجهه ريپبلڪن اميدوار هاڻي ايران جنگ جلد ختم ڪرڻ ۽ ڊيزل جي روانگي واپار تي عارضي پابنديءَ جا مطالبا ڪري رهيا آهن.

صورتحال ڪيتري سنگين آهي ان جو اندازو هن مان لڳائي سگهجي ٿو ته 2 آڪٽوبر تي G7 (جي سيون) ملڪن 100 ملين بيرل خام تيل ۽ ڊيزل جا هنگامي ذخيرا مارڪيٽ ۾ آڻڻ تي اتفاق ڪيو. جنهن جي شروعات ڊيزل جي وڏي مقدار سان ڪرڻي آهي. آمريڪا ۽ يورپ ۾ ڊيزل جون قيمتون سڀ کان مٿاهين سطح تي پهچڻ کان پوءِ اهو قدم کنيو ويو آهي.

يعني وچ اوڀر جي جنگ هاڻي واشنگٽن ۾ صرف پرڏيهي پاليسيءَ جو سوال نه رهي آهي. اها پيٽرول پمپ، ٽرڪ، فارم، ڪارخاني ۽ سپرمارڪيٽ جي بل جو سوال بڻجي وئي آهي. ۽ جيئن جيئن جنگ جو اثر ووٽر جي روزاني زندگيءَ ۾ داخل ٿيندو ويندو، تيئن تيئن چونڊ مهم ۾ حڪمران جماعت لاءِ ڏکيائيون وڌنديون وينديون.

تازو AP_NORC سروي وائٽ هائوس لاءِ وڌيڪ ڏکيو منظر پيش ڪيو آهي. سروي موجب رڳو 17 سيڪڙو آمريڪين ٽرمپ جي رهڻي ڪهڻي جي وڌندڙ خرچن بابت ڪارڪردگيءَ کي منظور ڪيو. جڏهن ته معيشت بابت سندس منظوري 26 سيڪڙو رهي. لڳ ڀڳ 65 سيڪڙو آمريڪين چيو ته اهي ٽرمپ جي پاليسين کي وڌندڙ قيمتن جو ذميوار سمجهن ٿا. ايران بابت سندس ڪارڪردگيءَ کي به 71 سيڪڙو ماڻهن رد ڪري ڇڏيو.

اهو انگ اکر آمريڪي عوام جي پريشانيءَ عڪاسي ڪن ٿا. عام آمريڪين لاءِ ايران جو ائٽمي پروگرام، هرمز جي سامونڊي گذرگاهه يا واشنگٽن ۽ تهران جي سفارتي سوديبازي تڏهن وڌيڪ اهم بڻجي ٿي، جڏهن انهن جو اثر گاڏيءَ جي ٽانڪي، ڪاڌي جي بل ۽ گهر جي خرچ تي پوي ٿو.

انهيءَ ڪري آمريڪي مين اسٽريم ميڊيا جي موجوده بحث جو هڪ اهم رخ به بدلجي رهيو آهي. سوال هاڻي رڳو اهو ناهي ته ٽرمپ ايران سان جنگ ۾ ڇا حاصل ڪرڻ چاهي ٿو. سوال اهو به آهي ته اها جنگ آمريڪي معيشت ۽ ايندڙ مڊٽرم چونڊن تائين ڪيترو سياسي ۽ معاشي بار کڻي سگهندي؟ رائٽرز موجب ڪيترن ئي ريپبلڪن اميدوارن لاءِ ڏکيو ٿي پيو آهي ته هو ٽرمپ سان گڏ بيهڻ ۽ پنهنجي حلقن جي ووٽرن جي وڌندڙ معاشي پريشانيءَ کي اهميت ڏيڻ مان هڪ هڪ فيصلو ڪن.

هتي وائٽ هائوس جو اصل امتحان آهي. ٽرمپ کي هڪ ئي وقت ٽن محاذن کي منهن ڏيڻو پئجي رهيو آهي: ايران تي دٻاءُ برقرار رکڻ، تيل ۽ ڊيزل جا اگهه ضابطي ۾ آڻڻ ۽ پنهنجي پارٽيءَ جي اميدوارن کي اهڙي مهم ڏيڻ، جنهن ۾ جنگ بدران روزاني زندگيءَ جي مسئلن بابت پڇاڻو نه ٿئي.

پر جنگ بابت سڀ کان سخت سوال شايد تهران ۾ نه، آمريڪي ووٽر جي گهر ۾ پڇيو پيو وڃي: ايران خلاف جنگ مان آمريڪا کي ڇا مليو، ۽ ان جي قيمت عام آمريڪي ڪيتري ادا ڪئي؟

جيڪڏهن هرمز ڊگهي عرصي تائين عالمي توانائيءَ کي دٻاءَ ۾ رکيو، ڊيزل جي کوٽ جاري رهي ۽ تيل جا اگهه چونڊ مهم تائين عوام جي روزاني خرچ کي متاثر ڪندا رهيا ته واشنگٽن لاءِ جنگ کي صرف فوجي ڪاميابيءَ جي ٻوليءَ ۾ بيان ڪرڻ ڪافي نه رهندو. ڇو ته ميزائلن جي جنگ جو حساب آخرڪار ڊالرن، بيرلن ۽ گهر جي خرچن ۾ ٿيندو.

آءِ ايم ايف جي ايندڙ قسط ۽ قرض جو چار

مجيب ناريجو

آءِ ايم ايف جو مشن هن وقت اسلام آباد ۾ موجود آهي ۽ پاڪستان جي موجوده پروگرام جي چوٿين جائزي لاءِ ڳالهيون جاري آهن. جائزو ڪامياب ٿيڻ جي صورت ۾ پاڪستان کي موجوده پروگرام تحت لڳ ڀڳ هڪ ارب ڊالر ۽ موسمياتي سهولت (RSF) تحت وڌيڪ 200 ملين ڊالر، يعني مجموعي طور لڳ ڀڳ 1.2 ارب ڊالر جي رقم ملڻ جي اميد آهي. پر هر نئين قسط سان گڏ هڪ پراڻو سوال به ٻيهر سامهون اچي ٿو: پاڪستان کي هر ڪجهه سالن کان پوءِ نئين قرض ۽ نئين مالي سهاري جي ضرورت ڇو پوي ٿي؟

جون 2026ع تائين پاڪستان جو مجموعي سرڪاري قرض 86.72 ٽريلين (867 کرب 20 ارب) رپين تائين پهچي ويو، جيڪو گذريل سال کان 7.7 سيڪڙو وڌيڪ آهي. ان مان 59.44 ٽريلين رپيا ملڪي قرض ۽ باقي لڳ ڀڳ 27.28 ٽريلين رپين جي برابر پرڏيهي قرض هو. ڊالر ۾ پرڏيهي سرڪاري قرض 98.075 ارب ڊالر رهيو. قرض جو GDP، يعني مجموعي ملڪي پيداوار سان تناسب، تنهن هوندي به 70.6 سيڪڙو مان گهٽجي 68.3 سيڪڙو ٿيو. يعني قرض وڌيو آهي، پر مجموعي معيشت جي ڀيٽ ۾ قرض جو بار ڪجهه گهٽ ٿيو آهي.

پر قرض جي اصل اهميت رڳوان جي مجموعي رقم مان ظاهر نٿي ٿئي. اهو به ڏسڻو پوندو آهي ته حڪومت جي آمدنيءَ مان ڪيترو حصو قرض جي وياج ۾ وڃي ٿو. مالي سال 2025_26ع ۾ وفاق جي خالص آمدني 10.52 ٽريلين رپيا رهي، جڏهن ته وياج جي ادائيگي 6.948 ٽريلين رپين تائين پهتي. يعني وفاق جي خالص آمدنيءَ جو لڳ ڀڳ ٻه ڀاڱي ٽي حصو رڳو قرض جي وياج ۾ هليو ويو. وياج جي ادائيگي گذريل سال جي ڀيٽ ۾ 22 سيڪڙو گهٽجڻ باوجود اها رقم ايتري وڏي آهي، جو تعليم، صحت، ترقي ۽ روزگار لاءِ مالي گنجائش ڪيتري بچي ٿي، اهو سوال اهم بڻجي وڃي ٿو.

مالي سال 2025_26ع ۾ وفاقي مالي خسارو 4.763 ٽريلين رپيا رهيو جيڪو گذريل سال جي 7.089 ٽريلين رپين کان گهٽ هو. وفاق بنيادي سرپلس به حاصل ڪيو، يعني وياج جي ادائيگي کان اڳ حڪومت جي آمدني ۽ غير وياجي خرچن ۾ 2.185 ٽريلين رپين جي بچت رهي. پر وياج جي وڏي بار سبب مجموعي طور وفاق کي وري به مالي خساري کي منهن ڏيڻو پيو.

هتي آءِ ايم ايف جي موجوده پروگرام کي سمجهڻ به ضروري آهي. پاڪستان هن وقت 7 ارب ڊالر جي 37 مهينن واري پروگرام ۾ آهي. مئي 2026ع ۾ ٽئين جائزي جي منظوريءَ کان پوءِ لڳ ڀڳ 1.1 ارب ڊالر جاري ٿيا، جڏهن ته موسمياتي سهولت تحت 220 ملين ڊالر به جاري ڪيا ويا. هاڻي چوٿين جائزي لاءِ ڳالهين جو مرحلو جاري آهي. يعني پاڪستان ڪنهن نئين آءِ ايم ايف پروگرام ۾ داخل ٿيڻ بدران موجوده پروگرام جا شرط پورا ڪري، ايندڙ قسط حاصل ڪرڻ جي ڪوشش ڪري رهيو آهي.

سوال وري ساڳيو آهي ته هڪ قسط اچي ٿي، پرڏيهي ادائيگين جو دٻاءُ ڪجهه وقت لاءِ گهٽجي ٿو پوءِ ڪجهه عرصي کان بعد وري ساڳي ضرورت ڇو پيدا ٿئي ٿي؟

قرض پاڻ مسئلو ناهي. جيڪڏهن قرض صنعت، زراعت، روانگي واپار، بنيادي ڍانچي ۽ روزگار وڌائڻ ۾ لڳي ۽ ان مان مستقبل جي آمدني پيدا ٿئي ته اهو معاشي اوزار بڻجي سگهي ٿو. پر جيڪڏهن نئون قرض پراڻو قرض، وياج ۽ بجيٽ جو خسارو پورو ڪرڻ ۾ لڳندو رهندو ته ملڪ قرض لاهڻ بدران قرض جي ادائيگيءَ واري جاکوڙ ۾ ڦاسندو ويندو.

قرض جو بار رڳو وفاقي بجيٽ جي انگن ۾ نظر نٿو اچي. توانائيءَ جو شعبو به اهڙو ئي هڪ وڏو مسئلو آهي. جون 2026ع جي انگن موجب پاور سيڪٽر جو گردشي قرض 1.675 ٽريلين رپين تائين پهچي ويو. گردشي قرض کي سادو ڪري ائين سمجهي سگهجي ٿو ته بجليءَ جي پيداوار، ورڇ ۽ ادائيگين جي نظام ۾ هڪ ڏر جون بقايائون ٻي ڏر ڏانهن منتقل ٿينديون رهن ۽ وقت سان گڏ اهو بار وڌندو وڃي. اهو انگ وفاقي سرڪاري قرض جي انگ ۾ سڌيءَ طرح شامل نه آهي، پر توانائيءَ جي شعبي ۾ پيدا ٿيندڙ هي مالي بار آخرڪار حڪومت، بجليءَ جي اگهن ۽ واهپيدارن جي خرچن تي اثر وجهي ٿو.

توانائيءَ جي مسئلي ۾ رڳو گردشي قرض ئي نه، پر ڪمپنين سان مهانگي بجلي خريد ڪرڻ جا معاهدا، درآمدي ٻارڻ، ڊالر سان ڳنڍيل ادائيگين، بجليءَ جي چوري، لائين لاسز ۽ گهٽ اوڳاڙين جهڙا مسئلا به شامل آهن. بجلي پيدا ٿئي يا نه، ڪجهه معاهدن تحت پاور پلانٽس کي سندن مقرر ڪيل گنجائش جي ادائيگي ڪرڻي پوي ٿي. بجلي پيدا ٿئي يا نه، جنهن کي عام طور تي 'ڪيپيسٽي پيمينٽ' چيو وڃي ٿو. نتيجو اهو نڪري ٿو ته بجليءَ جي شعبي جو مالي بار ختم نٿو ٿئي ۽ آخرڪار ان جو اثر ڪنهن نه ڪنهن صورت ۾ صارف يا سرڪاري خزاني تي پوي ٿو.

اهڙي صورتحال ۾ بجليءَ جي سبسڊيءَ جو سوال به اهم ٿي وڃي ٿو. جيڪڏهن حڪومت بجليءَ جي بل ۾ عام رعايت ڏيڻ بدران گهٽ آمدني وارن خاندانن کي سڌي مالي مدد ڏيڻ جي پاليسي اختيار ڪري ٿي ته ان جو مقصد اهو هوندو ته رعايت انهن تائين پهچي، جن کي واقعي ضرورت آهي. پر هتي اصل سوال رعايت جي نالي کان وڌيڪ ان نظام جي پهچ جو آهي: ڇا ملڪ وٽ اهڙي سڃاڻپ ۽ ورڇ جو نظام موجود آهي، جيڪو هر مستحق خاندان تائين پهچي سگهي؟

بينظير انڪم سپورٽ پروگرام (BISP) تحت ڪفالت پروگرام ۾ مالي سال 2025_26ع جي پڄاڻي تائين خاندانن جو انگ 10.2 ملين تائين پهچائڻ جو هدف رکيو ويو هو. پر جيڪڏهن بجليءَ جي بل مان رعايت ڪڍي ان جي جاءِ تي نقد مدد ڏيڻ جو نظام وڌايو وڃي ٿو ته پوءِ اهو به ڏسڻو پوندو ته مستحق ماڻهو ان فهرست ۾ موجود آهي يا نه. غريب جي بل تان رعايت ڪڍي ڪيس هيئي نظام ۾ وجهڻ کان اڳ اهو يقيني بڻائڻ ضروري آهي ته اهو نظام غريب کي سڃاڻي به ٿو ۽ ان تائين پهچي به ٿو. ٻي صورت ۾ پاليسي رڳو ڪاغذن جي حد تائين حقدار ماڻهن تائين پهچندي نظر ايندي، پر جنهن خاندان کي واقعي مدد جي ضرورت آهي، اهو ان کان ٻاهر رهجي سگهي ٿو.

ٻيو وڏو مسئلو مهانگائي آهي. پاڪستان ۾ سيپٽمبر 2026ع دوران مهانگائي جي شرح 10.26 سيڪڙو رهي، يعني گذريل سال جي ساڳئي مهيني جي ڀيٽ ۾ شين ۽ خدمتن جي مجموعي قيمتن ۾ 10.26 سيڪڙو واڌ ٿي. ان جو مطلب اهو ناهي ته هر شيءِ جي قيمت 10 سيڪڙو وڌي وئي، پر مجموعي طور شين ۽ خدمتن جي قيمتن جي سطح گذريل سال جي ڀيٽ ۾ ايتري وڌي آهي. جڏهن آمدنيءَ جي واڌ قيمتن جي واڌ سان گڏ نه هجي ته عام ماڻهوءَ جي خريداريءَ جي سگهه متاثر ٿيندي آهي.

حڪومت لاءِ آمدني وڌائڻ جو ٻيو وڏو ذريعو ٽيڪس آهي، پر هتي به سوال رڳو ٽيڪس اوڳاڙي وڌائڻ جو ناهي. تازي Tax Expenditure Report 2026 مطابق مالي سال 2024_25ع ۾ مختلف ٽيڪس ڇوٽن ۽ رعايتن جي مجموعي ماليت 2.3528 ٽريلين رپيا رهي. هر ٽيڪس ڇوٽ لازمي طور غلط ناهي، ڇاڪاڻ ته ڪجهه رعايتن جو مقصد صنعت، سيڙپڪاري يا ڪنهن خاص شعبي کي سهارو ڏيڻ به ٿي سگهي ٿو. پر جڏهن وفاقي آمدنيءَ جو وڏو حصو قرض جي وياج ۾ هليو وڃي ٿو، تڏهن ٽيڪس ڇوٽن ۽ رعايتن جو ڪهڙو جواز رهي ٿو.

ساڳئي وقت ملڪ لاءِ روانگي واپار وڌائڻ به ضروري آهي. قرض وٺي پرڏيهي ادائيگين جو دٻاءُ ڪجهه وقت لاءِ گهٽائي سگهجي ٿو پر ڊگهي مدي ۾ ملڪ کي پنهنجي ٻاهرين ادائيگين لاءِ پرڏيهي ناڻو ڪمائڻو پوندو. ان لاءِ صنعت ۽ زراعت جي پيداوار وڌائڻ، توانائيءَ جي لاڳت گهٽائڻ، مالي خرچن تي ضابطو رکڻ، پاليسيءَ ۾ تسلسل آڻڻ ۽ اهڙيون شيون پيدا ڪرڻ ضروري آهن، جن جي عالمي مارڪيٽ ۾ طلب هجي. رڳو روانگي واپار جا هدف مقرر ڪرڻ سان پرڏيهي آمدني نٿي وڌي. ان لاءِ پيداوار ۽ مقابلي جي سگهه وڌائڻي پوندي.

بهرحال سوال آءِ ايم ايف جي ايندڙ قسط جو ناهي، سوال ان قسط کان پوءِ ايندڙ ضرورت جو آهي. جيڪڏهن 1.2 ارب ڊالر جي نئين رقم ڪجهه وقت لاءِ پرڏيهي ادائيگين جو دٻاءُ گهٽائي ٿي، پر ڪجهه عرصي کان پوءِ ملڪ کي وري ساڳي مالي سهاري جي ضرورت پوي ٿي، ته پوءِ مسئلو قسط جي سائيز کان وڏو آهي. اصل مسئلو اها معاشي ساخت آهي، جنهن ۾ قرض، وياج، مالي خسارو، توانائيءَ جو بار، گهٽ روانگي واپار ۽ محدود سرڪاري آمدني هڪ ٻئي سان ڳنڍيل آهن.

پاڪستان قرض وٺي وقت خريد ڪندو رهيو آهي، پر هاڻي ضرورت اهڙي معيشت ٺاهڻ جي آهي، جيڪا وقت گذرڻ سان قرض جي ضرورت گهٽ ڪري، ان لاءِ قرض جي رقمن کي پيداواري شعبن تي لڳائڻو پوندو، سرڪاري آمدني وڌائڻي پوندي، غير ضروري رعايتن ۽ خرچن جو جائزو وٺڻو پوندو، توانائيءَ جي نظام مان گردشي قرض جو چڪر ٽوڙڻو پوندو ۽ روانگي واپار وڌائڻو پوندو. آءِ ايم ايف جي ايندڙ قسط بحران کي ڪجهه وقت لاءِ سنڀالي سگهي ٿي، پر اصل ڪاميابي ان وقت چئبي، جڏهن ملڪ کي ايندڙ قسط لاءِ وري آءِ ايم ايف ڏانهن واجهائڻو نه پوي.

انسان جيڪو ڪجهه ڏسي ٿو، اهو رڳو اکين سان ڏسڻ جو عمل ناهي. تصوير اکين کان دماغ تائين پهچي ٿي ۽ پوءِ دماغ ان جو مطلب سمجهي ٿو. سالن کان سائنسدان اهو معلوم ڪرڻ جي ڪوشش ڪندا رهيا آهن ته دماغ تصوير کي

تجربن دوران اي آءِ دماغي سرگرمي مان تصوير جا ڪجهه حصا ٻيهر ٺاهڻ ۾ ڪامياب ٿي، ڪٿي رنگن جو اندازو لڳايو ويو، ڪٿي شڪل ۽ ڪٿي تصوير ۾ موجود شين جي سيٽاپ ٿي. تحقيق دوران دماغ جا 128 علائقا به سڃاڻپ ۾ آيا، جن مان ڪجهه بابت اڳ ايتري ڄاڻ موجود نه هئي. هتان هڪ دلچسپ سوال پيدا ٿئي ٿو: جيڪڏهن مشين دماغ ۾ ٺهيل تصوير جو اندازو لڳائي سگهي ٿي ته ڇا مستقبل ۾ خواب به اسڪرين تي آڻي سگهبا؟ في الحال اهڙو نتيجو ڪڍڻ وقت کان

'اي آءِ' دماغ ۾ ٺهيل تصوير کي ڏسي ورتو

آخر ڪيئن سڃاڻي ٿو؟ هاڻي مصنوعي ذهانت ان تحقيق ۾ هڪ نئون دروازو کوليو آهي.

اسرائيل جي ويزمان انسٽيٽيوٽ آف سائنس جي سائنسدانن هڪ اهڙو اي آءِ نظام تيار ڪيو آهي، جيڪو دماغ جي اسڪين مان اندازو لڳائي سگهي ٿو ته ماڻهوءَ جي سامهون ڪهڙي تصوير آهي. ماڻهوءَ کي هڪ تصوير ڏيکاري وڃي ٿي ۽ ان دوران دماغ ۾ ٿيندڙ سرگرمي کي fMRI مشين ذريعي رڪارڊ ڪيو وڃي ٿو. پوءِ اي آءِ انهن نشانين جو تجزيو ڪري تصوير ٻيهر ٺاهڻ جي ڪوشش ڪري ٿي. دماغ اندر تصوير ڪنهن موبائل يا ڪمپيوٽر جي اسڪرين وانگر محفوظ نٿي ٿئي. تصوير ڏسڻ وقت دماغ جي مختلف حصن ۾ سرگرمي ۽ رت جي وهڪري ۾ تبديليون ٿين ٿيون. fMRI انهن تبديلين کي رڪارڊ

اڳ هوندو. موجوده ٽيڪنالاجي محدود آهي ۽ اها ڪنهن ماڻهوءَ جي هر سوچ، ياد يا خواب پڙهي نٿي سگهي. هن وقت تحقيق جو دائرو مخصوص حالتن ۾ دماغي سرگرمي ۽ ٺهيل تصوير وچ ۾ تعلق سمجهڻ تائين محدود آهي.

پر ان جا عملي فائدا ٿي سگهن ٿا. جيڪي ماڻهو ڳالهائي نٿا سگهن يا پنهنجي مرضيءَ جو اظهار نٿا ڪري سگهن، انهن لاءِ دماغ ۽ ڪمپيوٽر وچ ۾ سڌو رابطو پيدا ڪرڻ جا نوان رستا کلي سگهن ٿا. ساڳئي وقت رازداري جو سوال به اهم آهي. جيڪڏهن مستقبل ۾ دماغ مان وڌيڪ معلومات حاصل ڪرڻ ممڪن ٿيو ته ان معلومات جي حفاظت ڪيئن ٿيندي؟ ڪنهن ماڻهوءَ جي اجازت کان سواءِ سندس دماغي سرگرمي جو تجزيو ڪرڻ جو حق ڪنهن کي هوندو؟ تنهنڪري هن تحقيق کي "اي آءِ ذهن پڙهڻ شروع ڪري ڇڏيو" چوڻ وڌاءُ ٿيندو. حقيقت اها آهي ته اي آءِ هن وقت محدود حالتن ۾ دماغي سرگرمي مان ٺهيل تصوير جو اندازو لڳائي رهي آهي. پر اهم ڳالهه اها آهي ته مصنوعي ذهانت سائنسدانن کي انساني دماغ جي ڪم کي سمجهڻ ۾ نوان

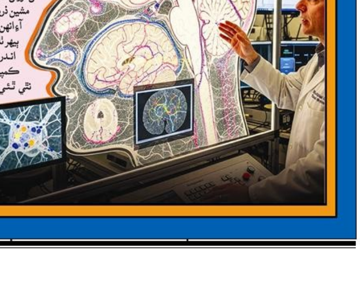

بين الاقوامي سياسي ڇڪتاڻ، چئلينجن ۽ ڏهاڪن کان جاري سخت معاشي پابندين جي باوجود ايران طبي سائنس، خاص طور تي ڪئنسر جي تشخيص ۽ علاج جي ميدان ۾ اهڙيون غير معمولي ۽ ناياب ڪاميابيون حاصل ڪيون آهن، جن سڄي عالمي طبي برادريءَ کي حيران ڪري ڇڏيو آهي. ايٽمي ٽيڪنالاجيءَ جي پرامن بنيادن ۽ نانو ٽيڪنالاجيءَ جي بيحد موثر استعمال سان ايراني

ڇاتي ۽ بيضادانيءَ جي ڪئنسر جي مريضن جو علاج بيحد آسان ۽ گهٽ تڪليف ڏيندڙ بڻجي ويو آهي. ان سان گڏوگڏ، ايران ايٽمي طب جي سڀ کان اعليٰ

ڪئنسر جي علاج ۾ ايران جي بيمثال ڪاميابي

سنڌي ڊيسڪ

سائنسدانن ڪئنسر جي موذي مرض خلاف حقيقي موڙ تي اڳڀرائي ڪندي پاٽيرائپ جو اهم سنگِ ميل پار ڪيو آهي. ايران جي ائٽمي توانائي تنظيم پنهنجي تحقيقاتي ريئيڪٽرز ذريعي اهڙا ايٽمي آئيسوٽوپس مقامي سطح تي ئي تيار ڪري ورتا آهن، جيڪي ڪئنسر واري گهرڙن جي نشاندهي ڪرڻ ۽ انهن کي پاڙ کان ختم ڪرڻ لاءِ استعمال ٿي رهيا آهن. ايران هن وقت 70 کان وڌيڪ ايٽمي ۽ ريڊيو فارماسيٽيڪل دوائون پاڻ وٽ تيار ڪري رهيو آهي، جيڪي خاص طور تي پروسٽيٽ، هڏين، ڇاتي ۽ جگر جي ڪئنسر جي ابتدائي تشخيص ۽ اثرائتي علاج لاءِ انتهائي ڪارگر ثابت ٿيون آهن.

ان کان پوءِ ڪئنسر جي روايتي علاج ڪيموٿراپي جنهنجا مريض جي جسماني صحت تي وڏا زهريلا ۽ ناڪاري اثر پوندا آهن. ان ڪيموٿراپيءَ جو وڏو توڙ ايراني سائنسدانن نينو ٽيڪنالاجيءَ ذريعي نئون دوائي مرڪبن سان ڳولي ورتو آهي. اهي نينو دوائون جسم جي باقي صحتمند گهرڙن کي ڪنهن به نقصان

طريقيڪار يعني الفا_ٽارگيٽڊ ٿراپي سسٽم تي به ڪامياب تجربا ڪيا آهن، جنهن ذريعي ريڊيئيشن جون انتهائي تيز ۽ باريڪ لهرون رڳو ٽيومر تائين موڪلي ان کي اندروني طور مڪمل تباهه ڪيو وڃي ٿو. ٻئي طرف ايران جا سيلولر ۽ ماليڪيولر تحقيقاتي ادارا ايميونائيزيشن ۽ بايو بيسڊ ويڪسينز تي به اڳڀرائي ڪري رهيا آهن ته جيئن انسان جو پنهنجو اميون سسٽم ڪئنسر جي وڌندڙ گهرڙن جو پاڻمرادو مقابلو ڪري سگهي. هي سموريون اڳڀرائيون ان حقيقت جو روشن ثبوت آهن ته ايران جو ايٽمي پروگرام رڳو دفاعي يا سياسي سياست تائين محدود ناهي، پر ان جو هڪ

بچائڻ جهڙي عظيم مقصد لاءِ استعمال ٿي رهيو آهي. بين ... پابندين واري ڏکئي ماحول ۾ ... موذي مرض بابت پنهنجي ... علاج دريافت ڪرڻ ايران جي ... هڪ انتهائي مثبت ۽ تاريخي ...

The largest circulated amongst regional dailies of Pakistan
متحده عرب امارات ۾ قيمت 2 درهم - سعودي عرب ۾ 2 ريال
ABC CERTIFIED
ايڊيٽر انچيف ۽ پبلشر: قاضي اسد عابد
روزاني عبرت
[illegible]
Hyd. Ph: 2728703-4, 2728571-2 Fax: 2781879, 2784300 Isld. Ph: 2823277
Khi. Ph: 4538862-3, 2639617 Fax: 4543839-2639492, Lhr. Ph: 7236191
Reach us at www.dailyibrat.com, E-mail: ibratg@yahoo.com, ibrat@hydwol.com.pk
آچر 04 آڪٽوبر 2026ع

حيدرآباد ايئرپورٽ جي بحالي: سنڌ جي ترقيءَ لاءِ اهم قدم!

حيدرآباد ايئرپورٽ کي خراب موسم يا هنگامي صورتحال ۾ متبادل ايئرپورٽ طور استعمال ڪرڻ جو منصوبو سنڌ جي هوابازي، علائقائي رابطن ۽ مستقبل جي معاشي ضرورتن جي حوالي سان هڪ اهم تجويز آهي. جيڪڏهن هن منصوبي کي سنجيدگي، فني گهرجن ۽ ڊگهي مدي واري رٿابنديءَ سان اڳتي وڌايو وڃي ته ان سان نه رڳو هنگامي حالتن ۾ ڪراچي ايئرپورٽ لاءِ هڪ قابل اعتماد متبادل بڻجي سگهي ٿو پر مستقبل ۾ علائقائي هوابازيءَ جي سرگرمين جو اهم مرڪز پڻ بڻجي سگهي ٿو. حيدرآباد سنڌ جو هڪ اهم تاريخي، انتظامي ۽ معاشي شهر آهي جنهن جي جاگرافيائي حيثيت به اهڙي آهي جو سنڌ جي ڪيترن ئي ضلعن لاءِ اهو هڪ مرڪزي سفري نقطو بڻجي ٿو. ان ڪري حيدرآباد ۾ هڪ فعال ايئرپورٽ جي موجودگي رڳو حيدرآباد شهر لاءِ نه پر پرپاسي وارن ضلعن جي ماڻهن لاءِ به اهميت رکي ٿي. ڪيترن ئي حالتن ۾ جڏهن خراب موسم، فني خرابي، هنگامي صورتحال يا ڪنهن ٻئي سبب ڪري هوائي آپريشن متاثر ٿئي ٿو ته حيدرآباد ايئرپورٽ انهيءَ جو متبادل هوندو.

خبر موجب ته امڪاني اپ گريڊيشن تحت حيدرآباد ايئرپورٽ جي رن وي جي ڊيگهه 7 هزار فوٽن مان وڌائي 11 هزار 5 سئو فوٽ ڪرڻ تي غور ٿي رهيو آهي. جيڪڏهن اهو منصوبو عملي شڪل اختيار ڪري ٿو ته وڏي سائيز جي جهازن، جن ۾ بوئنگ 777 جهاز پڻ شامل آهن، انهن جي لينڊنگ ممڪن بڻائڻ لاءِ گنجائش پيدا ٿي سگهي ٿي. پر رن وي جي ڊيگهه وڌائڻ سان ڳالهه مڪمل نٿي ٿئي. ان لاءِ اهو ضروري آهي ته ايئرپورٽ جي سموري انفراسٽرڪچر کي جديد هوابازيءَ جي معيارن مطابق بڻايو وڃي. چاڪاڻ ته وڏي جهاز جي لينڊنگ لاءِ رڳو ڊگهو رن وي ڪافي ناهي پر مسافرن لاءِ ٽرمينل جون سهولتون، سامان جي سنڀال، سيڪيورٽي، فائر فائٽنگ ۽ ريسڪيو سروس، ايمرجنسي ميڊيڪل سهولتون، نيويگيشنل سسٽم، گرائونڊ هينڊلنگ ۽ جهازن جي پارڪنگ سميت ڪيترن ئي شعبن کي به وقت سان بهتر بڻائڻو پوندو. جيڪڏهن ايئرپورٽ کي حقيقي معنائن ۾ متبادل ايئرپورٽ بڻائڻو آهي ته ان جي آپريشنل تياري هر وقت يقيني بڻائڻ ضروري هوندي. ان کان علاوه اهڙي سهولت سان حيدرآباد توڙي پرپاسي جي ماڻهن کي ڪراچيءَ تائين ڊگهو سفر ڪرڻ بعد ايئرپورٽ وسيلي ٻاهرين ملڪن وڃڻ جي ضرورت نه پوندي، خاص طور تي ڪاروباري ماڻهن، شاگردن، مريضن، سرڪاري ملازمن ۽ ٻين مسافرن لاءِ مقامي ايئرپورٽ سفري وقت ۾ نمايان گهٽتائي آڻي سگهي ٿو. ان سان گڏ حيدرآباد جي واپاري سرگرمين کي به نئين رفتار ملي سگهي ٿي.

حيدرآباد ايئرپورٽ جي بحاليءَ سان سنڌ جي هوابازيءَ جي مجموعي ڍانچي ۾ به توازن پيدا ٿي سگهي ٿو. هن وقت ڪراچي ايئرپورٽ تي هوائي ٽريفڪ جو وڏو بار آهي. جيڪڏهن حيدرآباد کي محدود ۾ باقاعده علائقائي آپريشنز لاءِ استعمال ڪيو وڃي ٿو ته هوائي سفري نظام ۾ هڪ اضافي مرڪز پيدا ٿي سگهي ٿو ۽ مستقبل ۾ مسافرن جي وڌندڙ ضرورت کي پورو ڪرڻ ۾ مدد ملي سگهي ٿي. ان سلسلي ۾ ايئرلائنز، سول ايوي ايشن جي ماهرن، مقامي صنعتڪارن، واپارين، ٽرانسپورٽ جي ماهرن ۽ ضلعي انتظاميا سميت سمورن اسٽيڪ هولڊرز سان مشاورت اهم هوندي. حيدرآباد ايئرپورٽ جي بحاليءَ کي سنڌ جي ترقيءَ جي وسيع تناظر ۾ ڏسڻ گهرجي. جديد دور ۾ ڪنهن به علائقي جي معاشي ترقيءَ لاءِ تيز، محفوظ ۽ قابل اعتماد سفري رابطا بنيادي اهميت رکن ٿا. روڊ ۽ ريل سان گڏ هوائي رابطو به ڪاروبار، سياحت، صنعت ۽ انساني وسيلن جي حرڪت کي تيز ڪري ٿو. حيدرآباد ۽ ان جي پرپاسي ۾ موجود زرعي، صنعتي، واپاري ۽ تعليمي سرگرمين کي نظر ۾ رکندي مستقبل ۾ هوائي رابطن جي وڌندڙ ضرورت کي نظرانداز نٿو ڪري سگهجي. حيدرآباد ايئرپورٽ هڪ ڊگهي عرصي کان غيرفعال رهڻ کان پوءِ جيڪڏهن ٻيهر هوابازي جي نقشي تي اڀري ٿي ته اهو سنڌ توڙي ملڪ لاءِ هڪ اهم موقعو هوندو. پر ان موقعي کي مستقل ڪرڻ لاءِ اهو ضروري آهي ته فيصلا عارضي بنيادن بدران فني مطالعي، معاشي حقيقتن ۽ عوامي ضرورتن کي سامهون رکي ڪيا وڃن.

ٽرمپ ۽ گڏيل قومن جي زبون حالي

ايوب ملڪ

24 آڪٽوبر 2026ع تي گڏيل قومن (اقوام متحده) کي قائم ٿئي 81 سال مڪمل ٿي ويندا. جيتوڻيڪ گڏيل قومن جو ادارو 1945ع ۾ قائم ٿيو پر دنيا ۾ امن قائم رکڻ لاءِ هڪ عالمي اداري جي ضرورت 14هين صديءَ کان ئي محسوس ڪئي پئي وئي. ان سلسلي ۾ 1665ع ۾ هيگو گروٽيش پنهنجي مشهور ڪتاب 'جنگ ۽ امن جو قانون' لکي. ان کانپوءِ 1693ع ۾ وليم پين يورپ جي هڪ گڏيل پارليامينٽ جو تصور پيش ڪيو. فلسفي ڪانٽ دنيا ۾ مستقل امن قائم ڪرڻ لاءِ ڪجهه تجويزون ڏنيون. جڏهن ته روسو يورپ جي وفاق جو هڪ نمونو پيش ڪيو. اهڙيءَ طرح دنيا ۾ امن قائم ڪرڻ جون اِهي ڪوششون اڳتي وڌنديون رهيون. 1899ع ۽ 1907ع ۾ هيگ ڪانفرنسون ٿيون. پوءِ ليگ آف نيشنز قائم ٿي پر جڏهن اِهو ادارو دنيا ۾ جنگون روڪڻ ۾ ڪامياب نه ٿي سگهيو. تڏهن آخرڪار هڪ نئين عالمي اداري، يعني گڏيل قومن جو بنياد رکيو ويو. اڄ ٽرمپ گڏيل قومن جي اجلاس ۾ بيهي ايران کي ختم ڪرڻ ۽ ان کي تباهيءَ ڏانهن ڌڪڻ جون ڌمڪيون ڏئي رهيو آهي جيڪي نسل ڪشي جي زمري ۾ اچن ٿيون. ان کان اڳ به ٽرمپ گڏيل قومن کي 'کوکلن لفظن سان ڀريل ادارو' قرار ڏئي چڪو آهي. ان ۾ ڪو شڪ ناهي ته گڏيل قومن جو ادارو ڪيترن ئي موقعن تي پنهنجو اثرائتو ڪردار ادا ڪرڻ ۾ ناڪام يا مفلوج نظر آيو آهي پر ساڳئي وقت هن اداري انساني حقن جو چارٽر به منظور ڪيو. جنهن جي بنياد تي انساني حقن جي ڪائونسل قائم ٿي. اِها ڪائونسل هر سال جنيوا ۾ اجلاس دوران مختلف ملڪن ۾ ٿيندڙ انساني حقن جي ڀڃڪڙين بابت رپورٽون پيش ڪري ٿي.

ان سان گڏ گڏيل قومن جا ڪيترائي اهلڪار ڏکڻ سوڊان ۾ خيمن اندر راتيون گذارين ٿا. ڪانگو ۾ گڏيل قومن جا اهلڪار پنهنجي جان خطري ۾ وجهي ايبولا جي وبا خلاف مسلسل ڪم ڪندا رهيا آهن. جڏهن ته يمن ۾ به هٿياربند ماڻهن جي سامهون بيهي ڪم ڪرڻ جي همت ڪن ٿا. يونيسيف ويڪسين ۽ دستن جي بهتر علاج ذريعي اڍائي ڪروڙ ماڻهن جون جانيون بچايون آهن ۽ اهو ڪم اڄ به جاري آهي. گذريل سال امدادي ڪم دوران گڏيل قومن جا 136 ملازم پنهنجيون جانيون وڃائي ويٺا. غزه ۾ به گڏيل قومن جا اهلڪار مسلسل ماڻهن تائين امداد پهچائي رهيا آهن. ان جي ابتڙ صدر ٽرمپ اسرائيل کي 2 هزار پائونڊ وزني بم فراهم ڪيا آهن. اهي رهائشي علائقن کي تباهه ڪرڻ لاءِ استعمال ٿي رهيا آهن. ان باوجود گڏيل قومن جا اهلڪار اڄ به غزه ۾ امن قائم ڪرڻ ۽ اسرائيلي چوڪين تان امداد اندر پهچائڻ لاءِ ڪوششون ڪري رهيا آهن. ٻئي طرف، آمريڪي امدادي اداري يو ايس ايڊ جي امداد گهٽجڻ سبب، هڪ اندازي مطابق 7 لک 50 هزار ماڻهو پنهنجون جانيون وڃائي چڪا آهن. جيڪڏهن اڄ يونيسيف، ورلڊ فوڊ پروگرام، گڏيل قومن جو پناهگيرن وارو ادارو ۽ گڏيل قومن جو انساني امداد بابت رابطا آفيس (UNOCHA) موجود نه هجن ها، ته هر سال وڌيڪ لکين ٻار مري رهيا هجن ها. ياد رکڻ گهرجي ته ٻي عالمي جنگ کانپوءِ گڏيل قومن جي قيام ۾ آمريڪا اهم مدد ڪئي هئي. ان اداري جي قيام سان دنيا ۾ امن، سهڪار ۽ گڏيل تعاون کي هٿي ملي. پر اڄ گڏيل قومن بابت آمريڪا جو رويو مايوس ڪندڙ بڻجي ويو آهي. تاريخ ٻڌائي ٿي ته 1945ع ۾ گڏيل قومن جي قيام کان ٿوري ئي عرصي کانپوءِ، آمريڪا ۽ يورپي ملڪن گڏجي 1947ع ۾ GATT جي معاهدي ذريعي عالمي واپار کي ضابطي ۾ آڻڻ شروع ڪيو. پر ان معاهدي ۾ ٽئين دنيا جي ملڪن سان واپار يا انهن جي صنعتي ترقي بابت خاص ڌيان نه ڏنو ويو. ان دوران دنيا جا آهي ملڪ، جن جي آزاديءَ وارين تحريڪن کي سوويت يونين جي مدد حاصل هئي، گڏيل قومن جا ميمبر بڻجڻ شروع ٿيا. اهڙيءَ طرح 1960ع تائين گڏيل قومن جي ميمبر ملڪن جو انگ 60 مان وڌي 99 ٿي ويو. ان سبب آمريڪا لاءِ گڏيل قومن جي ادارن تي اڳ وانگر پنهنجو اثر برقرار رکڻ ڏکيو ٿي ويو. ان کانپوءِ گڏيل قومن جي نگراني هيٺ عالمي واپار، بنيادي شين جي واپار ۽ اتر ۽ ڏکڻ جي ملڪن وچ ۾ نئون معاشي لاڳاپن جو مطالبو زور وٺڻ لڳو. سوويت يونين جي مدد سان گڏيل قومن جي ڇانوَ هيٺ UNCTAD ۽ UNIDO جهڙا ادارا قائم ٿيا. انهن ادارن ذريعي ٽين دنيا جي ملڪن ۾ تحقيق، تربيت ۽ نئين ٽيڪنالاجي منتقل ڪرڻ جهڙا ڪم ڪيا ويا، جن سان GSP جهڙين واپاري سهولتن جي راهه هموار ٿي. ٽين دنيا جي غريب ملڪن کي قرضن ۾ رليف ڏيڻ لاءِ پيرس ڪلب قائم ڪيو ويو. 1991ع تائين ٽين دنيا جي 50 غريب ملڪن کي 6.5 ارب ڊالرن جي قرضن ۾ رليف ڏنو ويو. پر سوويت يونين جي خاتمي کانپوءِ ترقي يافته ملڪن گڏيل قومن جي نگراني هيٺ ڪم ڪندڙ انهن ادارن کي ختم يا ڪمزور ڪري ڇڏيو. جيڪي ٽين دنيا جي ملڪن لاءِ پاليسيون ٺاهڻ ۾ ڪردار ادا ڪري رهيا هئا ۽ اِهو سلسلو اڄ تائين جاري آهي. دنيا جا ڪيترائي مبصر ايندڙ وقت ۾ گڏيل قومن جي اداري جي وڌيڪ ڪمزوريءَ جو خدشو ظاهر ڪري رهيا آهن. چاڪاڻ ته هن سال گڏيل قومن لاءِ نئون سيڪريٽري جنرل چونڊبو آهي. جنهن لاءِ هڪ اهڙي اڳواڻ جي ضرورت آهي، جيڪو بهادر، باشعور ۽ اهليت وارو هجي ۽ هن عالمي اداري کي استعمال ڪندي دنيا ۾ جنگين ۽ انساني بحرانن کي منهن ڏئي سگهي. پر ٽرمپ شايد اهڙي اميدوار تي راضي نه ٿيندو ۽ ڪنهن گهٽ مشهور شخص تي اتفاق ڪري سگهي ٿو. خدشو آهي ته اهڙي صورتحال ۾ گڏيل قومن جو ادارو وڌيڪ ڪمزور ٿيندو. ايبولا جهڙيون وبائون وڌي سگهن ٿيون، جنگين جو خطرو وڌي سگهي ٿو ۽ دنيا جي 8 ارب ماڻهن لاءِ صورتحال وڌيڪ خراب ٿي سگهي ٿي. اڄ دنيا ۾ تيل جون قيمتون تيزيءَ سان وڌي رهيون آهن. ايران خلاف ٽرمپ جي جنگ جو اثر يمن ۽ ڳاڙهي سمنڊ تائين به پهچي چڪو آهي. ان کان علاوه منشيات، وبائون، مصنوعي ذهانت، ڪمپيوٽر هيڪنگ، دهشتگردي، انساني اسمگلنگ، موسمياتي تبديلي ۽ غزه جي جنگ جون تباهيون اهڙا مسئلا آهن، جن کي منهن ڏيڻ لاءِ دنيا جي ملڪن وچ ۾ گڏيل سهڪار جي ضرورت آهي. انهن عالمي مسئلن کي حل ڪرڻ لاءِ گڏيل قومن کان وڌيڪ مناسب عالمي فورم موجود ناهي. پر ٽرمپ انتظاميا ۽ ان جا ساٿي ملڪ گڏيل قومن کي مسلسل ڪمزور ڪري رهيا آهن. جنهن سبب هي ادارو تقريباً غير اثرائتو بڻجي ويو آهي. انهيءَ لاءِ ٽين دنيا جي ملڪن کي گهرجي ته آهي متحد ٿين ۽ چين ۽ روس جي مدد سان گڏيل قومن جي حيثيت ۽ اهميت کي ٻيهر بحال ڪرائڻ لاءِ ڪردار ادا ڪن. جيئن آمريڪا جي عالمي بالادستي واري پاليسين جو مقابلو ڪري سگهجي.

عبرت پوسٽ (اداري جو خط جي متن سان متفق هجڻ ضروري ناهي)

اسان جي سنڌ ۾ هن وقت ٻن قسمن جا ڌاڙيل ۽ ڦورو پيدا ٿي ويا آهن. هڪڙا اهي جيڪي ڏوهن کان پوءِ هٿيار هڻن ۾ ڪڇي جهنگن ۾ رهن ٿا. جيڪي راتيون توڙي ڏينهن پنهنجي پيٽ گذر لاءِ روڊ رستا بلاڪ ڪري ماڻهن کي ڦرين ۽ لُٽين ٿا. ان کان علاوه ٻئي قسم جا ڌاڙيل پڻ آهن جيڪي سرڪاري آفيسن ۾ ويٺل آهن. جيڪي علم ۽ قلم جي هٿيار سان سنڌ جي مسڪين ۽ ابوجهه ماڻهن کي ڦري رهيا هو پنهنجي انهيءَ ڪرت کي پيشو بڻائي ويٺل آهن جنهن کي جهنگ جي ڌاڙيلن جيان مسڪينن مٿان ڪوبه قياس ۽ ڦهل ٿو اچي سموري قصي جو مطلب اهو ٿو نڪري ته موجوده حڪومت، مسڪين ماڻهن مٿان ٻن قسمن جا ڌاڙيل مسلط ڪري ڇڏيا آهن. هڪڙا پنهنجي پيٽ لاءِ پتوڙين پيا ۽ ٻيا سرڪاري جي تلي تي پنهنجو پيٽ ڀرڻ لاءِ مال ميڙڻ ۾ مصروف آهن سڄي سنڌ ۾ ڪنهن به شهر ڏانهن ٿوري نظر ڦيرائجي ته ڪيترن ئي علائقن مان ايندڙ خبرون ڪيترائي سوال سامهون آڻين ٿيون ته سنڌ جي عام ماڻهوءَ لاءِ امن تحفظ ۽ عزت سان جيئڻ به هاڻي هڪ خواب بڻجي ويو آهي؟ خاص ڪري ڪچي وارن علائقن ۾ ڌاڙيلن، اغواڪارن ۽ هٿياربند گروهن جو مسئلو سالن کان موجود آهي.

حڪومت طرفان آپريشن، گرفتاريون، پوليس مقابلا ۽ هٿيار ڦٽا ڪرائڻ جون دعوائون ٿينديون رهيون آهن ٻئي طرف واڳ ڏٿين موجب ڪچي ۾ آپريشن تيز ڪيو ويو آهي ۽ سوين ٽارگيٽڊ سرچ آپريشن ڪيا ويا آهن حڪومت جو اهو به چوڻ آهي ته وڏي انگ ۾ ڏوهارين کي گرفتار ڪيو ويو ۽ هٿيار هٽ ڪيا ويا پر سوال اهو آهي ته جيڪڏهن ايترين ڪارروايون ٿي رهيون آهن ته پوءِ عام ماڻهوءَ جو خوف ڇو نٿو ختم ٿئي؟ جمهوريت جو مطلب صرف ووٽ وٺڻ نه پر عوام کي پنهنجي جان، مال، عزت ۽ خاندان جو تحفظ ڏيڻ آهي جيڪڏهن ڪو مسافر روڊ تي نڪرندي ڊڄي، ڪو هاري پنهنجي زمين ڏانهن ويندي خوف محسوس ڪري، ڪو خاندان پنهنجي پيارن جي اغوا جي صورت ۾ راتيون جاڳي ته پوءِ امن مان بابت سوال ٿيڻ اٽل آهن حڪومت پاڻ به تسليم ڪري ٿي ته ڪچي وارن علائقن جي مسئلي جو حل رڳو پوليس آپريشن تائين محدود ناهي حڪومت ڪچي جي علائقن لاءِ روڊن، اسڪولن، اسپتالن، صحت ۽ روزگار جي سهولتن سان گڏ ڌاڙيلن جي هٿيار ڦٽا ڪرڻ ۽ بحاليءَ جي پاليسي پڻ لاڳو ڪئي هئي.

پوليس آپريشنز سان گڏ اسڪول، اسپتال، روڊ، عدالت، روزگار ۽ مضبوط انتظامي نظام به لازمي آهن پر ان جو مطلب اهو به ناهي ته ڏوهارين لاءِ ڪو جواز پيدا ڪيو وڃي اغوا، ڦرون لُٽمار، قتل ۽ هٿياربندن پاران ڪنهن به وقت ڪنهن کي اغوا يا گم ڪرڻ هرگز صحيح عمل ناهي غريب عوام کي يرغمال بڻائيندڙ ماڻهو قانون جي نظر ۾ ڏوهاري آهن ۽ انهن خلاف قانون موجب ڪارروائي ٿيڻ گهرجي جيڪڏهن حڪومت چوي ٿي ته امن امان بهتر ٿي رهيو آهي ته پوءِ ان جا انگ اکر عوام اڳيان رکيا وڃن مثال طور جولاءِ 2026ع ۾ سنڌ حڪومت طرفان ٻڌايو ويو هو ته ڦرن ۽ ڌاڙن جي واقعن ۾ 18.9 سيڪڙو گهٽتائي آئي آهي ۽ مجموعي اسٽريٽ ڪرائم ۾ 11.77 سيڪڙو گهٽتائي رڪارڊ ٿي آهي (محمد اسماعيل لانگاهه)

شڪارپور: ماضيءَ جي پئرس جا هاٽوڪا احوال

منظور ڪوسو

سنڌ جي اڪثر شهرن جي سونهن ۽ سوڀيا رڳو هڪ خواب بڻجي رهجي وئي آهي. هاڻي انهن جي سندرتا جا قصا، ڪهاڻيون ۽ تصويرون فقط ڪتابن ۾ ئي ڏسي سگهجن ٿيون هن بربادي‌ءَ جو عمل ورهاڱي کانپوءِ شروع ٿيو. جيڪو اڄان تائين جاري آهي. هاڻي هيريٽيج جا اسان فقط آثار ئي ڏسي سگهون ٿا. ماضيءَ جي خوبصورتي تي لکي سگهون ٿا. پڙهي سگهون ٿا. اسان جو والد صاحب نوڪريءَ سانگي ڳوٺ ڇڏي شڪارپور شهر لڏي آيو هو. اُها سونهن ۽ سڳنڌ سان ڀرپور شڪارپور. جنهن کي آغا سليم هنن لفظن سان ڀيٽا ڏني آهي: 'شهرن جي شهزادي، رابيل جي هُبڪار جو شهر، تهذيب ۽ تمدن واپار، سياست، علم ۽ هنر، باغ، بنگلا، بوستان، محل ماڙيون، اسپتالون، اسڪول، ڪاليج، آشرم ۽ ڌرم شالائن جو شهر.'

شروعات ۾ اسان ڪاري نهائيءَ نلي پاڙي ۾ هڪ دوئن جي واپاري پوڙهي ديوان سيٺ هنس راج جي جاءِ ۾ مسواڙ تي رهياسين. ڏاڍو ڀلي سپاءِ وارو ماڻهو هو طرزِ تعمير جي لحاظ کان تمام خوبصورت ۽ ماڙ گهر هو. هيٺ ٽي ڪمرا ۽ انهن ڪمرن مٿان گولائيءَ ۾ خوبصورت گئلري هئس سنڌين جا ان حويليءَ ۾ چند گهر هئا. جنهن مان هڪ ته اسان ۽ ٻه ڪن شايد ديوان هئا. باقي گهر اردو ڳالهائيندڙ مهاجرن والاري ورتا. ڪاري نهائين محلو شڪارپور جي شاهوڪار Heritage Architecture جي حوالي سان خاص اهميت رکي ٿو نهائين سنڌيءَ ۾ آوي يا ڀٺي کي چئبو آهي. ٿي سگهي ٿو ته هتي ڪنهن دور ۾ آويون هجن هيءُ لفظ ڀٽائي صاحب به پنهنجي شاعري ۾ ڪتب آندو آهي 'نهائيءَ کان نينهن سڪ منهنجا سڀرين' ۽ شيخ اياز پڻ چيو آهي:

جنهن مان رستو ٿي ويو، تنهنجي گهر تائين،
ڪاري نهائين، وسري، وسري، ڪينڪيا

واقعي ٻارائي وهيءَ جا هتي گذاريل سال اڄان تائين وساري ڪين سگهيا آهيون. حويلي جا هٿي، جٺڪ هڪ خواب نگر هو، صاف سٿرا خوبصورت گهر ۽ انهن جا ڪمان تي نهيل دروازا ۽ دراز دريون، اڄ اهڙي ڪاريگري سڄي شهر ۾ نظر نه ٿي اچي سانڍڻ جهڙيون شيون هيون. جيڪي برباد ٿي ويون. 1975ع واري دور ۾ به مون ڏٺو ته شڪارپور ۾ هندو ديوانن جا ڪافي عاليشان گهر بند هئا. جيڪي شايد هُو ان آسري تي پاڙيوارن کي پارت ڏئي پارت لڏي ويا هئا ته فسادن کانپوءِ پنهنجي ديس موٽي ايندا پر جيستائين مون کي ياد پوي ٿو ته وٽي ڪانپوءِ اسان ڪنهن کي موٽندي نه ڏٺوسين هٿين خالي ويا ۽ اڄ پارت جي معيشيت ۾ هنن جو اهم ڪردار آهي راجستان، مهاراشٽر، گجرات، مڌيه پرديش ۽ ممبئي ۾ هنن تجارتي ادارا قائم ڪري لکين ماڻهن کي روزگار مهيا ڪيو آهي ۽ ان کان علاوه دنيا جي ٻين به ڪيترن ئي ملڪن ۾ هنن جا وڏا وڏا ڪاروبار آهن. حقيقت ۾ اِهي ئي سنڌ جا حقيقي سرمائيدار هئا. جيڪي سنڌ ڇڏي ويا. اسان جا وڏڙا اهڙا سپاجهڙا، امانتدار ۽ ايماندار جو هندوئن جي ڇڏيل گهرن ۽ حويلين کي هٿ به نه لاتائون. تان جو اُهي خوبصورت عمارتون پناهگيرن جي قبضي ۾ اچي ويون پوءِ آهستي آهستي اُهي شاندار عمارتون جيڪي هندن جي ذوق، رت ۽ پگهر جو اعليٰ مثال هيون. ڊهڻ شروع ٿيون. نه فقط رهائشي عمارتون پر انهن ۾ مندر ۽ مڙهيون به شامل هيون. ساڳ جا شهتير، بلند دروازا جن ۾ ڪندا ڪڙا ۽ هٿيا به پتل جا لڳل هوندا هئا. خوبصورت دريون ۽ ڪٽهڙا ڪراچيءَ جي ڪباڙ مارڪيٽن ۾ وڪرو ٿيڻ لڳا پر مون اِهو به ڏٺو ته ڪراچيءَ جا واپاري هتي اچي عمارتن جو معائنو ڪري ڪاٺ جي قيمت طئي ڪندا هئا ۽ پوءِ شهر جي خوبصورتي مٽيءَ جي ڍيرن ۾ تبديل ٿيندي وئي هاڻي فيض علي شاهه گهٽيءَ ڏانهن جتي نور محمد شاهه جو مقبرو آهي. اُتي به وڏو مٽيءَ جو ڍڳو هو. ڪنهن وقت ۾ اُتي گهر هئا. جن سان پوءِ اُها حالت ٿي. جنهن جو مون مٿي ذڪر ڪيو. جنهن حويليءَ ۾ اسان شروعات ۾ رهياسين. اُتي نهايت خوبصورت گهر هئا جيڪي سڀ ڪاٺ جي واپارين جي نذر ٿي ويا. اهڙي ريت شاندار شهر اجڙي ويو. سنڌيءَ ۾ چوڻي آهي ته 'ڏڻ نه ڏٺي نه ته وڪڻ ڪٿي' ڏڻ جو ڏٺي نه رهيو ۽ ڏڻ وڪرو ٿيندو رهيو هن وقت به 1203 عمارتون هيريٽيج ۾ شامل آهن پر ثقافت کاتي کان سنڀالي نه ٿيون سنڀالجن خبر نه ٿي پئي ڦندس الائي ڪيڏانهن پيا وڃن؟ بجاج ٽاور/گهنٽا گهر (1935ع) کان چند قدمن جي فاصلي تي نيوايرا هاءِ اسڪول هاٽوڪو قاضي حبيب الله هائر سيڪنڊري اسڪول (1932ع) ڏانهن ويندڙ روڊ تي شاندار عمارت ٻڌا آشرم واقع آهي. هيءُ 14 ڪمرن واري شاندار ٻه ماڙ عمارت چاڙيا خاندان 1936ع ۾ جوڙائي هئي هن تاريخي عمارت سان به تاريخي جٽ ڪئي وئي در، دريون، لوهه ۽ ڪاٺ وڪڻندي سرن تائين جوريون ٿيڻ لڳيون. سول سوسائٽي جي احتجاجن ۽ اختيارين سان لک پڙهه ڪانپوءِ هن عمارت جي بحالي جو ڪم شروع ٿيو پر ٺاروڏنر نه ثقافت کاتي طرفان بينر لڳل آهي ته عمارت جو ڪم بند ڪيو ويو آهي. چوڌاري خوبصورت باغن جي گهيري ۾ ورتل شڪارپور جي سونهن سوڀيا کي تباهه ڪرڻ ۾ وس ويندي ڪنهن به ڪين گهٽايو هيريٽيج نه پنهنجي جاءِ تي هاڻي انسانيت به تباهه پئي ٿئي منشيات، وياج خوري ۽ هر قسم جي بدامني شهرين جو جيئڻ جنجال ڪري ڇڏيو آهي. ڪو وقت هو رات جو گهرن ۽ حويلين جا در کليل هوندا هئا ته ڪنهن نقصان جو ڪو خوف نه ٿيندو هو. هر طرف امن ۽ ڀائيچاري جي فضا هئي ۽ اڄ ماڻهو بند گهرن ۾ به محفوظ ڪونه آهن سياسي چپقلش، محدود سياسي سوچ، ذاتين برادرين جو مضبوط ٿيندڙ تصور، قومي سوچ ۽ ايڪي ٻڌيءَ جو نه هئڻ انهن ڳالهين نه فقط سامي ۽ شيخ اياز جي شهر شڪارپور کي وڏو نقصان ڏنو آهي پر اِها سوچ سڄي سنڌ کي نقصان پئي رسائي

لطيفي لاٽ ——— شاهه عبداللطيف ڀٽائي

جي آئيئِي سَڏَ سُرڳَ جي، ته وَنءِ ڪلالن ڪاٽي؛
لاهي رڪ، لَطِيفُ چَئي، مٿو وَٽِ ماٽي؛
تڪ ڏيئي ڀِڪَ پِيُ تون، منجهان گهوٽ! گهاٽي؛
جو وَرَنهَ وِهاٽي، سو سِر وَٽ سَرو سهانگو.
(سُر ڪلياڻ)

معيشت ڪيئن سنڀالجي؟

لقمان اسد

دنيا جي تاريخ ۾ قومن جي ترقيءَ جو راز صرف قدرتي وسيلن ۾ لڪل ناهي جاپان وٽ تيل نه هو، سنگاپور وٽ وسيع زمين نه هئي جڏهن ته ڏکڻ ڪوريا وٽ نه معدني دولت جي گهڻائي هئي ۽ نه ئي وسيع زرعي زمين انهن ملڪن علم، نظم، محنت، واپار، نئين فني ڄاڻ ۽ ڊگهي مدي واري معاشي پاليسيءَ کي پنهنجو رستو بڻايو ۽ ڪجهه ڏهاڪن اندر دنيا جي اهم معاشي مرڪزن ۾ شمار ٿيڻ لڳا. جيئن جڏهن ڪروڙين ماڻهن کي غربت مان ڪڍيو ته ان جي پويان ڊگهي مدي واري رٿابندي، صنعتي پيداوار، واپار ۽ بنيادي سهولتن ۾ لڳاتار سيڙپڪاري موجود هئي سوال اهو آهي ته پاڪستان پنهنجي صلاحيت موجب اڳتي ڇو نه وڌي سگهيو ۽ هاڻي اهو ڪهڙو رستو اختيار ڪري، جنهن سان ملڪ جي معيشت پنهنجي پيرن تي بيهي سگهي؟ پاڪستان جو سڀ کان وڏو مسئلو وسيلن جي کوٽ نه پر انهن وسيلن جي مناسب استعمال ۾ ڪمزوري آهي اسان وٽ زرخيز زمين، دريائن جو نظام، معدني ذخيرا، سامونڊي ڪنارو، نوجوان آبادي، صنعت، زراعت ۽ وڏي اندروني منڊي موجود آهي باوجود ان جي اسان جي معيشت بار بار ٻاهرين قرضن، امداد ۽ ملي بحرانن جي چڪر ۾ ڦاسندي رهي ٿي ان جو بنيادي سبب اهو آهي ته اسان پيداوار کان وڌيڪ خرچ ۽ واپرائڻ کي اهميت ڏني، ٻاهرين شين جي خريداريءَ کي وڌڻ ڏنو ۽ ڊگهي مدي واري معاشي رٿابندي بدران تڪڙي ضرورتن کي ترجيح ڏني. دنيا جي ڪامياب معيشتن هڪ بنيادي اصول سمجهي ورتو ته قوم جي حقيقي دولت اُها هوندي آهي جيڪا اُها پاڻ پيدا ڪري ٿي پاڪستان کي به اهو ئي اصول اختيار ڪرڻو پوندو اسان آخر ڪيستائين اهڙي معيشت هلائيندا رهنداسين. جنهن ۾ ٻاهرين شين جي گهرج وڌندي رهي، پرڏيهي ناڻي جي ضرورت وڌندي رهي ۽ پوءِ پرڏيهي ناڻي جي کوٽ پوري ڪرڻ لاءِ قرض وٺڻو پوي؟ معاشي طور تي پاڻ ڀرو ٿيڻ جي شروعات ان وقت ٿيندي، جڏهن پاڪستان پنهنجي پيداوار وڌائيندو ۽ دنيا کي وڌ کان وڌ شيون ۽ خدمتون وڪڻندو ان سلسلي ۾ ٻاهرين واپار کي قومي ترجيح بڻائڻو پوندو اسان جي ڪپڙي جي صنعت اهم آهي پر پاڪستان کي رڳو ڪجهه روايتي شين تائين محدود نه رهڻ گهرجي جاڻ ۽ فني خدمتن، ڪمپيوٽر پروگرامن، انجنيئرنگ، دوائن، راندين جي سامان، جراحي اوزارن، معدنيات، حلال خوراڪ، گوشت، ميون، ڀاڄين ۽ وڌيڪ قدر واري زرعي شين ۾ وسيع موقعا موجود آهن اسان کي ڪچو مال وڪڻڻ بدران تيار شيون وڪڻڻيون پونديون. دنيا ۾ اهو ملڪ وڌيڪ ڪمائي ٿو جيڪو پنهنجي محنت ۽ ڪچي مال کي وڌيڪ قدر وارين تيار شين ۾ تبديل ڪري ٿو هتي اسان جي هڪ وڏي ڪمزوري سامهون اچي ٿي پاڪستان ۾ صنعتڪار کي توانائي مهانگي ملي ٿي ڪاروباري قانون پيچيدا آهن ٽيڪس جو نظام غير يقيني آهي ۽ پاليسين جو تسلسل به هميشه برقرار نٿو رهي نتيجي ۾ پيداوار جي لاڳت وڌي وڃي ٿي ۽ اسان جون شيون عالمي منڊيءَ ۾ مقابلي جي قابل نٿيون رهن جيڪڏهن حڪومت واقعي ٻاهرين واپار وڌائڻ چاهي ٿي ته صنعت کي رڳو اعلانن بدران سستي ۽ پروسي جوڳي توانائي آسان ٽيڪس نظام، اجازتن جي تيز رفتار فراهمي، بهتر بنيادي سهولتون ۽ ڊگهي مدي واري پاليسي ڏيڻي پوندي. توانائيءَ جو مسئلو اسان جي معيشت جي بنياد سان ڳنڍيل آهي بجلي مهانگي هوندي ته صنعت مهانگي پيداوار ڪندي، صنعت جي پيداوار مهانگي ٿيندي ته ٻاهرين واپار متاثر ٿيندو، ٻاهرين واپار گهٽ ٿيندو ته ملڪ ۾ پرڏيهي ناڻو اچڻ گهٽ ٿيندو ۽ پوءِ ريئي تي دٻاءُ وڌندو. تنهن ڪري بجليءَ جا اگهه وڌائي هر ڀيري گردشي قرضن جو بار عوام تي منتقل ڪرڻ مستقل حل ناهي بجليءَ جي چوري، ورڇ دوران نقصان، ناقص انتظام، غير اثرائتي بجلي ورهائيندڙ ڪمپنين ۽ توانائيءَ جي شعبي جي ملي مسئلن کي بنيادي سطح تي حل ڪرڻو پوندو. پاڪستان کي پنهنجي مقامي توانائيءَ جي وسيلن، سج جي توانائي، پاڻيءَ مان بجلي ۽ ٻين قابل عمل ذريعن مان سستي توانائي پيدا ڪرڻ لاءِ حڪمت عملي اختيار ڪرڻي پوندي.

زراعت اسان جي معيشت جو ٻيو وڏو امڪان آهي افسوس جو اسان اڃا تائين وڏي حد تائين روايتي طريقي سان پوک تي ڀاڙيون ٿا. دنيا ۾ جديد زراعت پاڻي بچائڻ، بهتر ٻج، زرعي تحقيق، مشيني پوک، موسم جي ڄاڻ، برقي واپار ۽ خوراڪ جي تياريءَ ذريعي وڌيڪ پيداوار حاصل ڪري رهي آهي پاڪستان کي به هاريءَ کي رڳو فصل پوکڻ تائين محدود رکڻ بدران ڪيس پيداوار کان وٺي وڪري تائين سموري عمل جو حصو بڻائڻو پوندو جيڪڏهن اسان جا انب، ڪينو، چانور، کجور، ڀاڄيون، گوشت ۽ ٻيون زرعي شيون علمي معيار موجب تيار، محفوظ ۽ ٻاهرين ملڪن ڏانهن موڪليون وڃن ته زرعي شعبو ملڪي معيشت ۾ تمام وڏو ڪردار ادا ڪري سگهي ٿو زراعت سان پاڻيءَ جو مسئلو به ڳنڍيل آهي جيڪڏهن پاڻيءَ جو ضايع ٿيڻ اهڙيءَ ريت جاري رهيو ته ايندڙ سالن ۾ زراعت وڌيڪ دٻاءُ جو شڪار ٿيندي جديد آبپاشي پاڻي ذخيرو ڪرڻ جي صلاحيت، برساتي علائقن لاءِ مناسب رٿابندي ۽ فصلن جي چونڊ ۾ سائنسي اصولن کي اختيار ڪرڻو پوندو دنيا جي معيشت هنرائتو ذهانت، مشيني نظام، ڪمپيوٽر پروگرامن، برقي واپار ۽ جديد انجنيئرنگ ڏانهن وڌي رهي آهي جيڪڏهن اسان جا نوجوان انهن شعبن ۾ تربيت حاصل ڪن ته پاڪستان نه رڳو پنهنجي بيروزگاري گهٽائي سگهي ٿو پر دنيا جي مختلف ملڪن مان پرڏيهي ناڻو پڻ ڪمائي سگهي ٿو ڪمپيوٽر سان لاڳاپيل خدمتن ۽ گهرويٺي ڪم ڪرڻ جي شعبي اسان لاءِ اهو موقعو اڳ ئي پيدا ڪري ڇڏيو آهي، ضرورت رڳو ان کي وڏي پيماني تي منظم ڪرڻ جي آهي هتي تعليم جو معيار فيصلائتو ڪردار ادا ڪري ٿو اسان کي اهڙي تعليم جي ضرورت آهي جيڪا رڳو نوڪري ڳوليندڙ ماڻهو پيدا نه ڪري پر ماهر، تحقيق ڪندڙ صنعتڪار ۽ نوان خيال پيدا ڪندڙ نوجوان تيار ڪري. بهرحال ڪمزور معيشت اسان لاءِ هڪ اهڙو وڏو مسئلو آهي جنهن مان نڪرڻ لاءِ هر حال ۾ لڳاتار محنت ۽ ڊگهي مدي واري رٿابندي ڪرڻ ضروري آهي پاڪستان کي جيڪڏهن پنهنجي معيشت کي مضبوط ۽ پنهنجي پيرن تي بيهارڻو آهي ته وسيلن جو بهتر استعمال، پيداوار ۾ واڌ، ٻاهرين واپار کي هٿي، زراعت جي جديد بڻائڻ، صنعت لاءِ سازگار ماحول ۽ نوجوانن کي جديد مهارتن سان ليس ڪرڻ تي مسلسل ڌيان ڏيڻو پوندو. معاشي استحڪام ڪنهن هڪ ڏينهن يا هڪ فيصلي سان حاصل نٿو ٿي سگهي پر ان لاءِ مستقل مزاجي، صحيح پاليسين ۽ ڊگهي مدي واري رٿابنديءَ جي ضرورت آهي

اڄوڪو ڏينهن ---- 04 آڪٽوبر

مخدوم محمد زمان طالب المولیٰ

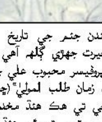

اڄ سروري جماعت جي روحاني پيشوا نامور شاعر، اديب ۽ سياستدان مخدوم محمد زمان طالب المولیٰ جي ولادت جو ڏينهن آهي مخدوم صاحب جي ولادت باسعادت 4 آڪٽوبر 1919ع تي هالا نوان ۾ ٿي ڪجهه ڪتابن ۾ سندن جنم جي تاريخ 16 سيپٽمبر 1919ع لکيل آهي حيرت جهڙي ڳالهه آهي ته سنڌي ادبي بورڊ پاران ڇپيل پروفيسر محبوب علي چنڊ جي ڪتاب "مخدوم محمد زمان طالب المولیٰ" (ڇاپو 1999ع) ۾ ساڳئي ئي صفحي تي هڪ هنڌ مخدوم صاحب جي جنم جي تاريخ 16 سيپٽمبر ته ٻئي هنڌ 4 آڪٽوبر لکيل آهي مهراڻ رسالي جي شاعر نمبر ۾ مخدوم صاحب جي ولادت جي تاريخ 6 آڪٽوبر ڄاڻائي وئي آهي ان وقت جي دستور مطابق پاڻ قرآن شريف، سنڌي ۽ فارسيءَ جي تعليم مختلف عالمن ۽ استادن وٽ حاصل ڪيائون پنهنجي والد مخدوم غلام محمد ۽ چاچي مخدوم غلام حيدر جي وفات کان پوءِ سروري جماعت جا سجاده نشين ٿيا پاڻ 1940ع واري ڏهاڪي ۾ سياست ۾ پير پاتائون 1940ع واري ڏهاڪي کان 1960ع تائين چار ڀيرا ميونسپل ڪميٽيءَ جا چيئرمين ۽ 1960ع ۾ بلديه هالا جا پهريان چيئرمين منتخب ٿيا. قومي سياست جي شروعات 1953ع ۾ ڪيائون ۽ ان ئي سال سنڌ اسيمبليءَ جا ميمبر چونڊيا ويو 1962ع ۽ 1965ع ۾ قومي اسيمبليءَ جا ميمبر چونڊيو ويو 1967ع ۾ جڏهن ذوالفقار علي ڀٽي 'پاڪستان پيپلز پارٽيءَ' (PPP) جو بنياد رکيو ته مخدوم صاحب جو بنگلو پيپلز پارٽيءَ جو اولين مرڪز بڻجي ويو پاڻ سڄي عمر پاڪستان پيپلز پارٽيءَ جو سينئر وائيس چيئرمين رهيو ون يونٽ ٽوڙڻ ۽ 1983ع واري ايم آر ڊي تحريڪ ۾ سندن اهم ڪردار رهيو مخدوم صاحب پنهنجي دور جو هڪ وڏو شاعر ۽ اديب هو موسيقيءَ ۽ راڳ جي به ڪين سٺي ڄاڻ حاصل هئي شاعريءَ ۾ شروع ۾ بيوس پوءِ فراقي ۽ زمان شاهه ۽ 1949ع کان طالب المولیٰ تخلص استعمال ڪيائون پاڻ ڪيترين ئي ادبي تنظيمن جو بنياد رکيائون، جن ۾ انجمن علم و ادب، جميعت الشعراءِ ۽ بزم طالب المولیٰ شامل آهن سندس ڪافيون ۽ ڪلام اڄ به سموري سنڌ ۾ مشهور آهن روبا ليليٰ حسين بخش خادم، مصري فقير ۽ ٻين ڪيترن ئي راڳين کي مخدوم صاحب جون ڪافيون ۽ ڪلام ڳائڻ سبب شهرت ملي مخدوم صاحب 25 کان وڌيڪ ڪتاب تصنيف ڪيا پاڻ 1955ع ۾ سنڌي ادبي بورڊ جا ميمبر نامزد ٿيا، ان بعد به ڀيرا انهيءَ بورڊ جي چيئرمين طور خدمتون سرانجام ڏنائون 1962ع کان 1972ع تائين سنڌي ادبي بورڊ جي آفيس حيدرآباد ۾ هئي انهيءَ عرصي دوران مخدوم صاحب پهرين پنهنجو گلاڻي ڪاٽي وارو ذاتي گهر "امين منزل" ۽ بعد ۾ سول لائنس وارو بنگلو بنا مسواڙ جي سنڌي ادبي بورڊ کي ڏنو سنڌ جو هيءُ عظيم انسان 11 جنوري 1993ع تي ابدي سفر تي روانو ٿي ويو

مرزا قليچ بيگ

هن دنيا ۾ ڪي اهڙيون شخصيتون جنم وٺنديون آهن جيڪي پنهنجي خداداد صلاحيتن، قابليت ۽ محنت سبب هميشه هميشه لاءِ پنهنجو نالو تاريخ جي صفحن تي محفوظ ڪري ڇڏينديون آهن ۽ ڪين موت ڪڏهن به ماري نه سگهندو آهي اهڙين ئي شخصيتن مان سنڌي ادب جو سرتاج مرزا قليچ بيگ به هڪ هو جنهن پنهنجي سموري جمار ٻوليءَ ۽ ادب جي خدمت ۾ گذاري ڇڏي. اڄ سندس جنم جو ڏينهن آهي هن املهه انسان ۽ برک اديب جو جنم 4 آڪٽوبر 1853ع تي ٽنڊي ٺوڙهي حيدرآباد ۾ ٿيو ڪجهه حوالن ۾ سندن پيدائش جي تاريخ 4 بجاءِ 7 آڪٽوبر لکيل آهي ابتدائي تعليم آخوند شفيع محمد جي مڪتب مان حاصل ڪيائين 1872ع ۾ حيدرآباد مان مئٽرڪ جو امتحان پاس ڪري وڌيڪ تعليم حاصل ڪرڻ لاءِ ايلفنسٽن ڪاليج بمبئيءَ ۾ داخلا ورتائين حيدرآباد واپس اچڻ کان پوءِ جوڊيشنل امتحان پاس ڪري مختيارڪار مقرر ٿيو ۽ سنڌ جي مختلف شهرن ۾ پنهنجا فرائض سرانجام ڏنائين اڳتي هلي ترقي ڪري ڊپٽي ڪليڪٽر مقرر ٿيو ۽ انهيءَ عهدي تي 1909ع تائين فائز رهيو. مرزا صاحب، سنڌي، عربي فارسي ترڪي ۽ انگريزي ٻولين جو وڏو ڄاڻو هو تمام اورچ ۽ محنتي ماڻهو هو هو هڪ گهڻ پاسائين شخصيت جو مالڪ هو. ڪيس سنڌي نثر جو ابو چئجي ته ڪو وڌاءُ نه ٿيندو هو سنڌي ادب جي باني ڊراما نگارن، افسانا نگارن ۽ مضمون نگارن مان هڪ هو نثر سان گڏ شاعريءَ ۾ به پنهنجو مٽ پاڻ هو سندس لکيل ڪتابن جو تعداد 4 سئو 80 کان به وڌيڪ آهي مرزا صاحب جي علمي قابليت ۽ لاڙول ادبي خدمتن جي ڪري سرڪار ڪيس "قيصر هند"، "خانبهادر" ۽ "شمس العلماءُ" جي خطابن سان نوزيو ويو سنڌ جي هن عظيم انسان 3 جولاءِ 1929ع تي هن فاني دنيا مان ڪوچ ڪيو

غلام سرور "سرور"

هن مشهور شاعر جو جنم اڄوڪي ڏينهن تي 1883ع ۾ قمبر شهدادڪوٽ جي ڳوٺ گنهڙ ۾ ٿيو سندس والد جو نالو منشي رسول بخش راهي هو جيڪو قلات جي بروهي خاندان جو چشم ۽ چراغ هو غلام سرور ان وقت جي دستور مطابق فارسي سنڌي ۽ انگريزي ٻولين جي تعليم حاصل ڪئي هن 1919ع ڌاري شاعري ڪرڻ شروع ڪئي ۽ سندس شمار سنڌ جي بهترين غزل گو شاعرن ۾ ٿيندو هو سندس دوست ڪيس "غالب سنڌ" ڪوٺيندا هئا هن 2 فيبروري 1957ع ۾ هي جهان ڇڏيو

آرنلڊ البرٽ مستو

سکر بئراج سنڌ جي ڪنڊڪڙڇ ۾ سئونديءَ جو پاڻي پهچائڻ جو هڪ اهم ذريعو آهي ۽ هن بئراج جي لاڳت انجنيئرنگ جي دنيا جو وڏو ڪارنامو آهي هي بئراج ۽ انهيءَ مان نڪرندڙ واهن کي ارنلڊ البرٽ مستو (Arnold Albert Musto) ڊزائين ڪيو هو هيءُ انگريز انجنيئر 4 آڪٽوبر 1883ع تي لنڊن ۾ ڄائو هو هن کي 1918ع ڌاري سکر بئراج واري پراجيڪٽ ۾ ايگزيڪيوٽو انجنيئر ۽ 1923ع ۾ سپرنٽينڊنٽ انجنيئر مقرر ڪيو ويو سکر بئراج جا 66 دروازا ۽ انهيءَ بئراج مان نڪرندڙ واهه سندس ذاهپ ۽ اعليٰ ٽيڪنيڪل صلاحيتن جو چٽو اهڃاڻ آهن سندس ڊزائين ڪيل سکر بئراج سنڌ جي زراعت ۾ هڪ وڏو انقلاب برپا ڪري ڇڏيو آهي جنهن جو لاڀ اسان اڄ تائين حاصل ڪري رهيا آهيون ياد رهي ته هن پراجيڪٽ جو چيف انجنيئر سر چارلس هيريسن هو ۽ هيءُ بئراج 1932ع ۾ جڙي راس ٿيو آرنلڊ البرٽ مستو 29 مئي 1977ع ۾ پنهنجي حياتيءَ جو سفر پورو ڪيو

حاجي الهڃايو وفا ڳاڄئي ميمڻ

حاجي الهڃايو پنهنجي دور جو قادرالڪلام شاعر ۽ پنهنجي علائقي جو سماجي اڳواڻ هو هن جو جنم 4 آڪٽوبر 1911ع تي هالا ۾ ٿيو سندس وڏا هالا ويجهو ڳوٺ ڳجڻ جا رهواسي هئا هن کي سنڌي ۽ فارسي ٻولين تي چڱو عبور حاصل هو ننڍي هوندي کان ئي شاعريءَ جو شوق هئس شاعريءَ ۾ سندس تخلص وفا هو پاڻ 1943ع کان هالا ميونسپلٽيءَ جو ميمبر رهيو 1944ع ۾ مسلم ليگ هالا جي جنرل سيڪريٽريءَ طور به ڪم ڪيائين هن 16 جنوري 1980ع تي وفات ڪئي

جاويد اقبال جوڻيجو

مختيار اٽڙ

اڄ نامور سرڪاري عملدار ۽ حيدرآباد جيمخاني جي اڳوڻي صدر مرحوم جاويد اقبال جوڻيجي جي جنم جو ڏينهن آهي هو 4 آڪٽوبر 1950ع تي سنڌ جي مشهور شهر پٽ شريف ۾ ڄائو ۽ اتي ئي ابتدائي تعليم حاصل ڪيائين هن ڪيترن ئي اهم سرڪاري عهدن تي رهي نمايون سنڀاليون، جن ۾ حيدرآباد ڊولپمينٽ اٿارٽيءَ جو ڊائريڪٽر جنرل، ڊي ڊي او ريونيو، ڊي ڊي او فنانس ۽ چيف آفيسر حيدرآباد جهڙا اهم عهدا شامل آهن هو پنهنجي سماجي خدمتن جي حوالي سان ڪافي مشهور هو، خاص طور تي حيدرآباد جيمخاني جي بهتريءَ ۽ ڀلائيءَ ۾ سندس خاص هٿ رهيو.

پاڻ 30 سالن کان وڌيڪ عرصي تائين حيدرآباد جيمخاني سان واڳيل رهيو ۽ مختلف وقتن تي انهيءَ جي صدر ۽ جنرل سيڪريٽريءَ طور خدمتون سرانجام ڏنائين هن 18 ڊسمبر 2018ع تي وفات ڪئي

اياز جاني

اڄ مشهور شاعر اياز جانيءَ جي جنم جو ڏينهن آهي هن پلوڙ شاعر 4 آڪٽوبر 1967ع تي لاڙڪاڻي ضلعي جي ڳوٺ خيرمحمد آريجا ۾ اکيون کوليون سندس اصل نالو اياز حسين ولد قربان علي ميمڻ هو هن مئٽرڪ ۽ انٽر جا امتحان ترتيبوار گورنمينٽ هاءِ اسڪول نئون ديرو ۽ ڊگري ڪاليج رتي ديري مان پاس ڪيا ايم اي جي سند شاهه عبداللطيف يونيورسٽي خيرپور مان حاصل ڪيائين هن عملي زندگيءَ جي شروعات ٽيليفون آپريٽر طور ڪئي پر پوءِ تعليم کاتي ۾ سنڌيءَ جو ليڪچرار مقرر ٿيو هن لکڻ جي شروعات 1980ع ڌاري ڪئي هو سنڌي ادبي سنگت سان واڳيل رهيو هن شاعريءَ جي مختلف صنفن تي طبع آزمائي ڪئي پر غزل ۽ وائيءَ تي خاص ملڪو حاصل هئس سندس شاعريءَ جو مجموعو "ٻن چنڊ جا پل پٿر" ڇپجي چڪو آهي هو ماهوار "سارس"، "لهرون" ۽ "همرچو" جو ايڊيٽر پڻ رهيو هن 6 جون 2016ع تي وفات ڪئي اياز جاني يادگار ڪاميٽيءَ پاران سندس ياد ۾ "ڪراڙ دل جي موڪلائي" نالي ڪتاب ڇپرايو ويو آهي

تعمير حسين

اڄ مشهور راڳيءَ تعمير حسين جي جنم جو ڏينهن آهي هو 4 آڪٽوبر 1966ع تي موسيقار غلام عليءَ جي گهر حيدرآباد ۾ پيدا ٿيو هن پهريون ڀيرو 1983ع ۾ ٽيليويزن جي مشهور پروگرام پرک ۾ سُر وکيري مقبوليت ماڻي ان کان پوءِ هن پاڪستان ٽيليويزن ۽ ريڊيو پاڪستان لاءِ سوين گيت رڪارڊ ڪرايا آهن هن سنڌي فلمن سورمي سنڌ جي دشمن ۽ ممتاز جي لاءِ به گانا ڳايا. هن سنڌيءَ کان گڏ سرائڪي مارواڙي، بلوچي، اردو ۽ پنجابيءَ ۾ به ڳايو آهي پاڪستان سان گڏ هندستان، هانگ ڪانگ ۽ دبئيءَ ۾ به پنهنجي آواز جو جادو جاڳائي چڪو آهي سندس وڏيو گيت به تمام گهڻو پسند ڪيا ويا آهن

سر غلام حسين هدايت الله

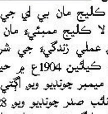

اڄ سنڌ جي مشهور سياستدان سر غلام حسين هدايت الله جي ورسيءَ جو ڏينهن آهي هن کي سنڌ جي پهرئين وزيراعليٰ ۽ پاڪستان ٺهڻ بعد سنڌ جي پهرئين گورنر بڻجڻ جو اعزاز مليو. هن جو جنم 1878ع يا 1879ع ۾ شڪارپور ۾ ٿيو. شروعاتي تعليم شڪارپور مان ۽ مئٽرڪ جو امتحان سنڌ مدرسي ڪراچيءَ مان پاس ڪيائين هن بي اي جي سند ڪاليج مان بي اي جي سند حاصل ڪئي ۽ گورنمينٽ لا ڪاليج ممبئيءَ مان قانون جي سند حاصل ڪئي عملي زندگيءَ جي شروعات حيدرآباد ۾ وڪالت سان ڪيائين 1904ع ۾ حيدرآباد جي ميونسپل ڪميٽيءَ جو ميمبر چونڊيو ويو اڳتي هلي انهيءَ ميونسپلٽيءَ جو نائب صدر چونڊيو ويو 1928ع کان 1935ع تائين بمبئي ايگزيڪيوٽو ڪائونسل جي ميمبر طور نمايون سنڀاليائين سنڌ جي بمبئيءَ کان عليحدگيءَ کانپوءِ 28 اپريل 1937ع تي هن کي سنڌ جو پهريون وزيراعليٰ چونڊيو ويو پاڻ انهيءَ عهدي تي 23 مارچ 1938ع تائين فائز رهيو اڳتي هلي 14 آڪٽوبر 1942ع کان 14 آگسٽ 1947ع تائين ٻيهر وزيراعليٰ سنڌ طور نمايون سنڀاليائين پاڪستان ٺهڻ کان پوءِ 15 آگسٽ 1947ع کان وفات تائين سنڌ جي گورنر طور خدمتون سرانجام ڏنائين هن 4 آڪٽوبر 1948ع تي هن جهان مان موڪلايو

مسعود رانا

مسعود رانا پاڪستاني فلمن جو مشهور ڳلوڪار هو، هو 6 آگسٽ 1941ع تي سنڌ جي شهر ميرپورخاص ۾ ڄائو ڪجهه حوالن ۾ هن جي جنم جي تاريخ 9 جون 1938ع پڻ لکي وئي آهي هن کي ننڍي هوندي کان ئي ڳائڻ جو تمام گهڻو شوق هو مشهور مزاحيه اداڪار ملڪ انوڪو ۽ مشهور ڳائڻو غلام قادر لنجوائي هن جا گهرا دوست هئا ۽ هيءُ ٽئي گڏجي ميرپورخاص ۽ ان جي آسپاس وارن علائقن ۾ منعقد ٿيندڙ ميلن ملاکڙن ۽ شادين مرادين ۾ ڳائيندا هئا. 1955ع ۾ هن ريڊيو تي سنڌي ۽ اردو گانا ڳائڻ شروع ڪيا. 1960ع ڌاري پاڪستاني فلمن جي مشهور اداڪار نديم ۽ ڳلوڪار اخلاق احمد سان ملي هن هڪ ميوزيڪل بينڊ ٺاهيو اڳتي هلي لاهور منتقل ٿي ويو، جتي فلمن ۾ ڳائڻ شروع ڪيائين هن سڀ کان پهريائين انقلاب فلم لاءِ گانو رڪارڊ ڪرايو اها فلم 1962ع ۾ جاري ٿي هئي ان بعد هن اردو ۽ پنجابي فلمن لاءِ يادگار گانا ڳايا. ڪيس پاڪستان جو محمد رفيع ڪوٺيو ويندو هو هن 4 آڪٽوبر 1995ع تي وفات ڪئي

غلام سرور جتوئي

اڄ سنڌ جي مشهور ملهه پهلوان مرحوم غلام سرور جتوئيءَ جي ورسيءَ جو ڏينهن آهي هو 1952ع ڌاري ڳوٺ فريد خان جتوئي تعلقي خانپور ضلعي شڪارپور ۾ ڄائو سندس والد جو نالو قلب علي خان جتوئي هو هن شڪارپور جي تعليمي ادارن ۾ علم جي اڃ اجهائي مئٽرڪ ۽ انٽرميڊيئيٽ جا امتحان پاس ڪيا ۽ ان بعد بي اي جي ڊگري حاصل ڪئي شڪارپور ڪاليج ۾ پڙهڻ دوران اسٽوڊنٽس يونين جو صدر پڻ رهيو. هن ملهه وڙهڻ جو ڏانءُ پنهنجي والد کان سکيو ۽ 1971ع ۾ باقاعدي ملهه وڙهڻ شروع ڪيائين پاڪستان کان علاوه افغانستان، روس ۽ ٻين ملڪن ۾ منعقد ٿيندڙ ملهه جي مقابلن ۾ پڻ شرڪت ڪيائين ملهه جي راند ۾ اعليٰ ڪارڪردگي ڏيکارڻ سبب ڪيس ڪيترن ئي انعامن ۽ اعزازن سان نوازيو ويو، جن ۾ لطيف ايوارڊ، قلندر ايوارڊ، سچل ايوارڊ ۽ ٻيا ڪيترائي اعزاز ۽ سونا ٻلا شامل آهن افسوس جو 4 آڪٽوبر 1911ع تي ٿيڙهيءَ ويجهو هٿياربندن جي فائرنگ ۾ پنهنجي حياتي وڃائي ويٺو.

CLASSIFIED ADVERTISMENT

ڪورٽ نوٽيس

عدالت ۾ جناب سول/ فيملي جج II هالا
(روبرو جناب علي حسن مري)
فيملي ايگزيڪيوشن نمبر 09 سال 2026 فيملي سوٽ 33 سال 2025

(1) مسمات نائلا ڌيءُ غلام رسول ذات ملڪ رهندڙ مهاجر محلہ هالا اولڊ ضلعو مٽياري (2) بيبي ميرب ڌيءُ عاطف. پلينٽف..بخلاف.. عاطف ولد عبدالشڪور ذات ملڪ رهندڙ گهر نمبر 005480 ميوال پاڙو نزد اهل حديث مسجد ٽنڊو آدم ضلعو سانگهڙ .. ڊفينڊنٽس

مٿين ڊفينڊنٽس ڏانهن:

جيئن تہ مٿين پلينٽف ايگزيڪيوشن درخواست داخل ڪئي آهي تنهنڪري توهان کي هن اخباري نوٽيس ذريعي آگاهہ ٿو ڪجي تہ 07-10-2026 تي وقت 8.30 بجہ صبح جو توهان پاڻ يا ڪنهن وڪيل جي معرفت هن ڪورٽ ۾ حاضر رهي پنهنجا جواب داخل ڪندا توهانجي غير حاضر رهڻ جي صورت ۾ ڪيس کي هڪطرفو ٻڌي قانون موجب فيصلو ڪيو ويندو

سول/ فيملي جج II هالا

ڪورٽ نوٽيس

عدالت ۾ جناب ايڊيشنل سيشن جج IX حيدرآباد
Defamation Suit No. 147 / 2026

گلبهار ڪوسو ولد احمد خان ڪوسو رهندڙ ڳوٺ جهنبو ڪوسو ٽنڊو حيدر ضلعو حيدرآباد.پلينٽف..بخلاف.. مسمات نصرت بيواهہ عابد علي رهندڙ ڳوٺ جهنبو ڪوسو ٽنڊو حيدر ضلعو حيدرآباد 03120381502 .. ڊفينڊنٽس

مٿين ڊفينڊنٽس ڏانهن:

جيئن تہ مٿين پلينٽف سوٽ فار Defamation and Recovery of Damages of 10,00,00,00,000/- لاءِ درخواست داخل ڪئي آهي تنهنڪري توهان کي هن اخباري نوٽيس ذريعي آگاهہ ٿو ڪجي تہ 07-10-2026 تي وقت 8.30 بجہ صبح جو توهان پاڻ يا ڪنهن وڪيل جي معرفت هن ڪورٽ ۾ حاضر رهي پنهنجا جواب داخل ڪندا توهانجي غير حاضر رهڻ جي صورت ۾ ڪيس کي هڪطرفو ٻڌي قانون موجب فيصلو ڪيو ويندو

ايڊيشنل سيشن جج IX حيدرآباد

ڪورٽ نوٽيس

عدالت ۾ جناب فيملي جج شهيد بينظير آباد
(روبرو جناب عابد علي لاڪو)
فيملي سوٽ نمبر 407 سال 2026

مسمات ثانيہ ڌيءُ صادق علي زرداري رهندڙ ڳوٺ راڻو خان زرداري ديهہ 26 اي نصرت تعلقودڙو.پلينٽف..بخلاف.. جنيد علي ولد غلام مصطفيٰ زرداري رهندڙ حقاني ڪالوني نوابشاهہ ضلعو شهيد بينظير آباد .. ڊفينڊنٽس

مٿين ڊفينڊنٽس ڏانهن:

جيئن تہ مٿين پلينٽف توهان جي خلاف نڪاح ٽوڙائڻ ۽ مينٽيننس لاءِ درخواست داخل ڪئي آهي تنهنڪري توهان کي هن اخباري نوٽيس ذريعي آگاهہ ٿو ڪجي تہ 05-10-2026 تي وقت 8.30 بجہ صبح جو توهان پاڻ يا ڪنهن وڪيل جي معرفت هن ڪورٽ ۾ حاضر رهي پنهنجا جواب داخل ڪندا توهانجي غير حاضر رهڻ جي صورت ۾ ڪيس کي هڪطرفو ٻڌي قانون موجب فيصلو ڪيو ويندو

فيملي جج شهيد بينظير آباد

ڪورٽ نوٽيس

عدالت ۾ جناب فيملي جج شهيد بينظير آباد
(روبرو جناب عابد علي لاڪو)
فيملي سوٽ نمبر 427 سال 2026

شريمتي Phullan زال مختيار اوڙ هندو بالغ رهندڙ ميراج ستي سوئي گيس سانگهڙ روڊ نوابشاهہ.پلينٽف..بخلاف.. مختيار ولد اربيلو اوڙ هندو بالغ رهندڙ ڳوٺ محمد سليمان سيٺار تعلقو مورو ضلعو نوشهروفيروز .. ڊفينڊنٽس

مٿين ڊفينڊنٽس ڏانهن:

جيئن تہ مٿين پلينٽف توهان جي خلاف مينٽيننس لاءِ درخواست داخل ڪئي آهي تنهنڪري توهان کي هن اخباري نوٽيس ذريعي آگاهہ ٿو ڪجي تہ 21-10-2026 تي وقت 8.30 بجہ صبح جو توهان پاڻ يا ڪنهن وڪيل جي معرفت هن ڪورٽ ۾ حاضر رهي پنهنجا جواب داخل ڪندا توهانجي غير حاضر رهڻ جي صورت ۾ ڪيس کي هڪطرفو ٻڌي قانون موجب فيصلو ڪيو ويندو

فيملي جج شهيد بينظير آباد

ڪورٽ نوٽيس

عدالت ۾ جناب سول/ فيملي جج اينڊ جي ايم II دوڙ
گارڊين درخواست نمبر 18 سال 2026

مسمات گلناز بيواهہ نوروز خان بروهي رهندڙ ڳوٺ در محمد بروهي ديهہ 58 نصرت تعلقو دوڙ.ايپليڪينٽ..بخلاف.. (1) مسمات نوشين ڌيءُ نوروز خان بروهي (2) مسمات فلڪ ناز ڌيءُ نوروز خان بروهي (3) جنرل پبلڪ ايٽ لارج .. اپوننٽس

مٿين اپوننٽس ڏانهن:

جيئن تہ مٿين ايپليڪينٽ گارڊين درخواست زير قلم 7،10،25،29 گارڊين اينڊ وارڊ ايڪٽ تحت داخل ڪئي آهي صغيرن جي گارڊين جي مقرري بابت (1) بيبي ليلان (2) مشرف تنهنڪري توهان کي هن اخباري نوٽيس ذريعي آگاهہ ٿو ڪجي تہ 07-10-2026 تي وقت 8.30 بجہ صبح جو توهان پاڻ يا ڪنهن وڪيل جي معرفت هن ڪورٽ ۾ حاضر رهي پنهنجا جواب داخل ڪندا توهانجي غير حاضر رهڻ جي صورت ۾ ڪيس کي هڪطرفو ٻڌي قانون موجب فيصلو ڪيو ويندو

سول/ فيملي جج اينڊ جي ايم II دوڙ

ڪورٽ نوٽيس

عدالت ۾ سول/ فيملي جج اينڊ جي ايم II قاضي احمد
فيملي سوٽ نمبر 99 سال 2026

مسمات مهناز ڌيءُ انور بروڙ رهندڙ پير محلہ ڪالوني تعلقو قاضي احمد ..پلينٽف..بخلاف.. حسين بخش ولد جمن خاصخيلي رهندڙ شوڪت ڪالوني قاضي احمد ضلعو شهيد بينظير آباد .. ڊفينڊنٽس

مٿين ڊفينڊنٽس ڏانهن:

جيئن تہ مٿين پلينٽف توهان جي خلاف نڪاح ٽوڙائڻ لاءِ درخواست داخل ڪئي آهي تنهنڪري توهان کي هن اخباري نوٽيس ذريعي آگاهہ ٿو ڪجي تہ 05-10-2026 تي وقت 8.30 بجہ صبح جو توهان پاڻ يا ڪنهن وڪيل جي معرفت هن ڪورٽ ۾ حاضر رهي پنهنجا جواب داخل ڪندا توهانجي غير حاضر رهڻ جي صورت ۾ ڪيس کي هڪطرفو ٻڌي قانون موجب فيصلو ڪيو ويندو

سول/ فيملي جج اينڊ جي ايم II قاضي احمد

ڪورٽ نوٽيس

عدالت ۾ ڪنزيومرپروٽيڪشن ڪورٽ / سول جج ميرپورخاص
(روبرو جناب غلام فيض ساجد)
ٽي سي سوٽ نمبر 05 سال 2026

Aindan S/O Shivlal ذات ملهي رهندڙ ملهي ڪالوني نزد گايا اسپتال ميرپورخاص ..پلينٽف..بخلاف.. موتي رام ولد پهلاج ذات ميگهواڙ رهندڙ نزد ڊاڪٽر يارمحمد جهنجهي تعلقو حسين بخش مري ميرپورخاص ڊفينڊنٽس

مٿين ڊفينڊنٽس ڏانهن:

جيئن تہ مٿين پلينٽف توهان جي خلاف سوٽ فار رڪوري 18,00,000 روپيا 15 سيڪڙو مارڪ اپ سان لاءِ درخواست داخل ڪئي آهي تنهنڪري توهان کي هن اخباري نوٽيس ذريعي آگاهہ ٿو ڪجي تہ 05-10-2026 تي وقت 8.30 بجہ صبح جو توهان پاڻ يا ڪنهن وڪيل جي معرفت هن ڪورٽ ۾ حاضر رهي پنهنجا جواب داخل ڪندا توهانجي غير حاضر رهڻ جي صورت ۾ ڪيس کي هڪطرفو ٻڌي قانون موجب فيصلو ڪيو ويندو

ڪنزيومرپروٽيڪشن ڪورٽ / سول جج ميرپورخاص

ڪورٽ نوٽيس

سول/ فيملي جج اينڊ جي ايم I ڪوٽ غلام محمد
ٽي سي سوٽ نمبر 01 سال 2026

امبرين خالد زال خالد محمود مستقل رهندڙ ڳوٺ روڙ پنجابي ديهہ 304 تعلقو ڪوٽ غلام محمد ضلعو ميرپورخاص سيڪنڊ ايبريس عارف آرڪيڊ يونيورسٽي روڊ فليٽ نمبر A-26 اسڪيم 33 گلزار هجري ملير ڪراچي معرفت اٽارني خالد محمود ولد عبدالله ..پلينٽف..بخلاف.. شمس الحق خان ولد عبدالرحمن معرفت قانوني وارث (اي) زوهيب شمس ولد شمس الحق خان (بي) مسمات ريحانہ شمس بيواهہ شمس الحق خان رهندڙ 358 محلہ ستي ولاز اسڪيم 33 ملير ڪراچي. ڊفينڊنٽس

مٿين ڊفينڊنٽس ڏانهن:

جيئن تہ مٿين پلينٽف توهان جي خلاف سوٽ فار ڊڪلريشن اسپيسفڪ پرفارمنس اينڊ پرمننٽ انجڪشن لاءِ درخواست داخل ڪئي آهي تنهنڪري توهان کي هن اخباري نوٽيس ذريعي آگاهہ ٿو ڪجي تہ 09-10-2026 تي وقت 8.30 بجہ صبح جو توهان پاڻ يا ڪنهن وڪيل جي معرفت هن ڪورٽ ۾ حاضر رهي پنهنجا جواب داخل ڪندا توهانجي غير حاضر رهڻ جي صورت ۾ ڪيس کي هڪطرفو ٻڌي قانون موجب فيصلو ڪيو ويندو

سول/ فيملي جج اينڊ جي ايم I ڪوٽ غلام محمد

عام اطلاع

هر عام ۽ خاص کي اطلاع ٿو ڏجي تہ عرضدار جنت ولد گل محمد زال نبي بخش رهندڙ ٽنڊو حيدر تعلقو حيدرآباد اسان کي درخواست ڏني آهي تہ سندس نالي غلام رسول ڪوري ولد گل محمد تاريخ 20-02-2026 تي فوت ٿي ويو آهي جنهن جي نالي تي زرعي زمين سروي نمبر 167،168،169،170 ۽ ٻيا ايراضي حصي موجب ديهہ ناريجاڻي تپو ٽنڊو حيدر تعلقو حيدرآباد جنهن جو فوتي کاتو تبديل ڪري ڏنو وڃي فوتي فوت ٿيڻ کانپوءِ هيٺ ڄاڻايل قانوني ۽ حقيقي وارث ڇڏيا آهن اهڙي گواهي ٻن گواهن جلسہ عام بيان ۾ ڏني اهي (1) جنت (پيڻ). جن جي نالن تي فوتي کاتا تبديل ڪرڻ لاءِ درخواست ڏني آهي جيڪڏهن مٿين وارثن کانسواءِ فوتي جو ٻيو ڪوبہ جائز وارث هجڻ جي دعوي ڪري ٿو يا ڪيس فوتي کاتا تبديل ڪرڻ تي ڪو اعتراض هجي تہ هن اشاعت شايع ٿيڻ جي (7) ڏينهن جي اندر سمورن دستاويزي ثبوتن سان گڏ هيٺ صحيح ڪندڙ جي آفيس واقع جڪرآفاڪ مير پور خاص روڊ حيدرآباد ۾ روبرو پيش ڪري معياد گذرڻ بعد فوتي کاتو تبديل ڪيو ويندو ۽ ڪوبہ اعتراض يا دعوىٰ قابل قبول نہ هوندو

مختيارڪار تعلقو حيدرآباد

لاتعلقي جو اظهار

هرعام وخاص کي هن اشتهار ذريعي آگاهہ ٿو ڪجي تہ آئون پنهنجي پاءُ نالي پانڌي خان ولد ڪرم خان رهندڙ ڳوٺ ڪرم پٽي تعلقو ٽنڊو آدم ضلعو سانگهڙ سان لاتعلقي جو اظهار ڪريان ٿو جيئن تہ سندن تعلقات اوباش ۽ بدماش ۽ نشائي ماڻهن سان هئا جنهن سبب تنگ ٿي آئون ان سان لاتعلقي جو اظهار ڪيان ٿو اگر ڪو بہ شخص يا ادارو سندس سان ڪنهن بہ قسم جي ڏيتي ليتي قلو فساد ڪندو تہ ان سان منهنجو ڪنهن بہ قسم جو ڪو بہ واسطو نہ هوندو هو پنهنجي قول فعل جو پاڻ ذميوار هوندو منهنجو هي بيان رڪارڊ تي رکيو وڃي جيئن وقت ضرورت ڪم اچي سگهي

يعقوب ولد ڪرم خان رهندڙ ڳوٺ ڪرم پٽي تعلقو ٽنڊو آدم ضلعو سانگهڙ شناختي ڪارڊ نمبر 4420676275505

عام اطلاع

هرعام وخاص کي آگاهہ ٿو ڪجي تہ عرضدار نالي مسمات عابده بيواهہ غلام مصطفيٰ برهماڻي رهندڙ جماڻي ڳوٺ نزد نارا جيل سائيٽ ايريا لطيف آباد حيدرآباد درخواست ڏني آهي تہ ان جو مڙس غلام مصطفيٰ برهماڻي ولد محمد جمن رهندڙ جماڻي ڳوٺ نزد نارا جيل سائيٽ ايريا لطيف آباد حيدرآباد جيڪو سنڌ پوليس ۾ ڪانسٽيبل هو جيڪو تاريخ 03-09-2026 تي وفات ڪري ويو آهي ان پويان هيٺ ڄاڻايل جائز وارث ڇڏيا آهن (1) مسمات عابده (بيواهہ) (2) عبدالستار (پٽ) (3) عبدالجبار (پٽ) (4) اسد علي (پٽ) (5) سڪندر علي (پٽ) (6) علي رضا (پٽ) (7) عائشہ (ڌي) فوتي اسلام مذهب سان تعلق رکندو هو اگر انهن وارثن کان علاوه ڪو ٻيو فوتي جو جائز وارث هجڻ جي دعوىٰ ڪري ٿو يا وارثي سرٽيفڪيٽ تہ ڪو اعتراض هجي تہ هن اشتهار شايع ٿيڻ جي 07 ڏينهن اندر دوستاويزي ثبوتن سان هيٺ صحيح ڪندڙ جي آفيس واقع پرائو بلال پيلس يونٽ نمبر 07 لطيف آباد حيدرآباد وٽ روبرو يا وڪيل معرفت اعتراض داخل ڪري ٻي صورت ۾ معياد گذرڻ کانپوءِ ڪو بہ اعتراض قابل قبول نہ هوندو ۽ وارثي سرٽيفڪيٽ جاري ڪيو ويندو

مختيارڪار تعلقو لطيف آباد

عام اطلاع

هرخاص ۽ عام کي اطلاع ٿو ڏجي تہ عرضدار مير عبدالواحد ٽالپر ولد عبدالماجد رهندڙ ڳوٺ پائي خان ٽالپر تعلقو حيدرآباد اسان کي درخواست ڏني آهي تہ سندس نالي عبدالماجد ولد عبدالواحد تاريخ 24-05-2021 تي فوت ٿي ويو آهي جنهن جي نالي تي زرعي زمين سروي نمبر 199،192،201،197،193،195 ايراضي حصي موجب ديهہ پاڻوڙو تپو سيري تعلقو حيدرآباد جنهن جو فوتي کاتو تبديل ڪري ڏنو وڃي فوتي فوت ٿيڻ کانپوءِ هيٺ ڄاڻايل قانوني ۽ حقيقي وارث ڇڏيا آهن اهڙي گواهي ٻن گواهن جلسہ عام بيان ۾ ڏني اهي (1) مير عبدالواحد ٽالپر (پٽ) (2) مسمات جويريہ (ڌي) (3) مسمات زينب (ڌي) (4) مسمات صنم (بيواهہ). جن جي نالن تي فوتي کاتا تبديل ڪرڻ لاءِ درخواست ڏني آهي جيڪڏهن مٿين وارثن کانسواءِ فوتي جو ٻيو ڪوبہ جائز وارث هجڻ جي دعوي ڪري ٿو يا ڪيس فوتي کاتا تبديل ڪرڻ تي ڪو اعتراض هجي تہ هن اشاعت شايع ٿيڻ جي (7) ڏينهن جي اندر سمورن دستاويزي ثبوتن سان گڏ هيٺ صحيح ڪندڙ جي آفيس واقع جڪرآفاڪ مير پور خاص روڊ حيدرآباد ۾ روبرو پيش ڪري معياد گذرڻ بعد فوتي کاتو تبديل ڪيو ويندو ۽ ڪوبہ اعتراض يا دعوىٰ قابل قبول نہ هوندو

مختيارڪار تعلقو حيدرآباد

عام اطلاع

هرخاص ۽ عام کي اطلاع ٿو ڏجي تہ عرضدار اميرزادي ولد خميسو زال علي محمد رهندڙ ڳوٺ حاجي ڪاتو سيري تعلقو حيدرآباد اسان کي درخواست ڏني آهي تہ سندس نالي خميسو ولد گاهي تاريخ 12-05-2000 تي فوت ٿي ويو آهي جنهن جي نالي تي زرعي زمين سروي نمبر 314،312،200،310 ۽ ٻيا ايراضي حصي موجب ديهہ اگهيماڻي تپو سيري تعلقو حيدرآباد جنهن جو فوتي کاتو تبديل ڪري ڏنو وڃي فوتي فوت ٿيڻ کانپوءِ هيٺ ڄاڻايل قانوني ۽ حقيقي وارث ڇڏيا آهن اهڙي گواهي ٻن گواهن جلسہ عام بيان ۾ ڏني اهي (1) اميرزادي (ڌي) (2) جنت (پيڻ) (3) مٺار ولد عيسو (پاڻيٽو). جن جي نالن تي فوتي کاتا تبديل ڪرڻ لاءِ درخواست ڏني آهي جيڪڏهن مٿين وارثن کانسواءِ فوتي جو ٻيو ڪوبہ جائز وارث هجڻ جي دعوي ڪري ٿو يا ڪيس فوتي کاتا تبديل ڪرڻ تي ڪو اعتراض هجي تہ هن اشاعت شايع ٿيڻ جي (7) ڏينهن جي اندر سمورن دستاويزي ثبوتن سان گڏ هيٺ صحيح ڪندڙ جي آفيس واقع جڪرآفاڪ مير پور خاص روڊ حيدرآباد ۾ روبرو پيش ڪري معياد گذرڻ بعد فوتي کاتو تبديل ڪيو ويندو ۽ ڪوبہ اعتراض يا دعوىٰ قابل قبول نہ هوندو

مختيارڪار تعلقو حيدرآباد

عام اطلاع

هرعام وخاص کي اطلاع ٿو ڏجي تہ عرضدار ڪانيلو نالي مرحوم ارشاد احمد ولد شيرمحمد هليپوٽو ۽ ٻيا حصيدار پاران سندس پٽ محمد علي رهندڙ ديهہ ڪس تعلقو بلڙي شاهہ ڪريم ڪورٽ ۾ جناب ايڊيشنل ڊپٽي ڪمشنر 1 ٽنڊو محمد خان ۾ سندس والد مرحوم جي زمين بابت اپيل داخل ڪئي آهي تہ جيڪو روينيو رڪارڊ سال 2007 ۾ محترمہ شهيد بينظير ڀٽو واري واقع سبب تعلقو بلڙي شاهہ ڪريم جو رڪارڊ سڙي ويو هو ۽ هاڻي نئين سر زرعي زمين سروي نمبر 346 ايراضي 01-30 ايڪڙ واقع ديهہ ڪس جو کاتو سندس والد مرحوم ۽ ٻين حصيدارن جي نالي تي روينيو رڪارڊ ۾ داخلا جو حڪم آرڊر ڪيو وڃي اهڙو اطلاع ٿو ڏجي تہ ڪنهن بہ ڌر يا شخص کي ڪو بہ اعتراض وغيره هجي تہ هن اشاعت جي 07 ستن ڏينهن اندر دستاويزي ثبوتن سان گڏ ڊپٽي ڪمشنر 1 ٽنڊومحمد خان واقع بي اينڊ آر ڪالوني ۾ اچي روبرو پيش ڪري معياد گذرڻ بعد ڪو بہ اعتراض وغيره يا دعوىٰ قابل قبول نہ هوندو ۽ داخل ڪيل اپيل جو قانون موجب نيڪال ڪيو ويندو

ايڊيشنل ڊپٽي ڪمشنر 1 ٽنڊو محمد خان

عام اطلاع

جيئن تہ اسان جي آفيس ۾ نالي احمد خان ولد حاجي جهنبو چانگ درخواست ڏني آهي تہ هن جو پيءُ نالي حاجي جهنبو ولد پيرو چانگ جيڪو فوت ٿي ويل آهي فوتي کي ديهہ ماڪاڻي تپو ننگر ڪيٽ تعلقہ بدين سروي نمبر 408_409_243 ۽ ٻين ما ايراضي 19_68 ايڪڙ ايراضي حصي موجب رڪارڊ موجب آهي جنهن جو فوتي کاتو جائز وارثن ۾ بدلايو وڃي جنهن جي فوتي کاتي لاءِ جلسي عام ڳوٺ ڦريد ڦمبراڻي تعلقہ بدين ۾ ڪيو ويو آهي انهي سلسلي ۾ جلسي عام ڪري ٻن شاهدن کان بيان ورتا ويا آهن جنهن مان ظاهر ٿيو تہ فوتي جا جائز وارث هيٺيان آهن تفصيل فوتي نالي حاجي جهنبو ولد پيرو چانگ جي جائز وارثن جو نالا وارثن جا 1 احمد خان پٽ فوتي جو 2 غلام مصطفيٰ پٽ فوتي جو 3 نبي بخش پٽ فوتي جو 4 بلاول پٽ فوتي جو 5 سليمان پٽ فوتي جو 6 مسمات پنهي زال رمضان ڌيءُ فوتي جي 7 الهجڙائي زال حيات ڌي فوتي جي 8 زيب النساءُ زال عمر ڌي فوتي جي جائز وارث ڇڏيا آهن تنهڪري هر عام وخاص کي اطلاع ٿو ڪجي تہ مٿين ڄاڻايل فوتي جي وارثن بابت اگر ڪنهن بہ ماڻهو کي ڪنهن بہ قسم جو اعتراض هجي تہ هن اشتهار جي ڇپجڻ جي ستن ڏينهن اندر پنهنجو اعتراض ثبوتن سميت اسانجي آفيس ۾ م پيش ڪري ٻي صورت ۾ معياد گذرڻ بعد فوتي کاتو جائز وارثن جي حق ۾ ڪيو ويندو پوءِ ڪوبہ اعتراض ٻڌڻ ۾ نہ ايندو

مختيارڪار روينيو تعلقو بدين

[redacted]

اسپتال آندو ويو پر اسپتال ۾ گهربل طبي سهولتون ۽ ليبارٽري جي سهولت موجود نہ هجڻ سبب مريضن کي سخت تڪليفن کي منهن ڏيڻو پيو ٿو علائقي واسين جو چوڻ آهي تہ نوري آباد ۾ گورنمينٽ 30 بيڊ اسپتال قائم هجڻ باوجود اسپتال جون ضروري سهولتون مڪمل طور فعال نہ هجڻ ڪري هنگامي حالتن ۾ مريضن کي ٻين شهرن ڏانهن منتقل ڪرڻو پوي ٿو جنهن دوران قيمتي وقت ضايع ٿيڻ جو خدشو رهي ٿو ڳوٺاڻن ۽ شهرين سنڌ حڪومت، صحت کاتي ۽ چونڊيل نمائندن کان مطالبو ڪيو آهي تہ نوري آباد جي 30 بيڊ اسپتال کي مڪمل طور فعال ڪري 24 ڪلاڪ ايمرجنسي ليبارٽري، ضروري دوائون ۽ زهريلي بلا جي ڏنگ جي علاج لاءِ گهربل سهولتون فراهم ڪيون وڃن جيئن علائقي جي ماڻهن کي هنگامي صورتحال ۾ بروقت علاج ملي سگهي

[redacted]

ڊرائيور نوجوان کي زخمي ڪري فرار ٿي ويو هوڏانهن بلورو پوليس جو چوڻ هو تہ فوتي نوجوان کي ڌڪ هڻي ٽريڪٽر ڊرائيور فرار ٿي ويو آهي جنهن کي جلدي ٽريڪٽر سميت گرفتار ڪيو ويندو

[redacted]

ميڊيڪل سپرنٽنڊنٽ ڊاڪٽر برڪت علي لغاري جي درخواست تي اين سي سي آءِ اي حيدرآباد کي انڪوائري مڪمل ڪرڻ ۽ ايس ايچ او ڪوٽڙي کي درخواستگذار کي قانوني تحفظ فراهم ڪرڻ جو حڪم ڏنو آهي . عدالت پنهنجي جاري ڪيل حڪم ۾ اين سي سي آءِ اي حيدرآباد کي هدايت ڪئي آهي تہ انڪوائري قانون ۽ آئين موجب مڪمل ڪئي وڃي ۽ جيڪڏهن قابل دست اندازي ڏوهہ ظاهر ٿئي تہ ضابطہ فوجداري جي قلم 154 تحت ڪيس داخل ڪري شفاف جاچ ڪئي وڃي درخواستگذار ڊاڪٽر برڪت علي لغاري موقف اختيار ڪيو هو تہ يونس آرائي امجد مستوئي ۽ ساقي عرف منصور ڪوسو سندس خلاف فيس بڪ تي توهين آميز پوسٽون شيئر ڪري رهيا آهن جنهن سبب ڪيس جاني خطري ۽ تحفظ بابت خدشا آهن عدالت ٻنهي ڌرين جا موقف، ايس پي شڪايت سيل ڄامشورو ۽ ايس ايچ او ڪوٽڙي جون رپورٽون رڪارڊ تي اچڻ بعد ڄاڻايل حڪم جاري ڪيو عدالت ايس ايچ او ڪوٽڙي کي ميڊيڪل سپرنٽنڊنٽ کي قانوني تحفظ فراهم ڪرڻ جي هدايت ڪندي واضح ڪيو تہ اهو تحفظ صرف ڄاڻايل خدشن جي حد تائين هوندو ۽ ڪنهن ٻئي معاملي يا فوجداري معاملي ۾ استعمال نہ ٿي سگهندو

[redacted]

حادثي واري واقعي بعد فوتي جي گهر ۾ ڪهرام مچي ويو ذريعن موجب علي گوهر انڙ جي گهر ۾ سندس سئوٽ جي شادي رکيل هئي ۽ سڀائي پٽ جي تقريب پڻ مقرر هئي پر افسوسناڪ حادثي سبب شادي جون خوشيون ماتم ۾ تبديل ٿي ويون واقعي جي اطلاع تي پوليس پهچي ڪارروائي شروع ڪري ڇڏي بدين پوليس موجب واقعي بابت رپورٽ داخل ڪري وڌيڪ جاچ ڪئي پئي وڃي جڏهن تہ حادثي جا سبب ۽ ذميوارين بابت وڌيڪ تفصيل جاچ کانپوءِ سامهون اچڻ جو امڪان آهي

[redacted]

شهرين ۽ ڳوٺاڻن ۾ پمفليٽ ورهائي سنڌ جي پاڻي، زمين ۽ وسيلن جي تحفظ بابت ڄاڳرتا پيدا ڪئي مختلف هنڌن تي ريلي جي آجيان ڪندي گلن جي ورڪا ڪئي وئي جڏهن تہ عورت ڪارڪنن نعريبازي ڪئي اڳواڻن مختلف هنڌن تي خطاب ڪندي چيو تہ سنڌ جي پاڻي، زمين ۽ وسيلن جي تحفظ لاءِ جدوجهد جاري رکي ويندي هنن نون صوبن نون ڪئنالن ۽ ڊيمن جي تعمير ۽ معدني وسيلن بابت پاليسين تي اعتراض

ڪيو وڃي جيئن شهرين کي مبينا پوليس زيادتين کان تحفظ ملي سگهي شهرين جو چوڻ آهي تہ پوليس جو بنيادي فرض عوام جي جان مال ۽ عزت جو تحفظ ڪرڻ آهي تنهنڪري ڪنهن بہ اهلڪار پاران اختيارن جي مبينا غلط استعمال ۽ ڪاروباري شهرين کي هراسان ڪرڻ واري عمل کي نظرانداز نہ ڪيو وڃي ڪاروباري برادري آءِ جي سنڌ، ڊي آءِ جي شهيد بينظيرآباد ۽ ايس ايس پي شهيد بينظيرآباد سميت

عهديدارن ايگزيڪيوٽو ڪميٽي جي ميمبرن ۽ سينيئر ميمبرن ٻانهن تي ڪارين پٽين ٻڌي ايف بي آر جي پاليسي خلاف احتجاج جو اظهار ڪيو ان موقعي تي پريس ڪانفرنس پڻ ڪئي وئي ۽ ايف بي آر جي ٻي او ايس پاليسي خلاف نعريبازي ڪئي وئي پي ايم اي سکر جي قيادت ۾ احتجاج ڪندڙ ڊاڪٽرن پي ايم اي هائوس کان ريلي ڪڍي ۽ سکر جي مختلف خانگي طبي مرڪزن ۾ او پي ڊي

مقرر ڪيو ويو آهي اميد آهي تہ ضلعي ۾ امن امان جي صورتحال بهتر ٿيندي، صوبائي وزير موجب مُرڪ ميمڻ قتل ڪيس هاءِ پروفائيل ڪيس آهي ۽ ڪيس ۾ ڪافي اڳڀرائي ٿي چڪي آهي سنڌ حڪومت ۽ پوليس انتظاميا جي ڪوشش آهي تہ واقعي ۾ ملوث اصل جوابدارن کي گرفتار ڪيو وڃي محمد علي ملڪاڻي چيو تہ ڏوهارين جي ساٿارين ۽ سهولتڪارن کي بہ بخش نہ ڪيو ويندو ۽ ڪيس جلد حل

ميرپور بٺورو لڳ ٽريڪٽر جي ٽڪر ۾ نوجوان فوت، ڊرائيور فرار

محمود واهہ اسٽاپ وٽ تيز رفتار ٽريڪٽر جي ٽڪر لڳڻ سبب عبدالقادر کهرائي زخمي ٿيو

زخمي کي تعلقہ اسپتال بٺورو منتقل ڪيو ويو جتي زخمن جا سور نہ سهندي دم ڏٽي حوالي ڪيو

ٽريڪٽر ڊرائيور فرار ٿي ويو آهي جنهن کي جلدي ٽريڪٽر سميت گرفتار ڪيو ويندو:پوليس

ميرپور بٺورو(ن ع) ميرپور بٺورو سجاول روڊ تي محمود واهہ اسٽاپ وٽ تيز رفتار ٽريڪٽر جي ٽڪر لڳڻ سبب سجاول واسي نوجوان عبدالقادر کهرائي سخت زخمي ٿي پيو جنهن کي ڳنڀير حالت ۾ تعلقہ اسپتال ميرپور بٺورو منتقل ڪيو ويو جتي طبي امداد ڏني پئي وئي تہ ان دوران نوجوان زخمن جا سور نہ سهندي فوت ٿي ويو فوتي سجاول جو رهواسي هو جڏهن تہ ٽريڪٽر بقايا نمبر 2 ڏسو صفحو 5

سکر: حادثي جو شڪار ٿيل ٽريڪٽر ۽ ڪار

ڪوٽڙي ۾ ڊي ايڇ ڪيو اسپتال جي ايم ايس پاران ايس ٽي پي اڳواڻ خلاف ڏنل درخواست جي جاچ اين سي سي ۾ حوالي

ڪوٽڙي سائيٽ (ن ع) سنڌ ترقي پسند پارٽي ڄامشورو جي اڳواڻ يونس آوٽي ۽ ٻين خلاف ايم ايس ڊي ايڇ ڪيو اسپتال ڊاڪٽر برڪت لغاري پاران ڏنل درخواست وارو معاملو: ڪوٽڙيءَ جي عدالت معاملو اين سي سي آءِ جي حوالي ڪري ڇڏيو فرسٽ ايڊيشنل سيشن جج ڄامشورو تصور علي ڊي ايڇ ڪيو اسپتال ڪوٽڙي جي بقايا نمبر 3 ڏسو صفحو 5

گلاب لغاري: ايس ٽي پي سربراهہ قادر مگسي ميڊيا سان ڳالهائيندي رهيو آهي

سنڌ هزارين سالن کان پنهنجي تهذيب رکي ٿي سنڌ اسان جو جياپو آهي:قادر مگسي

هاڻي حڪومت نئين هلي نہ چئو ٿا نہ اچو زمين ورهايون ۽ انهن دهشتگردن جي حوالي ڪريون

قادر مگسي جي گلاب لغاري ويجهو مرحوم بشيراحمد سرپال جي تڏي تي پهچي عذرخواهي بعد ميڊيا سان ڳالهين

گلاب لغاري (ن ع) سنڌ اسان جو مادر وطن آهي جيڪا هزارين سالن کان پنهنجي تهذيب رکي ٿي سنڌ اسان جو جياپو آهي هاڻي حڪومت نئين هلي نہ چئو ٿا نہ اچو زمين ورهايون ۽ انهن دهشتگردن جي حوالي ڪريون جن سنڌ ۾ هميشہ دهشتگردي ڪئي آهي جنهن لاءِ ڀهريون اهو ٻڌايو وڃي بقايا نمبر 7 ڏسو صفحو 5

سيوهڻ: مزمل صمد قتل ڪيس ۾ سولنگي پاڙون پاران جوابدارن کي پناهہ ڏيڻ واري الزام جي ترديد

سيوهڻ (ن ع) ... بقايا نمبر 11 ڏسو صفحو 5

غوثپور پرسان پاڻي جي ٽلاءَ مان 35 ورهين جي پورهيت جو لاش هٿ

راشد اڳواڻي فجر جي نماز لاءِ گهران نڪتو واپس نہ اچڻ تي وارثن پاران ڳولا جاري هئي

ڳوٺاڻن لاش ٽلاءَ مان ڪڍي سول اسپتال ڪنڌڪوٽ منتقل ڪيو، پوسٽ مارٽم بعد وارثن حوالي

ڪنڌڪوٽ (ن ع) ... بقايا نمبر 10 ڏسو صفحو 5

ڪروڙي لڳ ٻاهر واقعي جي ماڳ پورهين پاران معاوضي لاءِ احتجاج، جاچ جو مطالبو

ڪروڙي (ن ع) ... بقايا نمبر 12 ڏسو صفحو 5

سوڀوديرو لڳ ذهني مريض پيءُ جنهن کان معذور ڌيءَ کي واڙ ۾ گهٽا ڏئي قتل ڪري ڇڏيو

ڳوٺ علي بخش چانڊيو واسي جمن چانڊيو 12 ورهين جي ڌيءَ رابيل خاتون کي قتل ڪيو

اطلاع تي پوليس پهچي جوابدار کي گرفتار ڪري لاش ڪٽائي اسپتال مان پوسٽ مارٽم بعد وارثن حوالي ڪيو

پوسٽ مارٽم (رپورٽ ۽ جاچ مڪمل ٿيڻ کان پوءِ واقعي جا وڌيڪ حقيقتون سامهون اچي سگهنديون: پوليس

ڪمبٽ/ سوڀوديرو (نمائندن وٽان) ڳوٺ علي بخش چانڊيو ۾ انتهائي افسوسناڪ واقعو پيش آيو آهي جتي 12 ورهين جي ٻنهي ڄنگهن کان معذور نينگري کي سندس والد پاران مبينا طور پاڻي جي واڙ ۾ گهٽا ڏئي قتل ڪرڻ جو واقعو پيش آهي جڏهن تہ قتل ڪندڙ سندس والد ذريعن جو چوڻ آهي تہ واقعي ۾ گرفتار ڪيل نينگري مسمات رابيل جو والد جمن چانڊيو مبينا طور ذهني بيماري ۾ مبتلا ٻڌايو پيو وڃي جڏهن تہ ان حوالي سان پوليس پاران وڌيڪ بقايا نمبر 15 ڏسو صفحو 5

شڪارپور پوليس پاران هفتي ۾ 10 جوابدارن کي گرفتار ڪري منشيات هٿ ڪرڻ جي دعويٰ

لکي غلام شاهہ(ن ع) شڪارپور جي ٿاڻي نيو فوجداري ۽ اسٽورٽ گنج پوليس پاران منشيات خلاف جاري مهم دوران هڪ هفتي جي مجموعي ڪارڪردگي رپورٽ جاري ڪئي وئي آهي جنهن تحت پوليس ڪارروايون ڪندي 10 منشيات فروشن کي گرفتار ڪري ورتو ڊي آءِ جي لاڙڪاڻو شيراز نظير ۽ ايس ايس پي شڪارپور بقايا نمبر 20 ڏسو صفحو 5

ٽنڊوڄام: بيهوش ٿيل احتجاج ڪندڙ ملازم کي طبي امداد ڏني پئي وڃي

ٽنڊوآدم لڳ رولو ڪتن جو آزار، هڪ ڏينهن اندر 3 ٻارڙن کي ڏاڙهي زخمي ڪيو، ويڪسين اڻلڀ

مختلف علائقن ۾ نينگري پروين، بابر پٽ وزير خاصخيلي ۽ نصير پٽ گل محمد سولنگي کي ڪتن زخمي ڪيو

زخمين کي تعلقہ اسپتال آندو ويو جتي ويڪسين نہ هجڻ سبب شهدادپور جي سمس اسپتال ريفر ڪيو ويو

گذريل 2 مهينن دوران 14 ڄڻن کي ڪتن ڏاڙهي زخمي جن مان 4 ڄڻا حياتيون وڃائي ويٺا

ٽنڊوآدم (رپورٽ شيراز سمون) ٽنڊوآدم لڳ رولو ڪتن جو آزار هڪ ڏينهن اندر نينگري سميت 3 ٻارڙن کي ڏاڙهي وڌو ويڪسين اڻلڀ 2 مهينن دوران 14 ڄڻن کي ڏاڙهي وڌو 4 ڄڻا حياتيون وڃائي ويٺا علائقي ۾ خوف جي لهر ڇانيل رپورٽ موجب ٽنڊوآدم لڳ يوسي ڪنب ڏاڙهون ۾ بقايا نمبر 24 ڏسو صفحو 5

حيدرآباد ۾ ڪتن جي چڪڻ جا واقعا 63 سيڪڙو وڌي ويا، انتظاميا حرڪت ۾ اچي وئي

سول اسپتال حيدرآباد سميت 9 صحت مرڪزن تي اينٽي ريبيز ويڪسين 24 ڪلاڪ موجود آهي:ڊپٽي ڪمشنر

ڪتي جي چڪڻ جي صورت ۾ زخم کي صابڻ ۽ پاڻي سان 15 منٽن تائين ڌوئي فوري طبي مرڪز پهچڻ جي هدايت

حيدرآباد(رپورٽ غلام حسين خاصخيلي) حيدرآباد ۾ ڪتن جي چڪڻ جي وڌندڙ واقعن بابت اجلاس، گڏيل قدمن ۽ مؤثر نگراني تي زور ڊپٽي ڪمشنر حيدرآباد زين العابدين ميمڻ جي صدارت هيٺ ڊپٽي ڪمشنر ڪمپليڪس ۾ ضلعي اندر ڪتن جي چڪڻ جي وڌندڙ واقعن ريبيز کان بچاءَ بقايا نمبر 25 ڏسو صفحو 5

ڪراچي: پريس ڪلب جي ميمبرن کي طبي ڪيمپ ۾ طبي امداد ڏني پئي وڃي

لکي غلام شاهہ لڳ مڊل اسڪول بند هجڻ ڪري 3 سئو کان ٻارڙا تعليم کان محروم

ڳوٺ لوبرا واسي ڳوٺاڻن، شاگردن ۽ شاگردياڻين اسڪول جي بندش خلاف احتجاج ڪيو

حڪومت عمارت تعمير ڪرائي آهي پر استاد مقرر نہ ٿيڻ ڪري ٻار تعليم کان محروم آهن

لکي غلام شاهہ(ن ع) اسڪول جي شاندار عمارت تعمير ٿيل آهي جنهن ۾ 7 ڪلاس روم ۽ وڏو ورانڊو پڻ موجود آهي پر عمارت تيار ٿيڻ باوجود اسڪول ۾ تعليمي سرگرميون شروع نہ ڪرايون ويون آهن اسڪول بند هجڻ سبب عمارت ويران بڻجي وئي آهي جڏهن تہ مقامي ماڻهن جو چوڻ بقايا نمبر 31 ڏسو صفحو 5

بيراڻي لڳ قتل ٿيل فراز مري جي تدفين، پوليس شڪي جوابدارن کي گرفتار ڪيو

آخري رسمن ۾ رئيس اڪبر مري سميت علائقي جي سياسي سماجي اڳواڻن شرڪت ڪئي

پوليس مختلف هنڌن تي ڇاپا هڻي دلشير خاصخيلي ٻن ٻين کي گرفتار ڪري جاچ شروع ڪئي

ڄام نواز علي(ن ع) بيراڻي ٿاڻي جي حد ڳوٺ راجا خان مري جي رهواسي 20 ورهين جي نوجوان فراز مري ولد گل حسن مري جو رات دير سان سوين اڪين سان مٽيءَ ماءُ حوالي سندس جنازي نماز ۾ پ پ پي اڳواڻ رئيس اڪبر مري حا جي حاڪم مري سميت علائقي جي معززين سياسي سماجي بقايا نمبر 32 ڏسو صفحو 5

سکر پوليس پاران پيٽرول ۽ ڊيزل جي غير قانوني وڪري خلاف ڪارروايون

مختلف هنڌن تان جوابدار سارنگ، امجد مهر ۽ عابد علي سدايو کي گرفتار ڪيو: پوليس

جوابدارن جي قبضي مان 540 ليٽر ڊيزل هٿ ڪيو آهي، وڌيڪ جاچ ڪريون پيا

سکر (بيورو رپورٽ) سکر پوليس پيٽرول ۽ ڊيزل جي غير قانوني خريد، وڪري، ذخيره اندوزي ۽ ڪليل وڪري خلاف ڪريڪ ڊائون جاري رکي رهي آهي پوليس درهيا ويجهو ڪارروائي دوران ڊيزل جي غير قانوني خريد وڪري ۽ ذخيره اندوزي ۾ ملوث ٽن جوابدارن کي گرفتار ڪيو ۽ انهن جي بقايا نمبر 36 ڏسو صفحو 5

راڌڻديرو ۾ ڳوٺاڻن جو اڳرا پوليس جي زيادتين خلاف احتجاج، ڦرلٽ هڪ ڄڻي ڪنهڻ جا الزام

مظاهرين ڪامريڊ وسيم راجا ڪوري، سيف الرحمان، آفتاب، غلام سرور ڪوري ۽ ٻين احتجاج ڪيو

گهر تي ڏاڙيلن جيان هلان ڪري پوليس عورتن ٻارن تي تشدد ۽ ڦرلٽ بعد ديدار کي کنيي وئي آهي: مظاهرين

گوهر ڪوري جي گرفتاري لاءِ ڇاپو هنيو جيڪو ڪيس ۾ گهربل آهي، ڪا بہ ڦرلٽ ناهي ڪئي: پوليس

راڌڻديرو(رپورٽ: قربان علي گلال) راڌڻديرو شهر ۾ اڳرا پوليس جي اڻل صبح جو مرحوم شهمير ڪوريءَ جي گهر تي ڏاڙيلن جيان هلان ڪري چڙهائي ڪئي گهر اندر دهشتگردن جيان داخل معصوم ٻارڙن بقايا نمبر 37 ڏسو صفحو 5

ڏالهي پوليس جمعدار جي صحافي سان بدتميزي ۽ ڌمڪين خلاف قلم ڏٺين جو احتجاج

صحافي غلام مرتضيٰ آرائين بدسلوڪي خلاف صحافي برادري جو مظاهرو نعريبازي

ڊي ايس پي ڪنري حنين قريشي پاران معاملي جي جاچ ۽ جمعدار کي طلب ڪرڻ جي خاطري

ڏالهي (ن ع) ڏالهي ٿاڻي تي مقرر پوليس جمعدار الهرکيو هوت پاران پريس ڪلب ڏالهي جي جنرل سيڪريٽري صحافي غلام مرتضيٰ آرائين سان بدسلوڪي بدتميزي ڪرڻ خلاف ڏالهي نبي سر روڊ ڪنري بقايا نمبر 38 ڏسو صفحو 5

ڪنري تعلقي اسپتال ۾ سرڪاري دوائون ۽ انجڪشن ساڙڻ جو انڪشاف

دوائون ڪچري ۾ اڇلائي ساڙڻ سبب بدبودار دونهون پکڙجڻ تي پاڙي وارن جو احتجاج

شهرين جي مسڪين غريب مريضن کي دوائون ڏيڻ بدران مدي خارج جي بهاني دوائون ساڙڻ جو نوٽس وٺڻ جي اپيل

عمرڪوٽ(رپورٽ قاضي يوسف) تعلقہ اسپتال ڪنري جي انتظاميہ نااهلي ۽ هٺ ڌرمي جي حد ڪندي وڏي تعداد ۾ سرڪاري دوائون ،گوريون ،انجڪشن وغيره ڪچري ۾ اڇلائي باهہ ساڙي ڇڏيون باهہ ڏيڻ سبب علائقي ۾ بدبودار دونهون پکڙجڻ دوران پاڙي وارا تنگ ٿي اسپتال جي بقايا نمبر 43 ڏسو صفحو 5

ملتان: هڪ لاڏائو ڪٽنب پنهنجي عارضي اجهي ۾ ويٺل آهي

نوري آباد لڳ ٽانگ ڪڪڻ سبب نوجوان فوت، علاج نہ ڏيڻ خلاف وارثن جو احتجاج

ڳوٺ ڪڪر خان پالاري ۾ نوجوان مهربان کي ٽانگ جي ڏنگڻ بعد علاج لاءِ اسپتال آندو ويو

مبينا طور طبي سهولتون نہ ملڻ سبب نوجوان فوت، وارثن جو 30 بيڊ اسپتال انتظاميا خلاف احتجاج

نوري آباد(ن ع) نوري آباد پرسان لوياچ جي ڳوٺ ڪڪو خان پالاري ۾ زهريلي ٽانگ جي ڪڪڻ سبب نوجوان مهربان ولد سلام الدين پالاري فوت ٿي ويو وارثن ۽ علائقي واسين آزاد پالاري سرور پالاري موجب نوجوان کي زهريلي بلا جي ڪڪڻ ڪانپوءِ علاج لاءِ نوري آباد جي گورنمينٽ 30 بيڊ بقايا نمبر 1 ڏسو صفحو 5

باقراڻي ۾ مقتول نوجوان جي وارثن وٽ ميڙ پهتو، مڪ جوابدار پوليس حوالي ڪرڻ جو مطالبو

خير محمد آريجا ۾ ڪجهہ مهينا اڳ معمولي ڳالهہ تان ٿيل نوجوان رياض حسين آريجو قتل ٿيو هو

جوابدار ڌر معززن سان گڏ پاڪ ڪتاب کڻي مقتول جي وارثن وٽ پهتي، ڏهن ڏينهن جي مهلت طلب

باقراڻي (ن ع) باقراڻي لڳ خير محمد آريجا ۾ معمولي ڳالهہ ٻولهہ تي ويهڻ تان ٿيل جهيڙي دوران قتل ٿيل نوجوان رياض حسين آريجو وارو سامرو جوابدار ڌر پاران قرآن پاڪ کڻي سيد چڪا مڙس معزز ماڻهو ساڻ ڪري مقتول جي وارثن وٽ ميڙ منٿ ڪافلو پهتو مقتول جي ڌر پاران واقعي ۾ بقايا نمبر 6 ڏسو صفحو 5

لاڙڪاڻي ۾ مزدوري جي پئسن تان پورهيت جي قتل ڪيس ۾ ملوث 3 جوابدار گرفتار

وڏي مڇي مارڪيٽ واري علائقي ۾ پورهيت جو تيز ڌار اوزار سان ڳلو ڪپي قتل ڪيو ويو هو

ملوث جوابدار مشتاق شيخ، عبدالقادر ڪوري ۽ شهزور ڪهاڙ کي گرفتار ڪري جاچ جاري

لاڙڪاڻو(بيورو رپورٽ) [illegible] بقايا نمبر 8 ڏسو صفحو 5

ٽنڊوڄام: عوامي تحريڪ پاران ريلي ڪڍي پئي وڃي

گمبٽ لڳ قتل ٿيل عجيب آريجو جو ڪيس ٽن جوابدارن خلاف داخل

مقتول جي امڙ الهڏني خاتون جي فرياد تي طاهر آريجو ۽ ٻين تي ڪيس داخل ڪرايو

جوابدار نوڪري وٺي ڏيڻ بهاني 15 لک رپيا ورتا ڳهڻ تان پٽ کي قتل ڪيو آهي: موقف

گمبٽ (ن ر) گمبٽ جي علائقي ٻهارو ٿاڻي جي حد ٻهارو شهر ۾ ٻہ ڏينهن اڳ مبينا پئسن ڏيڻي ليڻي تان قتل ڪيل نوجوان عجيب آريجو جو قتل ڪيس ٻهارو ٿاڻي تي سندس امڙ الهڏني خاتون جي فرياد تي ٽن جوابدارن خلاف ڪيس داخل ڪيو ويو آهي ڪيس ۾ نامزد جوابدار طاهر آريجو بقايا نمبر 16 ڏسو صفحو 5

سنڌ جي عوام کي قبائلي جهيڙن ۾ الجهايو ويو آهي: مشتاق سرڪي

اچو تہ مستقبل جي معمارن لاءِ تعليم سان گڏ روزگار جا نوان موقعا پيدا ڪريون

نوجوانن کي جوڙيون تہ ڳاڏي واري شهر ڪراچي اچو ۽ اسين اوهان کي روزگار ڏياريندا سين

سگهڻ (ن ع) سگهڻ پرسان ڳوٺ سليمان پاڪٽ ۾ سينيئر صحافي اينڪر پرسن مشتاق احمد سرڪي جي مان ۾ آجياڻو تقريب منعقد ان سلسلي ۾ سگهڻ جي مختلف ڳوٺن ڳوٺ محمد سليمان پاڪٽ، ڳوٺ محمد لائق مشوري ۽ ڪرم قريشي ۾ مشتاق احمد سرڪي، مير ضمير حسين بقايا نمبر 17 ڏسو صفحو 5

پنوعاقل ويجهو پيرسن ڊنڊ ۾ ٻڏي فوت، ڳوٺ ۾ ڪهرام

ڳوٺ وريام جتوئي واسي 60 ورهين جو سائين داد ڊنڊ ۾ ٻڏي ويو

اطلاع تي ڳوٺاڻن پهچي لاش ڪڍي گهر پهچايو تہ ڪهرام مچي ويو

پنوعاقل(ن ع) پنوعاقل لڳ ڊنڊ ۾ ٻڏي 60 ورهين جو سال جو واپاري فوت ٿي ويو ذريعن موجب نہ سانگي ۾ ڳوٺ وريام جتوئي جو رهواسي سال جو واپاري سائين داد جتوئي پاڻي جي ڊنڊ ۾ ٻڏي فوت ٿي ويو ڳولا بعد لاش هٿ ڪيو ويو آهي لاش گهر پهچڻ تي ڪهرام واقعي واري هنڌ سوين ڳوٺاڻا گڏ ٿي ويا

مقتول رياض حسين آريجو جا وارثن ڏانهن آيل منٿ ميڙ قافلو

ڏرو ٻيلو روڊ فائرنگ ڪيس: 15 ورهين جي مُرڪ ميمڻ جا جوابدار گرفتار نہ ٿيا، اجلاس طلب

آل پارٽيز ايڪشن ڪميٽي جو اڄ هنگامي اجلاس طلب، شٽربند هڙتال سميت اهم فيصلا ڪيا ويندا

صوبائي وزير محمد علي ملڪاڻي پاران مقتولا جي وارثن سان تعزيت، اصل جوابدارن کي جلد گرفتار ڪرڻ جي خاطري

مُرڪ ميمڻ قتل ڪيس ۾ اڳڀرائي ٿي آهي، سهولتڪارن ۽ ساٿين کي بہ بخشيو نہ ويندو: صوبائي وزير

ڏرو (ن ع) ڏرو ٻيلو روڊ تي هٿيارٻندن جي فائرنگ ۾ قتل ٿيل مُرڪ ميمڻ جا جوابدار گرفتار نہ ٿيا، آل پارٽيز ايڪشن ڪميٽي طرفان آچر تي هنگامي اجلاس طلب، ڏڙي ويجهو ٻيلو روڊ تي 8 ڏينهن اڳ هٿيارٻندن پاران هاءِ روف ڪيري تي فائرنگ ڪري 15 ورهين جي نينگري مُرڪ ميمڻ کي قتل ڪرڻ واري واقعي ۾ ملوث جوابدار اڃا تائين گرفتار نہ ٿي سگهيا آهن جوابدارن جي گرفتاري ۾ دير خلاف آل پارٽيز ايڪشن ڪميٽي طرفان آچر ڏينهن بقايا نمبر 23 ڏسو صفحو 5

امن امان کي بهتري لاءِ سنڌ حڪومت ڪم ڪري پئي: جام اڪرام الله ڌاريجو

صحافي عظيم سيال جي وارثن سان رابطي ۾ هٿس پوليس 24 ڪلاڪن ۾ ڪيس بازياب ڪرايو

[illegible] تڪ جي مختلف 8 روڊن جو افتتاح ڪيو آهي، رهيل ڪم پڻ جلد مڪمل ڪيا ويندا

پنوعاقل(ن ع) پنوعاقل لڳ صوبائي وزير جام اڪرام ڌاريجو ٺڪراٺو ۽ ان جي اس پاس واري علائقن 8 روڊن جو افتتاح ڪري ڇڏيو جلد مڪمل ڪرڻ جو فيصلو صوبائي وزير جام اڪرام الله ڌاريجو ميڊيا ان ڳالهائيندي چيو تہ اسان روڊن جو چار وڇايو آهي ٻن سالن ۾ 90فيصد روڊ بقايا نمبر 26 ڏسو صفحو 5

سکر ۾ ميڊيڪل اسٽور مالڪن پاران شٽربند ڪري ايف بي آر پاليسي خلاف احتجاج

مظاهرين بي ايم اي هائوس کان ريلي ڪڍي ايف بي آر جي پاليسي خلاف نعريبازي ڪئي

جائز مطالبن جي مڃتا ۽ خدشن کي ختم ڪرڻ لاءِ جدوجهد جاري رکي ويندي: مظاهرين

سکر (بيورو رپورٽ) پاڪستان ميڊيڪل ايسوسيئيشن (PMA) سکر پاران اڄ وفاقي بورڊ آف روينيو (FBR) طرفان لاڳو ڪيل پوائنٽ آف سيل (POS) پاليسي خلاف مڪمل شٽر ڊائون احتجاج ڪيو ويو بقايا نمبر 28 ڏسو صفحو 5

ڪمال ديرو پرسان مال جو واپاري 5 ڏينهن کان پراسرار طور گم، وارثن پاران ڳولا ۾ مدد جي اپيل

ڪمال ديرو (ن ع) ڪمال ديرو پرسان ڳوٺ عليم ڪلهوڙو واسي چوپائي مال جو بقايا نمبر 30 ڏسو صفحو 5

ڪنڌڪوٽ: ٻڏي فوت ٿيل نوجوان جو لاش وارثن پرسان پيل آهي

مٽياري ۾ سنڌي ادبي سنگت جي دستوري گڏجاڻي ٿي گذري

محمد بچل ميمڻ جو نوجوانن جي ادب سان گهٽ دلچسپيءَ تي مقالو

گڏجاڻي ۾ واڻي، شاهہ جا شعر، آکاڻي ۽ غزل پيش، مختلف ادبي موضوعن تي تخليقون پڙهيون ويون

مٽياري (د ر) سنڌي ادبي سنگت شاخ مٽياريءَ جي دستوري گڏجاڻي زير صدارت رفيق احمد سومرو جي اڳواڻي ۾ ٿي گذري جنهن ۾ هيٺين دوستن شرڪت ڪئي سهراب باکي واڻي ۽ شاهہ جا شعر محمد بچل ميمڻ مقالعو ادب جي آبياريءَ ۾ سنڌي ادبي سنگت جو ڪردار ۽ نوجوانن بقايا نمبر 29 ڏسو صفحو 5

ڪراچي: هڪ پورهيت هٿ گاڏي تي سامان کڻي وڃي رهيو آهي

خيرپور بار جي سنڌ تي سنڌ جي ورهاڱي خلاف وڪيلن جي احتجاجي ريلي

خيرپور(د ر) سنڌ بار ڪائونسل پاران سنڌ جي ورهاڱي جي مخالفت ۾ صوبي جي مختلف ضلعن ۾ احتجاجي ريليون ڪڍڻ بقايا نمبر 35 ڏسو صفحو 5

هالا مخدوم امين فهيم ڪالوني ۾ بجلي چوري واري معاملي تي ڌرين ۾ ناهہ

صوبائي وزير خوراڪ مخدوم محبوب الزمان جي نوٽيس تي ٻنهي ڌرين جا اختلاف ختم

مخدوم امين فهيم ڪالوني جي ٽرانسفارمر مان بجلي چوري نہ ڪرڻ جي پابندي

هالا (ت ر) هالا ۾ بجلي چوري واري معاملي تي ڌرين ۾ ڏاهي خراب ٽرانسفارمر تبديل ڪرڻ جو مطالبو هالا پريس ڪلب بقايا نمبر 39 ڏسو صفحو 5

خيرپور ۾ ريلوي جي پراپرٽي غيرقانوني قبضن خلاف ڪارروائي، غيرقانوني قبضا ختم ڪرايا ويا

خيرپور(د ر) خيرپور ريلوي جي پراپرٽي ۽ زمينن تي ٿيل غيرقانوني قبضن خلاف ريلوي انتظاميا پاران وڏي ڪارروائي ڪئي وئي ڊي ايس جي حڪم تي ريلوي جي زمينن تان غيرقانوني قبضا ختم ڪرائڻ لاءِ آپريشن ڪيو ويو ڪارروائي دوران ريلوي جي ملڪيت تي قائم پراڻا غيرقانوني قبضن کي ختم ڪرايا ويا آهن ريلوي اختياريرن موجب ريلوي جي ملڪيت بقايا نمبر 44 ڏسو صفحو 5

سنڌ کي ورهائڻ ۽ نون ڪئنالن ڊيمن خلاف ٽنڊوڄام ۾ عوامي تحريڪ جي جاڳرتا ريلي

چينل موري کان شروع ٿيل ريلي مختلف شهرن ۽ ڳوٺن مان ٿيندي

ٽنڊوڄام (ت ر) عوامي تحريڪ ضلعي حيدرآباد پاران سنڌ کي ورهائڻ زمينن ۽ معدني وسيلن تي مبينا قبضن، جلاليپور سميت نون ڪئنالن ۽ ڊيمن جي تعمير 28هين آئيني ترميم ۽ مهانگائي خلاف چينل موري کان عوامي جاڳرتا ريلي ڪڍي وئي جيڪا عثمان شاهہ راهوڪي ۽ ٽنڊو بقايا نمبر 41 ڏسو صفحو 5

ڏگهڙي ۾ مهانگائي عروج تي، واپاري مالي مشڪلاتن جو شڪار

کاڌ خوراڪ، گئس ۽ پيٽروليم شين جي اگهن ۾ واڌ سان عوام جي قوتِ خريد گهٽجي وئي

ڏگهڙي(ن ع) ڏگهڙي ۾ مهانگائي عروج تي، ڪاروباري سرگرميون معاش واپاري طبقو مالي مشڪلاتن جو شڪار پنج وارن جو انگ وڌڻ لڳو ڏگهڙي شهر ۾ وڌندڙ مهانگائي بيروزگاري ۽ عوام جي بقايا نمبر 42 ڏسو صفحو 5

بدين لڳ ڪار ۽ موٽرسائيڪل ٽڪر، فوجي اهلڪار فوت، گهر ۾ ڪهرام

نيو باءِ پاس گرين سٽي لڳ ڏرڪول روڊ تي ڪار ۽ موٽرسائيڪل ۾ زوردار ٽڪر ٿيو

حادثي جي نتيجي ۾ علي گوهر انڙ سخت زخمي، انڊس اسپتال ۾ علاج دوران فوت

لاش گهر پهچڻ تي ڪهرام مچي ويو، پوليس رپورٽ داخل ڪري جانچ شروع ڪري ڇڏي

بدين/ ٽنڊوباگو (نمائندن وٽان) بدين شهر جي نيو باءِ پاس گرين سٽي لڳ ڏرڪول روڊ تي ڪار ۽ موٽرسائيڪل وچ ۾ زوردار ٽڪر جي نتيجي ۾ ملڪاڻي شريف لڳ ڳوٺ فضل واڍو جو رهواسي فوجي اهلڪار علي گوهر انڙ سخت زخمي ٿي پيو جنهن کي ڳنڀير حالت ۾ انڊس اسپتال بدين منتقل ڪري داخل ڪيو ويو حادثي ۾ علي گوهر انڙ جي بنهي ٽنگن ۽ مٿي ۾ شديد ڌڪ لڳا هئا جتي هو علاج دوران زخمن جا سور نہ سهندي فوت ٿي ويو بقايا نمبر 4 ڏسو صفحو 5

سکر: هڪ نلڪي تان شهري پاڻي ڀري رهيا آهن

ٽنڊوڄام ۾ شاگردن جو احتجاج، شبير سنڌي ۽ سچل سنڌي جي آزادي جو مطالبو

ٽنڊوڄام (ت ر) سنڌ زرعي يونيورسٽي جي شاگردن پاران سنڌ زرعي يونيورسٽي جي قومپرست شاگرد اڳواڻن شبير سنڌي ۽ سچل سنڌي جي آزادي لاءِ ٽنڊوڄام پريس ڪلب آڏو احتجاجي مظاهرو ڪيو ويو، انهي موقعي تي عثمان سنڌي ۽ ٻين ميڊيا سان ڳالهائيندي چيو تہ شبير سنڌي ۽ سچل سنڌي ملڪ دشمن نہ پر سنڌ دوست آهن هنن کي سنڌ سان عشق ڪرڻ ۽ شاگردن جي حقيقي مسئلن لاءِ آواز اٿارڻ بقايا نمبر 5 ڏسو صفحو 5

ميرپوربٺورو: فوت ٿيل شخص جو لاش اسپتال ۾ پيل آهي

مورو پرسان باٿر وڏيري جو پورهيت تي تشدد، انصاف لاءِ ڳوٺاڻن جو مظاهرو

ڳوٺ منگو خان ڏهر واسين صدام، طارق ڏهر ۽ ٻين جي اڳواڻي ۾ احتجاج ڪيو

باٿر جوابدارن چٽل کي زخمي ڪيو آهي، پوليس ڏاڍن ٻڌڻ لاءِ تيار ناهي، انصاف ڪيو وڃي

مورو (ن ع) مورو پرسان ڳوٺ منگو خان ڏهر جي رهواسي پورهيت محمد چٽل ڏهر مٿان زمين تي سٽل هاري مٿان لٺين جو وسڪارو ڪري ڪيس زخمي ڪري ڇڏيو واقعي جي رپورٽ باٿر وڏيري مرتضيٰ ڏهر، صداقت علي، وقار ڏهر مٿان فريد ديرو ٿاڻي تي داخل پوليس جوابدارن کي گرفتار بقايا نمبر 9 ڏسو صفحو 5

قاضي احمد ويجهو ٽرالر جي موٽرسائيڪل کي ٽڪر لڳڻ سبب نوجوان فوت

جمال شاهہ چوڪ وٽ حادثي ۾ 15 ورهين جو شاهد ولد سانول سومرو زخمي ٿي پيو

قاضي احمد(ن ع) ... بقايا نمبر 11 ڏسو صفحو 5

ڪريڪنوهر پرسان ڦر جي ڪوشش، مزاحمت تي همراهہ زخمي، گاڏي ۽ روڪ رقم ڦر

... بقايا نمبر 14 ڏسو صفحو 5

گهوٽڪي پرسان هٿياربندن جي پيٽرول پمپ تي ڦرلٽ، لکين رپيا ڦري ويا

چيزل آباد اسٽاپ تي سونا پمپ جي ملازمن کي هٿياربندن يرغمال بڻايو

هٿياربند 2 لک ڪئش ۽ موبائل فون ڦري فرار ٿي ويا، انصاف ڪيو وڃي: مينيجر

گهوٽڪي (ن ع) ... بقايا نمبر 13 ڏسو صفحو 5

خيرپور پوليس پاران جوابدارن کي منشيات ۽ چوري جي موٽرسائيڪلن سميت گرفتار ڪرڻ جي دعويٰ

بي سيڪشن، سوراهہ، فيض گنج، ٽنڊومستي، اڪنامڪ زون ۽ ٻين هنڌن تي ڪارروايون ڪيون: ايس ايس پي

ڇاپن دوران بابر عرف بلو منگنهار، دلشاد شاهہ، جان محمد عرف امام ڏنو ملاح، نوروز ۽ ٻين کي گرفتار ڪيو

گرفتار جوابدارن وٽان چوري ٿيل 3 موٽرسائيڪلون ۽ وڏي مقدار ۾ منشيات هٿ ڪري ڪيس داخل ڪيا آهن

خيرپور(رپورٽ: عبدالمجيدپنهور) خيرپور پوليس جو منشيات فروشن ۽ ٻين جوابدارن خلاف ڪريڪ ڊائون جاري، 12 جوابدار گرفتار، چوري ٿيل 3 موٽرسائيڪلون ۽ منشيات هٿ تفصيل موجب ايس ايس پي خيرپور ڪيپٽن (ر) امير سعود مگسي جي هدايتن تي خيرپور پوليس پاران منشيات فروشن، گٽڪا وڪرو ڪندڙن ۽ ٻين ڏوهاري سرگرمين ۾ ملوث جوابدارن خلاف ڪريڪ ڊائون جاري آهي پوليس مختلف ٿاڻن جي حدن ۾ ڪارروايون ڪندي وڌيڪ 12

ميرپورخاص ۾ ٻن نياڻين جي مبينا اغوا جو الزام، پيءُ پاران بازيابي ۽ جوابدارن خلاف ڪارروائي جي اپيل

ميرپورخاص(بيورو رپورٽ) واسي نياز علي لاکو ٻن معصوم نياڻين جي اغوا خلاف دانهندي چيو آهي تہ منهنجي ٻن ڌيئرن کي سنڌن ويڳو پاءِ صفدر لاکي اغوا ڪري گم ڪري ڇڏيو آهي، جن کي بازياب ڪرائي جوابدار خلاف ڪارروائي ڪئي وڃي، حيدرآباد ۾ ميڊيا اڳيان دانهندي ريلوي جي رٽائرڊ ملازم نياز علي لاکوچيو تہ سندس ڌيءَ 13 ورهين جي پارس نياز بقايا نمبر 19 ڏسو صفحو 5

حيدرآباد: پورهيت اتحاد پاران احتجاج ڪيو پيو وڃي

نوشهروفيروز جيل جي بجلي بند ڪرڻ تان ٻن سيپڪو ملازمن تي تشدد، احتجاجي ڌرڻو

بجلي جي فِٽنگ مان ڪنڊ تان جيل اهلڪارن عرفان راجپوت ۽ فياض ملڪ کي گرفتار ڪري ورتو

واقعي خلاف سيپڪو ملازمن سڄي شهر جي بجلي بند ڪري ٿاڻي آڏو احتجاجي ڌرڻو هنيو

8 ڪلاڪ ڌرڻي بعد 6 اهلڪارن خلاف ايف آءِ آر داخل ٿيڻ ۽ ايس ايس پي جيل جي معافي بعد ڌرڻو ختم ڪيو ويو

نوشهروفيروز(رپورٽ:شاهد علي چنہ) نوشهروفيروز ۾ سيپڪو عملي پاران غير قانوني طور بجلي جي فٽنگ مان ڪنڊ تان ڊسٽرڪٽ جيل پوليس ۽ سيپڪو ملازمن عرفان راجپوت ۽ فياض ملڪ کي گرفتار ڪري ورتو جنهن بعد سيپڪو ملازم يونين اڳواڻن پاران سڄي شهر جي بجلي بند ڪري ايس ڊي او سيپڪو جي آفيس اڳيان احتجاجي مظاهرو ڪيو ويو جنهن جي اڳواڻي فاروق ڪلهوڙو، ساجد هڪڙو،لياقت مشوري،ڪبير وسطڙو،اياز ملڪ ۽ ٻيا ڪري بقايا نمبر 21 ڏسو صفحو 5

نوشهروفيروز: پوليس احتجاج ڪندڙن کي گرفتار ڪري رهي آهي

اسلام ڪوٽ ۾ سنت نيٺورام چيريٽيبل اسپتال جي مفت طبي ڪيمپ، 800 کان وڌيڪ مريضن جي چڪاس

اسلام ڪوٽ (ن ع) سنت نيٺورام چيريٽيبل اسپتال جي مفت طبي ڪيمپ، 800 کان وڌيڪ مريضن جي چڪاس، بقايا نمبر 22 ڏسو صفحو 5

قاضي احمد : فوتي نوجوان جو لاش اسپتال ۾ پيل آهي

ڏگهڙي ۾ ايس ٽي پي جو جلسو قادر مگسي پاران سنڌ جي ورهاڱي خلاف پرامن سياسي جدوجهد جو اعلان

سنڌ جي وحدت، وسيلن ۽ سنڌو درياهہ بابت فيصلا سنڌ جي عوام جو حق آهن: ڊاڪٽر قادر مگسي

ڪرپشن ۽ ڦرلٽن ۾ مبينا ملوث ضابطگين جي احتساب جو مطالبو 15 نومبر تي ڪراچي ۾ جلسي جو اعلان

ڏگهڙي(رپورٽ/نصيراحمد قريشي)ڏگهڙي سنڌ ترقي پسند پارٽي (ايس ٽي پي) جي چيئرمين ڊاڪٽر قادر مگسي چيو آهي تہ "سنڌ منهنجي ماءُ" رڳو نعرو ناهي، پر لکين ماڻهن جو پنهنجي ڌرتيءَ سان تاريخي ۽ بقايا نمبر 27 ڏسو صفحو 5

سنڌ جي انتظامي ورهاست جي ڪنهن بہ قدم کي قبول نہ ڪيو ويندو: اياز حسين ٿيبو

عوامي حقن جي تحفظ لاءِ وڪيل برادري پنهنجو آئيني ۽ قانوني ڪردار ادا ڪندي رهندي: عامر وڙائچ

وڪيل برادري پاران 17 آڪٽوبر تي خيرپور ۾ آل سنڌ لائرز ڪنوينشن ڀيهر سڏايو ويندو:ڪي بي لغاري

سنڌ جي مختلف بار ايسوسيئيشنز جي نمائندن ۽ وڪيل اڳواڻن کي شرڪت جي دعوت ڏني وئي آهي

حيدرآباد (رپورٽ غلام حسين خاصخيلي) سنڌ جي سمورن وڪيل پاران سنڌ جي امڪاني ورهاست کي رد ڪندي اعلان ڪيو آهي تہ سنڌ جيجل ماءُ آهي ان جي مڪمل طور حفاظت ڪنداسين سنڌ هزارين سالن جي تاريخ رکندڙ آهي اها سنڌ مڪمل رهندي سنڌ جي امڪاني ورهاڱي واري معاملي کي رد ڪريون ٿا جيڪڏهن زبردستي سنڌ ۾ يونٽ ٺاهڻ جي ڪوشش بقايا نمبر 33 ڏسو صفحو 5

دولتپور صفن ۾ واپاري برادري جو پوليس اهلڪار خلاف احتجاج

اهلڪار اختر علي پلي کي ٿاڻي تي ڪٽي ڏيڻ مبينا رشوت نہ ڏيڻ تي ڪيس داخل ڪيو ويو

آءِ جي سنڌ، ڊي آءِ جي ۽ ايس ايس پي واقعي جو نوٽيس وٺي انصاف فراهم ڪن:مظاهرين

دولتپور صفن(ن ع) پوليس اهلڪار خلاف ڪاروباري شهرين ۾ ناراضگي، مبينا زيادتين خلاف انصاف جي گهر دولتپور صفن ۾ پوليس اهلڪار عزيز الله ڪورائي خلاف شهرين ۽ ڪاروباري برادري ۾ بيچيني پکڙجڻ لڳي آهي شهرين جو الزام آهي تہ ڄاڻايل اهلڪار پاران عام شهرين ۽ بقايا نمبر 34 ڏسو صفحو 5

گمبٽ: پيءُ هٿان قتل ٿيل ناري جو لاش ۽ جوابدار

سنڌ حڪومت سهولتون فراهم ڪري فشريز ۽ لائيو اسٽاڪ کاتي کي هٿي وٺرائي رهي آهي:محمد علي ملڪاڻي

سنڌ حڪومت مالوند ماڻهن ۽ ماهيگيرن جي بهتري لاءِ مختلف رليف فراهم ڪري پئي جنهن سان روزگار ۾ اضافو ۽ خوشحالي ايندي

پ پ جڏهن بہ حڪومت ۾ آئي آهي تہ بنا فرق جي پڙهيل لکيل ۽ اهل نوجوانن کي روزگار جا موقعا فراهم ڪيا آهن

صوبائي وزير محمد علي ملڪاڻي جي غلام حسين کٽي جي گهرواري جي وفات تي تعزيت بعد صحافين سان ڳالهيون

جاتي (رپورٽ: شڪيل رزاق لوهار) سنڌ جي صوبائي وزير فشريز ۽ لائيو اسٽاڪ محمد علي خان ملڪاڻي چيو آهي تہ سنڌ حڪومت مالوند ماڻهن ۽ ماهيگيرن جي بهتري لاءِ مختلف رليف ۽ سهولتون فراهم ڪري فشريز ۽ لائيو اسٽاڪ جي شعبي کي هٿي وٺرائي رهي آهي جنهن سان ماهيگيرن ۽ مالوند ماڻهن جي روزگار ۾ اضافو ۽ خوشحالي ايندي هن اهڙن خيالن جو اظهار جاتي ۾ پاڪستان پيپلز پارٽي جي سينيئر اڳواڻ غلام حسين کٽي جي بقايا نمبر 40 ڏسو صفحو 5

عمرڪوٽ: سرڪاري دوائن کي ڏنل باهہ جو ڏيک

ٽنڊوآدم مان هٿياربند مال جي واپاري کان لکين رپيا ڦري ويا، اين سي داخل

ٽنڊوآدم (ن ع) ٽنڊوآدم جي ڪنڊو روڊ بقايا نمبر 45 ڏسو صفحو 5

بدين: زخمي ٿيل شخص اسپتال ۾ داخل آهي

نون صوبن ۽ انتظامي يونٽن جي تجويزن کي رد ڪريون ٿا: رياض چانڊيو

سنڌ جي درياهن، گئس ۽ ٻين قدرتي وسيلن تي سنڌ واسين جو حق تسليم ڪرڻ جو مطالبو

ڪنڌڪوٽ (د ر) ڪنڌڪوٽ جيئي سنڌ محاذ جي چيئرمين رياض چانڊيو پريس ڪلب ۾ پرهجوم پريس ڪانفرنس ڪندي چيو تہ سنڌ وطن آهي سنڌ کي ٽوڙڻ جي پنجابين جي سازش ڪڏهن بہ ڪامياب نہ بقايا نمبر 46 ڏسو صفحو 5

هي اخبار پرنٽر ناصر جمال سومرو پاپولر پرنٽرز مان ڇپرائي عبرت گروپ آف پبليڪيشنز جي تحت عبرت بلڊنگ گاڏي کاتو حيدرآباد مان جاري ڪئي.